

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
UYGULAMALI PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KENDİNİ KESEN KIZ ERGENLERDE BABAYLA
İLİŞKİNİN CİNSEL DÜRTÜ
ORGANİZASYONUNDAKİ ROLÜNÜN PROJEKTİF
TESTLERLE DEĞERLENDİRİLMESİ**

**AYLİN ÇITAKBAŞ
2501170992**

**TEZ DANIŞMANI
DR. ÖGR. ÜYESİ BENGİ PİRİM DÜŞGÖR**

İSTANBUL 2021

ÖZ

KENDİNİ KESEN KIZ ERGENLERDE BABAYLA İLİŞKİNİN CİNSEL DÜRTÜ ORGANİZASYONUNDAKİ ROLÜNÜN PROJEKTİF TESTLERLE DEĞERLENDİRİLMESİ

AYLİN ÇITAKBAŞ

Bu çalışmanın konusu, kız ergenlerin babalarıyla olan ilişkilerinin niteliğinin cinsel dürtü organizasyonlarına nasıl etki ettiğinin incelenmesidir. Araştırmanın amacı, kendini kesme davranışı olan kız ergenlerin ruhsal dünyasına ışık tutmak ve bu ergenlerle yapılan ruhsal çalışmalara fayda sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda, cinsiyeti kız olan, her iki ebeveyni de hayatta olan, bir veya birden fazla kez kendini kesme girişimi bulunan ve psikiyatrik takibi devam eden 15-19 yaş arası 12 ergenle klinik ön görüşme yapılmış, Rorschach ve Tematik Algı Testi uygulanmıştır.

Uygulanan Rorschach Testi'nden elde edilen bulgular, "Rorschach Türk Ergen Normları" ile karşılaştırılmış ve yanıtlar buna göre kodlanmıştır. Rorschach ve Tematik Algı Testi'nden elde edilen bulgular Fransız ekolü çerçevesinde içerik analizi yöntemiyle incenmiştir. Bu analiz sonucunda kendini kesme girişimi olan 12 ergenin öngörüşme ve test bulgularından sağlanan bilgiler ışığında, cinsel dürtünün organize edilmesinde ve ödipal arzusunun bastırılmasında güçlük yaşandığı, bu ergenlerde kendini kesme eyleminin otoerotik bir faaliyet olarak deneyimlendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kendini kesme, Ergenlik, Cinsel dürtü, Babasallık, Rorschach Testi, Tematik Algı Testi

ABSTRACT

THE EVALUATION OF THE ROLE OF THE RELATIONSHIP WITH FATHER IN THE SEXUAL DRIVE ORGANIZATION AMONG SELF-CUTTING GIRL ADOLESCENTS THROUGH PROJECTIVE TESTS

AYLİN CİTAKBAS

The subject of this study is to examine how the quality of female adolescents' relationships with their fathers affects their sexual drive organization. The aim of the research is to shed light on the psychic world of female adolescents who engage in self-cutting behavior and to contribute to the body of research on this phenomenon. In line with this purpose, a clinical preliminary interview was made with 12 girl adolescents who were aged between 15-19, whose parents were alive and who had attempted to cut themselves one or more times. Then the Rorschach and Thematic Apperception Test (TAT) were applied.

The results obtained from the applied Rorschach Test were compared with "Rorschach Turkish Adolescent Norms" and the answers were coded accordingly. The findings obtained from the Rorschach and Thematic Apperception Test (TAT) were examined by content analysis method within the framework of the French school. It was concluded that 12 adolescents who have self-cutting tendencies had difficulties with organizing the sexual drive and suppressing the oedipal desire; and that the self-cutting action was experienced as an autoerotic activity.

Keywords: Self-cutting, Adolescence, Sexual drive, Paternity, Rorschach Test, Thematically Apperception Test

ÖNSÖZ

Bundan on yıl önce psikanalizle tanışmama vesile olarak bana başka bir dünyanın kapılarını aralayan, derinlikli ve keyifli ders anlatımıyla kurama yönelik merakımı ve öğrenmeye dair arzumu artıran, destekleyici, yol gösterici, kolaylaştırıcı tavrıyla çok sevdiğim ve örnek aldığım biricik hocam ve tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Bengi Pirim Düşgör'e,

Çapa Tıp Fakültesi Psikiyatri Kliniği'nde yaptığım staj sırasında beni yanına kabul ederek psikotik olgulara dair bilgimi ve görgümü arttıran, çalışkanlığı, azmi ve adanmışlığıyla gerçek bir bilim insanı olduğunu düşündüğüm, bu sebeple de yanında geçirdiğim her anın çok kıymetli ve özel olduğuna inandığım, birlikte anılmaktan gurur duyduğum değerli hocam Prof. Dr. Alp Üçok'a,

Terapist olmaya dair duyduğum hevesi fark ettiğinde bu işi layıkıyla yapabileceğim konusunda beni yüreklendiren, bana güvenip hasta emanet eden, sorduğum her soruyu içtenlikle ve sabırla cevaplayan, benim gibi birçok ruh sağlığı profesyonelinin yetişmesine katkıda bulunmuş kıymetli hocam Doç. Dr. Nurhan Eren'e,

Kendisinden ders almış olma fırsatı yakaladığım için çok şanslı hissettiğim, her seferinde hayranlık ve heyecan duyarak dinlediğim, daha uzun yıllar dinleyebilmeyi ümit ettiğim Prof. Dr. Tervfika Tunaboğlu-İkiz'e, psikosomatiğe dair kendisinden çok şey öğrendiğim sevgili hocam Dr. Öğr. Üyesi Elif Yavuz Sever'e,

Yüksek lisans eğitimim sırasında tanıştığım, desteğini hep hissettiğim, psikiyatrist ve akademisyen olmanın ötesinde zekâsı ve düşünme biçimiyle kendisine hayran bırakan Doç. Dr. Oğuzhan Zahmacıoğlu'na,

Birlikte eğitim almaktan çok keyif aldığım ve her birinin desteğini ayrı ayrı hissettiğim sevgili arkadaşlarım Aylin Ezgi Yılmaz, Seren Ülker, Duygu Kaya Fidan, Hülya Ergün ve Hilal Beşikçi'ye,

Tezimi yazabilmem için ihtiyaç duyduğum vakalara ulaşmama aracı olan ve fikir alışverişinde bulunmaktan son derece mutluluk duyduğum İstanbul Tıp Fakültesi Psikiyatri Kliniği ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Psikiyatri Kliniği asistan hekimlerine,

Klinik psikolog ve terapist olma sürecinde bana her zaman cesaret veren, her adımında yanımda olan Merve Ece Turan’a, tezimi kendi teziymiş gibi sahiplenen ve varlığıyla yükümü hafifleten Merve Keleş’e,

Her insanın sevdiği işi yapması gerektiğini söyleyen ve işini aşkla yapan, psikolog olmam konusunda beni en çok destekleyen, bana koşulsuz inanan ve benim de kendime inanmamı sağlayan, emeğinin karşılığını asla ödeyemeyeceğimi düşündüğüm matematik öğretmenim Dilek Kartal’a,

Birlikte büyüdüğüm ve hep dayanıştığım, hayatımın vazgeçilmezleri ve manevi kız kardeşlerim İdil Toraman ve İldem Toraman’a,

Bugüne kadar aldığım her kararda yanımda olan, eğitimim konusunda tüm imkânlarını seferber eden ve bu süreçte sonsuz sabır gösteren anneme ve babama çok teşekkür ederim.

Aylin ÇITAKBAŞ

İstanbul, 2021

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	ii
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVESİ

1.1. Kendini Kesme Kavramın Açıklanması.....	3
1.1.1. Tarihsel Açıdan Kendini Kesme.....	3
1.1.2. Kendini Kesme Davranışının Tanımı	5
1.1.3. Psikanalitik Kuram Açısından Kendini Kesme	7
1.1.4. Kendini Kesme Girişiminde Bulunanların Özellikleri ve Cinsiyetler Arası Farklılıklar	12
1.2. Ergenlik Döneminin Açıklanması.....	14
1.2.1. Ergenlik Dönemindeki Fiziksel Değişimler	14
1.2.2. Psikanalitik Kuram Açısından Ergenlikte Bedenle Kurulan İlişki	15
1.2.3. Ergenlikte Değişen Beden İmgesi ve Kendisi Kesme	17
1.2.4. Kız Ergenlerin Menstruasyon Döngüsü ve Kendini Kesme.....	19
1.2.4. Ülkemizde Kendini Kesme Üzerine Projektif Testlerle Yapılan Çalışmalar	20
1.3. Dürtü Kavramının Açıklanması	21
1.3.1. Psikanalitik Literatürde Dürtü	21
1.3.2. Psikanalitik Literatürde Cinsel Dürtü	23

1.3.3. Cinsel Dürtü Organizasyonunun Bozulması ve Cinselliğin Patolojik Görünümleri.....	24
1.3.4. Cinsel Dürtü, Mastürbasyon ve Kendini Kesme	25
1.4. Ruhsal Gelişimde Babanın Rolü	29
1.4.1. Psikanalitik Kuramda Babasal İşlev	29
1.4.2. Ödipal Karmaşa ve Baba-Kız İlişkisi	32
1.4.3. Babasal İşlev ve Kendini Kesme	35
1.5. Araştırmanın Hipotezleri.....	37
1.5.1. Kavramsal Hipotezler	37
1.5.2. İşlemsel Hipotezler	37

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Katılımcılar	39
2.2. Veri Toplama Araçları.....	39
2.2.1. Bilgilendirilmiş Onam Formu.....	39
2.2.2. Yarı-Yapılandırılmış Psikanalitik Yönelimli Ön Görüşme Formu	39
2.2.3. Rorschach Testi	39
2.2.4. Tematik Algı Testi (TAT)	41
2.3. Veri Toplama Süreci ve Analiz	41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

3.1. Sosyo-demografik Bulgular	43
3.2. Görüşmelerin Genel Değerlendirilmesi.....	43
3.2.1. Anne-Baba Evlilik Öyküsü.....	43
3.2.2. Ebeveynler ve Ebeveynlerle İlişkinin Niteliği.....	45

3.2.3. Akran ve Kardeş İlişkileri.....	48
3.2.4. Kendini Kesme Girişiminin Nasıl Deneyimlendiği.....	51
3.2.5. Geleceğe Yönelik Hayal ve İdealler	54
3.3. Rorschach ve TAT Protokollerinde Cinsel Dürtü Organizasyonuna Dair Yanıtların İncelenmesi	55
3.3.1. Rorschach Protokollerinde Cinsel Dürtü Organizasyonuna Dair Yanıtların İncelenmesi	55
3.3.2. TAT Protokollerinde Cinsel Dürtü Organizasyonuna Dair Yanıtların İncelenmesi	62
3.4. Rorschach ve TAT Protokollerinde Babasal İmgeye Yönelik Yatırımlarının Ödipal Eksende İncelenmesi	64
3.4.1. Rorschach Protokollerinde Babasal İmgeye Yönelik Yatırımlarının Ödipal Eksende İncelenmesi	64
3.4.2. TAT Protokollerinde Babasal İmgeye Yönelik Yatırımlarının Ödipal Eksende İncelenmesi	69
TARTIŞMA VE SONUÇ.....	75
KAYNAKÇA	85
EKLER.....	98

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt. : Aktaran

Ark. : Arkadaşları

Çev. : Çeviren

Ed. : Editör

M.Ö. : Milat'tan önce

TAT : Tematik Algı Testi

GİRİŞ

Bu çalışma, ergenlik döneminin fiziksel ve ruhsal değişimleriyle birlikte, kendini kesme girişimi bulunan kızların babalarıyla olan ilişkilerinin cinsel dürtü organizasyonundaki rolünü incelemektedir. Araştırmanın amacı, kendini kesme davranışı gösteren kız ergenlerin ruhsal dünyasına ışık tutmak ve bu ergenlerle yapılan ruhsal çalışmalara fayda sağlamaktır.

Kendini kesme davranışı, vücudun zarar görmesi, sakatlanması veya yok edilmesi kapsamındaki girişimleri içeren ve çok çeşitli bir davranış biçimi olarak tanımlanan kendine zarar verme davranışı içinde ele alınmaktadır. Psikanalitik literatürde bu davranışın kökenine ilişkin formülasyonlar saldırganlıkla ilişkili çatışmaların çözümündeki hatalara, davranışın saldırganlığı kontrol etme ihtiyacı olarak ortaya çıktığına ve çocuk istismarı ve buna bağlı travmatik yaşantılara odaklanmaktadır. Ebeveynlerle kurulan ilişkilerin ve ebeveynsel rollerin davranış üzerindeki etkisine bakıldığında ise çoğunlukla ilk nesneyle kurulan ilişkideki bozulmalar dikkat çekmekte ve babayla kurulan ilişkinin niteliğinin bu davranışa nasıl etki ettiğini konu edinen çalışmaların daha az sayıda olduğu görülmektedir.

İdeal şartlarda baba, çocuğun zihinsel dünyasına yaşamın ilk yılında girer. Anne-bebek ilişkisi ciddi bir şekilde kusurlu olsa bile, çocuk kendisini etkileşimli olarak gören biriyle özdeşleştirici bir ilişkiye girebilir ve bu durum benlik yapılanmasına olumlu etki eder. Diğer yandan, babanın olmayışı çocuğun kendisine veya başkalarına karşı olan saldırganlığın tetikleyicisidir. Özellikle ilk yıllarda babanın yokluğunun veya kaybının, bebeğin saldırganlığı modüle etme kapasitesini zayıflattığı bilinmektedir. Kendini kesme davranışı gösteren kızların babalarına karşı geri çekilmiş oldukları veya onları reddettikleri fark edilmiştir.

Ergenlik döneminde ödipal çatışmanın, çocukluk fantazilerinin ve özellikle de enestüel düşlemlerin yeniden canlanması ruhsal gelişimi yeni bir organizasyona taşıyabileceği gibi, bedene zarar verme gibi patolojik bir çözüme de zorlayabilir. Ergenin bilinçdışı enestüel fantazileriyle başa çıkmak için kullandığı savunmalar cinselleşen yeni bedenin şartlarında yetersizdir. Bu noktada kendini kesme eylemi,

bastırılmayan ödipal arzulardan uzaklaşma ve bedenin kontrolünü yeniden ele alma çabası olarak yorumlanmaktadır.

Çalışma kapsamında, kendini kesme girişimi bulunan, 15-19 yaş arası 12 kız ergenle psikanalitik ön görüşme yapılmıştır. Bu görüşme sonrasında katılımcılara Rorschach ve Tematik Algı Testi (TAT) uygulanmış ve testler psikanalitik kurama göre yorumlanmıştır. Bu çalışma, kız ergenlerde babayla olan ilişkinin cinsel dürtü organizasyonundaki rolünün kendini kesme davranışına olan etkisini incelemektedir. Kendini kesme girişimi bulunan kız ergenlerin ödipal arzularının yeterince bastırılmadığı ve cinsel dürtü organizasyonlarının bozulduğu düşünülmüştür.

Çalışma kapsamında öncelikle kendini kesmenin tarihsel süreci, psikanalitik kurama göre nedenleri ve konuyla ilgili araştırmalar üzerinde durulmuştur. Daha sonra ergenlik dönemi ve bu dönemde bedenle kurulan ilişki incelenmiştir, buradan dürtü kavramının açıklanmasına geçiş yapılmış ve ergenlikte cinsel dürtünün nasıl organize edildiğine dair psikanalitik literatüre dayanan bilgiler verilmiştir. Son olarak ruhsal gelişimde babanın rolü ayrıntılı bir şekilde ele alınmış ve tüm bu bilgiler ışığında araştırmanın hipotezleri tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmanın, ergenlikte bedenle kurulan ilişkiyi merkez alması ve babayla kurulan ilişkinin cinsel dürtü organizasyonundaki rolünün kendini kesme davranışını ne şekilde etkilediğine dair bilgi vermesi açısından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVESİ

1.1. Kendini Kesme Kavramının Açıklanması

1.1.1. Tarihsel Açıdan Kendini Kesme

Kendini yaralama ya da kesme davranışının tarihte izi sürüldüğünde, Antik Yunan'da, mitolojik ve dini metinlerde, antropolojik kaynaklarda, resim, sinema ve bedeni merkez alan performans sanatlarında bu davranışın konu edinildiği karşımıza çıkmaktadır.

Antik Yunan'da:

Sofokles'in oyununda (M.Ö. 494-406), babasını öldürüp annesiyle evlenen Oidipus günahları yüzünden kan ve kedere gömülür ve herkes tarafından terk edilir. Umarsızlık içinde İokaste'nin altın agrafları ile gözlerini oyar ve yoluna kör bir dilenci olarak devam eder. İokaste ise Oidipus'un dolaylı yoldan ölümüne sebep olduğu için odasında kendini asar (Estin, 2003).

Heredot (M.Ö. 484-425), Tarih'in Altıncı Cildi'nde günümüzün psikiyatrik bakış açısı ile psikotik olduğu tahmin edilen Spartalı bir liderin davranışlarından şöyle bahsetmektedir: "Bıçağı eline alır almaz Kleomenes incik kemiğinden başlayarak kendini kesmeye başladı. Uyluklarına, kalçalarına ve yanlarına doğru ilerleyerek kendini dilim dilim kesti ve göbeğine vardığında onu da kuşbaşı doğradı" (Lüleci, 2007).

İncil'de:

İncil'de (Markos 5:5) tekrarlayıcı biçimde kendini kesen birinden "gece gündüz mezarların etrafında ve tepelerin eteklerinde feryat figan ağlayıp kendini taşlarla kesen" ifadesiyle söz edilmektedir.

Gerçek yaşamda:

Ressam Vincent van Gogh'un 23 Aralık 1888'de kulağını keserek gazeteye sardığı ve bir genelevde çalışan Rachel adlı kadına getirdiği, daha sonra evine dönerek ertesi gün polis tarafından baygın halde bulunduğu bilinmektedir (Ögel, 2016).

Sinemada:

Kendini kesme davranışının bazı sinema filmi senaryolarına da konu olduğu görülmektedir. Marina De Van'ın yazdığı ve yönettiği *In My Skin* (2001) adlı eserde bedeninden keserek kopardığı et parçalarını çiğneyip derisini bozulmadan muhafaza etmeye çalışan Esther'in hikâyesi anlatılmaktadır. Michael Haneke'nin ünlü eseri *The Piano Teacher* (2001) isimli eserde ise, annesiyle kurduğu simbiyotik ilişkiden boğulan bir kadının banyoda kasıklarını ve genital bölgesini keserek rahatladığı görülmektedir.

Modern ilkecilikte:

Günümüzde kendini sakatlamamanın terapötik ve aşkın bir deneyim olduğunu ileri süren "Modern ilkelciler" giderek büyüyen bir fenomenin öncüleri olmuşlardır. Meme, dudak, penis veya klitoral dokuya metal halkaların yerleştirilmesi, özellikle homoseksüel alt kültürde cinsel haz duyma amacına hizmet eder. Bununla birlikte, modern ilkelciliğin önde gelen savunucuları, vücut delme, ritüel biçimde kan akıtma, penis germe, deriyi sıkıştırma, ayakların bağlanması, kancalarla asılma gibi diğer davranışlar için daha yüksek, ulvi amaçlardan bahseder: kendini sakatlama yoluyla insanlar gerçek acıyı hissedebilir ve hayata katılabilirler (Favazza, 1990).

Psikanalizde:

Freud *Histeri Üzerine Çalışmalar*'da kendisini kesen histerik bir kadın hastasından bahsetmektedir. Bu hasta için "Başka hiçbir şey yapmasa da odasında yalnızken kendisine normal olmadığını kanıtlamak için her türlü hileyi yapardı. İyi olmadığına ilişkin belirgin bir duygusu olduğu ve görevlerini doyurucu biçimde yerine getiremediği için bu tür eylemlerle kendini kendi gözünde haklı çıkarmaya

çalışıyordu.” ifadelerini kullanarak, histeriklerin hasta olmaktan korkmaları kadar, onlar için tipik olan hasta olma gereksiniminin de altını çizmiştir (Freud, 2001).

Modern psikiyatride:

Modern psikiyatrinin kendine zarar verme davranışı üzerine eğilmesi 1983’te Pattison ve Kahan tarafından yazılan, 56 adet raporun değerlendirildiği makale ile olmuştur. Bu çalışmada tüm kendini yaralama davranışları öldürücülük, yöntem ve tekrarlama açısından sınıflandırılmıştır (Tarçın, 2015).

1.1.2. Kendini Kesme Davranışının Tanımı

Kendini yaralama davranışı üzerine literatüre bakıldığında kendini yaralamanın ne olduğu ve ne olmadığı konusundaki belirsizlik dikkati çeker. Bu davranış için net bir tanımlama yapıp yapılmaması gerektiği bile tartışmalıdır. Kendini yaralama davranışının bir semptom mu, sendrom mu yoksa özgül bir bozukluk mu olduğu konusunda görüş ayrılıkları bulunmakla birlikte psikotik bozukluklar, mental retardasyon, kişilik bozukluklarının bazı formları, transseksüalizm gibi bazı psikiyatrik bozukluklara bu davranışın eşlik edebildiği görülmektedir (Lüleci, 2007).

Kendini kesmeyi tanımlamak için şunlar dahil birçok terim kullanılmıştır; otoagresyon, kasıtlı yaralama, hasta rolü yapma, sembolik yaralama, mazoşizm, Munchausen sendromu, kasıtlı kendine zarar verme, kendine lokal bir şekilde zarar verme, kendini incitici davranış, kendine karşı saldırganlık, parasuicide (ölümle sonuçlanma riski muhtemel olmayan intihar girişimi), intihar girişimi ve fokal intihar. Benzer davranışları tanımlamak için birçok terimin kullanılması bazı alışılmadık ve kavramsal karışıklıklara işaret eder. Kendini kesme eylemi bir intihar davranışı olmadığından intiharı kasteden terimlerden kaçınılmalıdır (Favazza, 1993).

Feigenbaum (2010), kendine zarar vermeyi vücudun zarar görmesine, sakatlanmasına veya yok edilmesine neden olan girişimleri içeren çok çeşitli bir davranış biçimi olarak tanımlamaktadır. Kendine zarar vermeyi tanımlamak için

kullanılan terimlerin çoğu kendi içinde bir niyet beyanı içermektedir. Örneğin, “parasuicide” terimi bireyin motivasyonunun veya amacının ölmek olmadığını göstermektedir. “Deliberate self-harm (kasıtlı kendine zarar verme)” ise motivasyon ve eylem farkındalığını ifade eder; bu nedenle, bireyin ayrışma durumunda olabileceği, travmatik bir anıya tepki vermekte veya bir dizi psikoaktif maddenin etkisi altında olabileceği ihtimalini ortadan kaldırmaktadır. Bu noktada, dolaylı bir motivasyon veya niyet içeren terminoloji veya davranış tanımları davranışın doğru değerlendirilmesini ve tedavisini engelleyebilir.

Favazza ve Rosenthal’in (1993), kendini kesme üzerine yaptıkları bir sınıflamada, kendini kesmeyi genel olarak dürtüsel bir davranış olarak değerlendirdikleri ve majör, stereotipik ve yüzeysel veya orta olmak üzere üç temel türü tarif ettikleri görülmektedir. Buna göre;

(1) Majör kendini kesme. Kendini kesmenin başlıca eylemleri herhangi bir bozukluğun temel belirtileri değildir, ancak ilişkili özellikler olarak görünebilir. Transeksüellerin kendini hadım etme girişimleri ya da psikotik hastaların kafalarını kazıyıp kaşlarını çıkararak fiziksel görünümlerini aniden değiştirmeleri bu gruba örnek gösterilebilir.

(2) Stereotipik kendini kesme. Stereotipik kendini kesme hâli en sık zihinsel engelli kişilerde görülür, ancak bu gruptaki hastaların kendini kesme durumlarının hepsi stereotipik değildir. Ek olarak, davranışlar otistik bozukluk, akut psikotik durumlar, şizofreni, Lesch-Nyhan ve Tourette sendromları ve obsesif kompulsif bozukluğun belirtileri veya ilişkili özellikleri olarak ortaya çıkabilir ya da amfetamin gibi psikoaktif ilaçlarla tetiklenebilir.

(3) Yüzeysel veya orta derecede kendini kesme. Yaygın bir davranış olan yüzeysel veya orta derecede kendini kesme, dermatolojik ve psikosomatik literatürde psikojenik eksizyonlar, delüzyonel parazitoz sendromları ve dermatit artefakta olarak tanımlanmaktadır. Orta derecede kendini kesme olgularının üçte birinde kendine yabancılaşma veya çoklu kişilik bozukluğu görülmektedir. Bu vakalarda kişiliklerden biri diğerine ceza olarak acı çekmektedir.

Tekrarlayan kendini kesme / kendine zarar verme sendromu sıklıkla sınırda, histrionik veya antisosyal kişilik bozukluğu, çoklu kişilik bozukluğu veya travma sonrası stres bozukluğu ile ilişkilidir. Bu sendromun temel özelliği, hastanın intihar niyeti olmaksızın kendi kendine hasar verme dürtülerine karşı direnç gösteremeyişidir. En yaygın kendine zarar verme eylemi cilt kesmedir. Diğer davranışlar arasında cildi yakma, kendine vurma, iğne batırma, yara iyileşmesine müdahale etme, cildin şiddetli bir şekilde çizilmesi, kafayı vurma ve kemik kırılması bulunmaktadır. Bu bozukluğa sahip olan insanlar genellikle birden fazla kendine zarar verme yöntemi kullanırlar ve geçici de olsa hızlı bir şekilde anksiyete, gerginlik, yoğun öfke ve yalnızlık duyguları gibi çeşitli hoş olmayan duygulardan arınma amacı taşırlar (Favazza, 1993).

1.1.3. Psikanalitik Kuram Açısından Kendini Kesme

Kendini kesme, kendine zarar verme davranışının psikanalitik kuramda izi sürüldüğünde, bu davranışı açıklayamaya yönelik ilk girişimlerin Freud ve Menninger tarafından yapıldığı ve her iki kuramcının da bu davranışı melankolik hâl üzerinden tarif etmeye çalıştıkları görülmektedir.

Freud (1993), Yas ve Melankoli makalesinde, melankoliyi derin acılı bir ruh hali, dış dünyadan yatırımın çekilmesi, sevmeye kapasitesinin kaybı, kendini kınamaya varan ve cezalandırılma beklentisiyle neticelenen benlik saygısında azalma olarak tanımlar. Özellikle histerik türdeki özdeşimlerde kaybedilen nesneye yatırım -belirli izole davranış ve bağlantılarla sınırlı kalmasına karşın- kalıcıdır ve etkisini sürdürür. Melankolide kişiyi hasta eden durum, ölüm yoluyla gerçekleşen bir kayıptan ziyade kişinin hafife alınması, ihmal edilmesi, hayal kırıklığına uğraması gibi sebepler yüzünden ilişkideki sevgi ve nefret gibi karşıt duyguların yarattığı ambivalansın güçlenmesidir. Nesneye duyulan öfke ve nefret, daha sonra benliğe yönlendirilerek kendine eziyet etme davranışları başlatılır. Hastalar, düşmanlık besledikleri nesneye karşı öfkelerini açıkça ifade etmek yerine kendilerini cezalandırarak nesneden intikam almayı, sevdiklerine acı çektirmeyi arzu ederler. Freud, hastada bu tarzda bir

duygusal bozulmaya sebep olan kişinin genelde hastanın yakın çevresinden biri olduğunu tecrübe etmiştir.

Menninger (1933), melankoliyi önceki aşk nesnesine yönelen saldırıların daha sonra benlikte tekrar bir araya getirelerek muhafaza edilen aynı nesneye bilinçli olarak yönlendirilmesi şeklinde açıklamaktadır. Bazen nefret ya da aşk duyulan nesneye karşı saldırı, saldırının gerçek nesnesi olan kişinin kıymet verdiği bir şeyin yok edilmesi ile yapılır. Örneğin bir ebeveyne yapılacak en büyük zulüm çocuğunun işkenceye maruz kaldığını ya da öldürüldüğünü görmesidir. Dolayısıyla, kendi yaşamını sonlandırma girişiminde bulunan bir çocuk, aslında bir tür intikam planı olarak bu hayatı ebeveynlerinin elinden almaya çalışıyor olabilir. Menninger (1935), kendini kesmenin görünüşte zayıflatılmış bir intihar şekli olsa da aslında toplam yok etmeyi, yani intiharı engellemek için bir uzlaşma biçimi olduğunu söylemiştir. Bu anlamda kendini kesme bazen ölüm içgüdüsüne karşı yaşamsal bir zafer anlamına gelebilir.

Kernberg'e (2010) göre, kızgınlık ve öfkenin aniliğine ve değişen bilişsel yönlerine karşılık nefret daha karmaşık bir saldırganlık içerir. Nefretin bilişsel yönü kronik ve istikrarlıdır. Nefret dolu bir kişinin en belirgin özelliği nesnesini yok etmek istemesidir. Bu bazen, nesnenin fiziksel olarak ortadan kaldırılmasını gerektirirken, bazen de onun simgesel olarak yıkıma uğratılması gerektiği anlamına gelebilir. İkinci durumda nefretin, kendine zarar verme ya da intihar şeklinde ifade bulması muhtemeldir. Kendilik, nefret edilen nesneyle özdeşleştiğinde nesneyi yıkmamanın yegâne yolu kendine zarar vermek ya da kendini ortadan kaldırmaktır.

Bronstein (2010), ergenlikte bedene zarar verici davranışları manik savunmalar içinde değerlendirir ve buradaki egemen mekanizmanın üstbenlik üzerinde zafer kazanma olduğunun altını çizer. Ergenin amacı nesnelere olan bağımlılığını hatırlatarak suçluluğa ve ruhsal acıya neden olan bir üstbenlikten kurtulmaktır. Sadece üstbenliğin yarattığı endişenin boşaltılması değil, aynı zamanda ruhsal çatışmayı harekete geçirebilecek algıların tahliye edilmesi ve gerçekliğin inkârı da söz konusudur. Böyle bir çatışma genellikle ödipal nesneye karşı zafer kazanma hissine bağlı olarak ortaya çıkar ve cinsel değişimlerin nesneyi gerçekten

öldürebileceği yönünde bilinçdışı bir fanteziyle bağlantılıdır. Bazı sadomazoşistik unsurlar olmasına rağmen, hazzın, ruhsal acının herhangi bir deneyiminin boşaltılmasıyla ve sevilen ve nefret edilen nesneye yönelik suçluluk duygusuyla daha fazla ilgisi vardır. Nesne ile rekabet etme ve ona duyulan kıskançlık, kişide suçluluk duygusu yaratabilir. Bu durum, aynı zamanda ergenin ve onun çevresindeki kişilerin zarar görmesine neden olur.

Kendilerinden hoşnut olmadıklarını veya kendilerini sevmediklerini söyleyen çok sayıda gencin asıl meselesi diğerleri tarafından sevilmemek yahut sevilmediğini düşündürmektedir. Çünkü kendine saygının ölçüsünü ötekilerin bakışı belirler; kişinin kendi bedenine değer verebilmesinin yolu başkaları tarafından değer görmesinden geçer. Breton'a (2016) göre, kendini kesme davranışı bazen etki altına alınamayan bir kişi ya da duruma karşı yöneltilen şiddetin benliğe döndürülmesidir. Böylelikle, çekilen sıkıntının sebebi gibi görülen ama ulaşılmaması mümkün olmayan kişi denetim altına alınmaya çalışılır.

Fonagy (1995), birçok şiddet vakasında hem ötekine hem de benliğe yönelik saldırganlıktaki temel güdünün kişinin kendi zihnindeki veya bir başkasına ait düşünceye saldırma isteği olduğunu savunmakta ve bu nedenle kendini kesmeyi öncelikle hastanın zihnindeki dayanılmaz düşünceleri veya görüntüleri dışlamak için bir girişim olarak yorumlamaktadır.

Grossman (1991), kendine zarar veren davranışların kökenine ilişkin üç alternatif formülasyon sunmuştur. İlk formülasyon davranışın saldırganlık kaynaklı olduğunu ileri sürer. Saldırganlıkla ilgili çatışmaların çözümündeki hatalar, benlik ve üstbenlik gelişiminin bozulmasına ve böylece saldırgan davranışın basamaklıp bir şekilde tekrarlanmasına yol açabilir. İkinci formülasyon kendine zarar vermeyi saldırganlığı kontrol etme ihtiyacı olarak görmektedir. Üçüncü formülasyon, çocuk istismarı ve travmanın dürtülere hâkim olmak için fantezi kullanma yeteneğini bozduğuna ve travmatik deneyimi zihinsel deneyimle dönüştüremediğine işaret etmektedir.

Abraham ve Torok (1994), taciz edici nesnenin sindirilemez bir yabancı cisme dönüşmesi üzerine yaptıkları kapsamlı çalışmada, sindirilemeyen travmatik içeriğin ruhsal bedende birikerek öznenin gözlemleme, sorgulama ve düşünme gibi hayati yetilerini zayıflattığının altını çizmiştir. Ruhsal düzenekte sindirilemeyen travmatik içerik bir yandan özne için psişik bir sığınak olarak kullanılırken diğer yandan hem iletişimi hem de düşünmeyi engelleyen, sabitlenmiş ve değiştirilemez bir özellik taşır.

Straker (2006), “Yara İzile İmzalamak” isimli makalesinde kendini kesmeyi en somut ve en temel düzeyde içsel duyuşsal deneyimlerin dış dünyaya karşı yansıtılması, bir görüntü sağlanmasının umutsuz bir girişimi olarak görmektedir. Bu anlamda kendini kesmek bir oto-yansıtma şeklidir; iç dünyada hissedileni dışarıda görülebilen bir forma sokma çabasıdır ve böylece ruhsal dünyanın düzenlenmesine ve kendi kendini yatıştırma sürecine katkıda bulunmaktadır. Yara izleri insanlardan daha güvenilir olarak deneyimlenir, çünkü onlar kaybolmazlar ve bu bakımdan bir geçiş nesnesi gibidirler. Yara izleri ve geçiş nesneleri arasındaki bağlantılardan biri hem özel hem de kamusal alan arasında bir yer kaplamalarıdır.

Anzieu (2008), ruhsal aygıtın narsisistik bir zar ihtiyacına yanıt veren, sadistik ve libidinal nesne yatırımlarında kendini sınavabilmesini mümkün kılan, “çocuğun beden yüzeyi ile beden deneyiminden hareketle kendi kendisine ben olarak temsil etmek için kullandığı şekillendirmeyi” deri-ben olarak tarif etmiş ve deri-ben’e ait bazı işlevler tanımlamıştır. Bunlardan “cinsel uyarılma desteği işlevi”ndeki aksamayı acı ve hazzın yer değiştirdiği pervert davranışlarla ilişkilendirmiştir. Buna göre; “Deri-ben cinsel uyarılma desteğinin yüzeyi işlevini yerine getirir; normal gelişim durumunda, bu yüzey üzerinde erojen bölgelerin lokalize edilmesi, cinsiyet farklılıklarının tanınması ve cinsiyetlerin karşılıklı tamamlayıcılığının arzu edilmesi mümkün olur. Deri-ben libidinal yatırımı tüm yüzeyinde toplayabilir ve toptan bir cinsel uyarılma zarfı haline gelir. Eğer cinsel uyarılma desteği sağlanmazsa, birey erişkin hâle geldiğinde, karşılıklı genital doyumla sonuçlanacak olan tam bir cinsel ilişkiye girmek için kendini yeterince güvende hissetmez. Eğer çıkıntılar ve delikler erojen olmaktan çok algojen deneyimlerin yerini oluşturursa, delikli bir deri-ben

şekillenmesi güçleşmiş, zulüm kaygısı yükselmiş, acıyı hazza çevirmeyi hedefleyen cinsel sapkınlıklara yatkınlık yaratmış olur.”

Conway ve arkadaşları (2014), intihar amaçlı olmayan kendine zarar verme davranışı sergileyen ve hastane yatışı olan ergenlerin nesne ilişkilerini inceledikleri çalışmalarında, travmatize olan çocukların yeterli duygu düzenleme becerisi geliştiremedikleri ve duygularını düzenlemek için kendilerine zarar vermeye eğilimli hale geldikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Brady (2014), ilk ve dürtüsel nitelikteki kendini kesme ile ritüelleşmiş kendini kesme davranışını kıyasladığı çalışmasında, eylemin anlamının kavranmasının önemi üzerinde durur. Ergenlerin kendilerini tahrip etme eylemine yönelmeleri, çoğu zaman ailevi yetersizliklerin sebep olduğu duygusal zorluklarla baş edememe durumuyla ilgilidir. Kesme eyleminin kendisi, duygusal tecrübeyi kesmeye, sonlandırmaya yarayan bir eylemdir. Bir anlamda duygusal acıdan fiziksel kaygıya doğru bir kayma gerçekleşir. Bu nedenle kesim, duygusal sorunlara mekanik bir cevap olabilir ve izler yardım çığlığı yerine geçebileceği gibi kişinin kendisini onore etmesi için kullandığı unsurlar haline de gelebilir. Başlangıçta, kendini kesen ergen sık sık birilerine keşiğini gösterme ihtiyacı duyar. Kendini kesen ergenler çoğu zaman duygularını kelimelere dökmekte zorlanırlar. Kesme bir belirti olarak ortaya çıktığında, duygularla baş etmenin alternatif bir yolu olabilir. Böylelikle, ergenin duygularına dair başlangıçta yaşadığı bir anlamsızlık, vücut üzerinde semptomatik bir hareketin gelişmesine katkıda bulunabilir.

Ortada somut bir suçun olmadığı ancak yine de suçluluk duygusunun eşlik ettiği durumlarda suç işlemek bu duyguya bir sebep yaratacağından kişide rahatlama hissi görülebilir. Böylelikle suçluluk duygusu, suçun sonucu değil nedeni olur. Suça eğilimli ergenlerin bilinçdışı suçluluk duygularının ve cezalandırılma fantazilerinin yoğun olduğunu söylenmektedir ve bilinçdışı suçluluk, mecburi olarak kendini cezalandırma davranışını beraberinde getirecektir (Parman, 2000). Klein (1947), bilinçdışı suçluluk duygusunun kökeninin çocuğun anne bedenine yönelen saldırgan ve erotik düşlemlerinde aranması gerektiğini söylemiştir.

Winnicott (1962), ergenlerin saldırganlık eylemlerinin sebeplerini ‘kendini gerçek hissetme’ isteğinde aramış ve saldırgan eylemin ergenin bedenini ve ruhunu tamamlanmışlık içinde hissetmesini sağladığını ileri sürmüştür. Bu eylemler hem gerçek ebeveynlere hem de ebeveyn imgelerine bir başkaldırı olarak düşünülmelidir.

Medina (2011), kendini kesmenin iyileştirici etkisi üzerinde durmuş, kesme davranışının bir ilişkinin geçici olarak yerini tutan bir alışkanlık, psikolojik uyarılmayı sakinleştiren yatıştırıcı bir araç ya da geçmişteki bakım vereni sürekli bir arayış olarak görülebileceğinden söz etmiştir. Kesme, şiddet ile tamamlanan travmatik bir yeniden canlandırma, kendi kendini ifade etme girişimi ve daha önceki travmatik deneyimlere bir yanıt olarak içe doğru yönlendirilen öfkenin tezahürlerinden biriymiş gibi anlaşılabilir.

1.1.4. Kendini Kesme Girişiminde Bulunanların Özellikleri ve Cinsiyetler Arası Farklılıklar

Kendini kesme davranışı gösteren hastalar üzerinde yapılan çalışmalar yeme bozukluklarının varlığına, yeme bozuklukları olan hastalarda yapılan çalışmalar sakatlayıcı davranışın varlığına dikkat çekmektedir. Laksatifleri kötüye kullanan bulimik hastalar üzerinde yapılan bir çalışmada, hastaların yüzde 40,5'inin kendilerini kestikleri görülmüştür (Favazza, 1993).

Bar-On (2014), “Dilsel Bir Bakış Açısıyla Kendini Yaralama Üzerine Psikolojik Bir Söylem Analizi” isimli çalışmasında yaralanmanın “kadını” bir fenomen olduğunu iddia etmektedir. Kendine zarar verme ile yüksek korelasyon gösterdiği tespit edilen aile özellikleri; ebeveynlerin çocuklukta boşanması, işlevsiz ebeveynlik ve fiziksel ya da cinsel tacizdir.

Breton’a (2016) göre, kendini kesme davranışı yaşamın getirdiğı sıkıntılara karşı özel bir mücadele biçimidir ve özellikle kadınlarda daha sık görülür. Çizik, yarık, sıyrık, yanık ve yırtıklar aynı zamanda yara biçimindeki birer kimlik işaretleridir. Kendini kesme davranışı başkalarıyla kurtulamadıkları ilişkiler içine

batmış, aile baskısı gören genç kızlarda da görülür. Bedenin ilk hedef alınan yeri bilektir, ama genel olarak önkol, göğüs, karın ya da bacakların da kesildiği sıklıkla görülmektedir.

Schaeffer’a (2018) göre, ergenlikte görülen kendini kesme davranışı cinsel kimliği sorgulamanın bir görüngüsü olabilir. Bu davranışın kızlarda daha fazla görülüyor oluşu kadınsılık ve kadınsı olanın karşılaştığı dirençlerin bilhassa sorgulandığını düşündürmektedir. Çünkü dişil olan içeridedir ve bu nedenle görünmezdir. Cinsiyet ayrımının ve dişil cinsiyetin reddi, kadınla ilgili olanın reddidir.

Bedene zarar verme olgularının kadınlarda erkeklere göre daha fazla görülmesi kadınlarda acının içselleştğini, erkeklerde ise daha çok dış dünyaya karşı bir saldırı hâlini aldığını gösterir. Kadın sıkıntılarını kabullenmeye, erkeğe güç kullanarak dünyaya yansıtmaya eğilimlidir. Erkek acıya dayanıklı olduğunu, zorluklarla baş edebileceğini ya da eğer acı çekmeme olanağı varsa bunun altından kalkabileceğini ispat etmek zorunda hisseder. Oysa kadının acıya boyun eğmesi kültürel düzlemde yer alan bir durumdur. Kadın çoğunlukla yalnız başına hareket eder; erkek ise genellikle “erkekliğin” açık biçimde görülmesi için herkesin gözü önünde eyleme geçer (Breton, 2016).

Saldırgan erkeklerin düşmanlıklarını diğerlerine karşı daha sık yönlendirirken, kadınlarda kendini yaralama/kesmenin neden daha yaygın olduğu sorusuna Fonagy ve Target (1995) şu cevabı vermiştir: her iki şiddet türü de ötekinin zihnindeki düşüncelerin dayanılmaz düşleminden, aslında bir ebeveynin düşüncelerinden kurtulma girişimidir. Burada cinsiyet ayrımı, daha sonra aynı cinsiyetten ebeveynin düşüncesine saldırma isteğini yansıtabilir. Aynı cinsiyetten ebeveynin dayanılmaz zihinsel varlığı, kadının zihnindeyken erkeğin dışındadır. Bu sebeple, kadınlardaki saldırganlık intiharla sonuçlanırken, erkeklerdeki saldırganlığın daha çok başka birini öldürmekle sonuçlandığı görülmektedir. Kadınlar anne tarafından yutulma hissine hapsedikleri için intiharı bir kaçış yolu olarak görebilirler.

Tecavüz, ensest ya da cinsel taciz olaylarında bedeni yaralama faaliyetleri sık görülen bir durumdur. Buradaki amaç, kaybedilmiş sınırları yeniden inşa etmektir, simgesel bir arınma çabasıdır. Cinsel istismar mağduru olan kızlar arasında kendini kesme metaforik bir şekilde kullanılmakta; değişen ve gelişmekte olan beden üzerinde yitirilen kontrol hissini yeniden sağlamaktadır. Bu kızlar için kesme eylemi daima cinsel organlarla ilişkilidir ve olumsuz beden deneyimlerini kendi kontrolleri altına alabilmeyi hedefler (Bar-On, 2014).

Şaşırtıcı bir şekilde, kesikler veya çizikler genellikle bileklerin ventral yüzeyinde, bazen de yüzde veya başka bir vücut kısmında her zaman aşırı hassas olması gereken alanlarda yapılmış olmalarına rağmen hiçbir zaman acı verici olmazlar. Kesikler, genellikle kanın ya da yara izinin kolaylıkla görülebileceği alanlardadır. Özellikle kanama ve bazı durumlarda yaranın iz oluşturmaları bu şahıslar için güven vericidir. Kanama miktarı genellikle önemli değildir; önemli olan kanın ortaya çıkmasıdır. Kızların bazıları kan akışı başladıktan sonra bile kesmeye devam etseler de çoğunluk durur ve ilk kanama belirtisi ile rahatlamış hissederler (Asch, 1971).

1.2. Ergenlik Döneminin Açıklanması

1.2.1. Ergenlik Dönemindeki Fiziksel Değişimler

Ergenlik dönemi için kullanılan terimlerden biri olan ‘püberte’nin Türkçe karşılığı erinlik yani buluş çağıdır ki çocukluktan ergenliğe geçişi ifade eder. Ergenlik dendiğinde önce biyolojik değişimler akla gelmelidir. Bu dönem kızlarda 10-11, erkeklerde ise 12-13 yaş civarı başlar (Parman, 2000).

Ergenlik çağı, erkek ve kız çocukları arasındaki farklılıkların belirginleştiği, kızlarda kadınsı özellikleri yaratacak olan hormonların salgılarının başladığı ve giderek kadın olma yönünde bedensel, ruhsal ve cinsel özelliklerin kazanıldığı bir zaman dilimidir. Çocukluğun bitimine doğru kızlarda östrojen salgısının artmasıyla

beraber meme dokusunda büyüme, genital bölge ve koltukaltında kıllanma, âdet kanaması gibi birtakım cinsel farklılaşmalar görülmeye başlanır. Ergenlik döneminde biyolojik gelişim psikososyal gelişimden daha önce başladığından ergenin bedensel ve hormonal değişimlere adapte olması zorlaşır. Bu dönemde, cinsiyet bezlerinin gelişimi ve cinsiyet hormonlarının salgılanmasıyla birlikte kızlarda göğüsler, kalça ve bel kavisleri belirginleşir ve cinsel dürtü artış gösterir. Cinsel istek duyma esnasında vajinal bölgede ıslanma ve göğüslerde uyarılma olur. Cinsel fanteziler yoğun ve bazen sıkıntı verici olabilir. Özellikle mastürbasyonla ilgili kaygılara bu dönemde sıklıkla rastlanmaktadır. Flörtleşme ve ilk cinsel tecrübeler de bu dönemde yaşanmaktadır (Cetad, 2017).

Ergenlik döneminin cinsel süreçleri incelendiğinde cinselliğin öncelikle düşlemlerle başladığı fark edilir. Ergenlikte ruhsal ve fiziksel gelişim birbirine paralel ilerlemez. Sağlıklı ve normal bir aşkın en önemli özelliği olan cinsel birliktelik ergenin yaşamına sonradan dahil olacaktır (Parman, 2000).

1.2.2. Psikanalitik Kuram Açısından Ergenlikte Bedenle Kurulan İlişki

Ergenlikte gerçekleşen dramatik keşiflerden biri cinselliktir (Freud, 1905). Cinselliğin ve yetişkin bedenin görünümü çocukluğun sonunu getirir. Cinsiyetli bedenin entegrasyonu büyük zorluklarla karşılaştığında, bir ruhsal beden bölünmesi meydana gelebilir ve benliğin reddedilen ve vücuda yansıtılan yönleri ortaya çıkabilir. Böylelikle beden, projeksiyonla artık tanınmayacak ya da “düşünülemez” noktaya gelene kadar endişe ve hatta nefret ve utanç kaynağı haline gelebilir (Ruggiero, 2006). Özellikle erken ergenlikle ilgili olarak yabancı, öngörülemeyen ve kontrol edilemeyen dürtülerle dolu olma korkusu, sapkın olma korkusunu uyandırır ve ergenin iç-gözlem yapmasını engelleyebilir (Flechner, 2005).

T. İkiz (2005), ergenlik dönemindeki bağımlılık ve pasiflik durumunun beden ve ruhsallık arasında derin bir ayrım yaratabileceğinden söz eder. Yabancılaşan

beden ile daha yakından tanışmak kız ergenlerde daha çarpıcı bir biçimde ortaya çıkar. Ani bir değişimle gelen kadınsı görünüm ve bunun ötekinin gözünde de fark edilmesi, kızlar için hem olumlu hem de çatışmalı düşünceleri beraberinde getirir. Abrevaya (2014) da aynı doğrultuda ergenlik döneminde kadınsılaşmaya yol açan cinsel değişimlerin hem istenilen nitelikler olduğunu hem de ötekinin bakışına maruz bırakması açısından ergende endişe uyandırdığını söylemektedir.

Kayaalp (2006) de benzer şekilde cinselleşen ergen bedeninin, erinlikle birlikte artık üreyebilecek fizyolojik donanımına kavuşmasının latent evrede devre dışı bırakılan ödipal karmaşayı yeniden aktif hâle getirdiğinden söz eder. Beden, artık karşı cinsten ebeveynle birliktelik arzusunu mümkün kılacak bir bedendir ve ergende endişe uyandırır. Bu sebeple, çocukluktaki özdeşimlerin bağının çözülmesi ve çocuksu ruhsal yapılanmanın geçersizleşmesi ergenin kendi kimlik bütünlüğünü oluşturabilmesi için kritik bir önem arz eder.

Blos (1962), ergenlerin yaşadığı gerileme ile çocukların yaşadığı gerilemeler arasında bazı ayrımlara dikkat çekmektedir. Çocuk, uyum süreçleriyle ilgili zorlanma yaşadığı durumlarda gerilemeyi savunma boyutunda kullanırken, ergenin regresyonu defansif değildir ve anksiyeteyi azaltmaz; erinlikteki dönüşümün inkâr edilemez bir yansıması olarak görülmelidir. Kaygı ancak başa çıkılamaz boyutlara ulaşırsa savunmacı tedbirler sekonder olarak devreye sokulur. Ergenlik dönemindeki benlik regresyonu, bir zamanlar gerilimle baş edebilmeyi sağlayan, kısmen ya da tamamen vazgeçilmiş benlik durumlarının tekrardan yaşantılanması anlamına gelir. Ergenlikte devamlı olarak tekrar eden bu gerilemeler savunma olarak kullanıldıklarında bireyleşmenin önüne geçerler. Regresyon altındaki benlik durumları sembolizasyondan farklı olarak beden üzerinden eyleme geçme veya somatizasyon ile kendini gösterir.

Zihinselleştirme kapasitesinin iyi kurulamaması ve benliğin bazı yönlerinin yabancı olarak deneyimlenmesi ergenin kendi yansımasını bozabilir. Bu yansıma, ergenliğin fizyolojik, ailesel ve sosyal çalkantılarından etkilenip zarar görebilir. Ebeveynlere bağlılığın gevşetilmesiyle birlikte aile artık bu yansıtımları almaz, karşılamaz; bu durum feci sonuçlara yol açabilir. Bu projeksiyonları, onları

özümseyebilecek diğer sosyal kurumlara devretmemek ergenin suç işlemesine ve kendisine zarar vermesine yol açabilir. Yansıma, harici ilişkiler tarafından, yani “seni üzerek kim olduğumu anlıyorum” üzerinden oluşturulur; ergen, stratejik bir yöntem olarak başkalarından tepki almak için kendi bedenine saldırır. Bazı ergenlerde zarar verme kapasitesi korkutucu boyutlarda olabilir, ancak bu eylemin amacı dayanılmaz bir içsel durumu, özellikle de psikolojik boşluğu ortadan kaldırmaya yöneliktir (Brady, 2000).

Andre (2004), çocuğa verilen bakım esnasında yetişkinin ona bilinçdışı düzlemde yüklediği cinsel aşkın özellikle kız çocuğun ruhsal dünyasında “içine girilme”, “zorla girilme” olarak deneyimlenebileceğini ve bu ilk tahrip edilme durumunun kadınsılıktaki “içine girilme”den önce gelerek, onu temsil ettiğini öne sürer. Martha (2009) ise, ruhsal organizasyon sürecine dahil edilememiş ve kaygı yüklü ilk travmatik deneyimlerin daha sonra ergenliğe “zorla girme” deneyimi ile yeniden canlanabileceğini söyler ve kız ergenlerde bu durumu kadının “deliğinin” ya da “boşluğunun” yeteri kadar tasarımılandırılmamasıyla ilişkilendirir. Böylesi bir durumda ergen, pasifliğin karşı-yatırımını benimseyerek içine alma, teskin olma, anlam üretme arayışı içine girme ve bedensel başvurulara yönelebilir.

1.2.3. Ergenlikte Değişen Beden İmgesi ve Kendisi Kesme

Deri üzerine açılan kesilere dair pek çok ülkede yapılan çalışmalar, özellikle ceza evi yaşantısı gibi spesifik bazı koşulların ve ortamların ve otizm gibi bazı özel durumların dışında, bu davranışa başvurma ile ergenlik dönemi değişimleri arasında bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. ABD merkezli bir araştırmada kendini kesme eyleminin başlangıç yaşının %59 oranında 12-13 yaş civarı olduğu ve kız çocuklarında daha fazla görüldüğü saptanmıştır (Choquet, 2001).

Assoun (2006), bedenin sınırları ile benliğin sınırlarının birbirinden ayrı düşünülmemeyeceğini, bedenin uyarılmasının benlik tarafından işlenmesi gereken bir malzeme oluşturduğunu söylemektedir. Eğer bu uyarım, benlik tarafından

işlenemeyecek kadar yüklü ise simgeleştirme ve dile dökme becerisi devreye girmeyecek ve yine beden tarafından dışarı atılacaktır. Böyle bir durumda kendine yönelik şiddet eylemi, muhtemel bedensel semptomların başında gelir.

Ergenlikle birlikte bedenin aldığı yeni görünüm bir çeşit yabancılık hissine neden olur. Bedeni, sanki en az ergene aittir. Ebeveynlerin bir araya gelmesinin meyvesi ve arzuların ifadesi olan beden ve cinsiyet kendini ergene dayatırken, diğer yandan ergen, düşünce ve değerlerini kendisinin tayin ettiğini zanneder. Ergenin bedeniyle kurduğu bağın dayanıklılığı ve zenginliği ebeveynleriyle olan bağının kalitesiyle doğru orantılıdır; başka bir deyişle, beden, anne ve babanın bilinçdışı temsilcisi konumundadır. Dolayısıyla kendi bedenine saldıran bir ergen söz konusu olduğunda, bu saldırının aynı zamanda ebeveynlere yönelik olabileceği akla gelmelidir (Laufer,1984).

Ergenlik döneminde ödipal çatışmanın, çocukluk fantazilerinin ve kaygılarının yeniden işlenmesi, ergenin hem güçlü hem de güçsüz hissetmesine sebep olabilir. Erken çocukluk endişeleri, bilinçdışı enstüel fantaziler ve çocuğun bunlarla başa çıkmak için kullandığı savunma mekanizmaları artık değişen bir bedenin şartlarında yetersizdir. Bu çatışmaların yoğunlaşması ruhsal gelişimi yeni bir çözüm yoluna taşıyabileceği gibi patolojik bir organizasyona da geriletebilir (Britton, 2001).

Ergenin çöküş hallerinde manik savunma kullanımının yoğunlaştığı sıklıkla görülür. Ergenler kontrol edilemeyen, zihinlerini ve bedenlerini ele geçiren dürtülerin hakimiyetinde hissettikleri zaman eyleme geçerler. Bu eylem genellikle zorlayıcı ve tekrarlayıcı olan ve bazen de bağımlılığa işaret eden (hırsızlık, kusma, kendine zarar verme, alkol, uyuşturucu alımı gibi) davranış biçimleri şeklinde görülür. Bu ergenlerde sadomazoşist çatışma sıklıkla vücutla olan ilişkide yaşanır; fantazide, artık cinsel olarak gelişmiş beden, ebeveyn nesnelerinin nefret edilen ve benliğe projekte edilen yönlerini içerir. Bu durumda ergenler katlanılamaz olan bu yasaklı istek ve arzularla kendilerine zulmettiğini düşündükleri bedenlerine saldırmaya yönelirler. Kendini cezalandırmaktan ileri gelen bir haz duygusu yaşanabilir. Burada amaç, üstbenliği kontrol etmek ve nefret edilen bedene saldırmaktan zevk alarak onun intihar talebinden kaçınmaktır (Garma, 1968). Üstbenlik ile özdeşleşme ve

kendine zarar verme durumundan ileri gelen mazoşistik omnipotan haz, çoğunlukla intihardan korunmak için bir uzlaşmanın öncülüne dönüşebilir (Rosenberg, 1991).

Bedensel değişiklikler üzerine yaptığı psikanalitik çalışmasında Lemma (2010), bedenin her zaman annenin izini taşıdığını savunmuştur. Lemma'nın görüşüne göre hepimiz, annenin bakışı için bedenimizi değiştirmeye çalışırız; ne giyeceğimizi seçmek ve makyaj yapmak bedensel değişimin biçimleridir. Bazen zulmedici anne figürüyle paylaşılan hayali deri öyle tekinsiz gelir ki kişi kendini keserek ya da kendine zarar verici diğer davranışlar vasıtasıyla bağı koparıp iç dünyasındaki kötü nesneyi dışarı atmayı dener.

1.2.4. Kız Ergenlerin Menstruasyon Döngüsü ve Kendini Kesme

Püberteyle birlikte cinselleşmeye doğru yönelen beden bazı durumlarda benliğin gelişmesinin önünde zorlayıcı bir durum olarak yaşıntılanabilir. Kızların kendilerine zarar verme eylemlerinin özellikle regl dönemlerinde üzerinde kontrol sağlamanın artık mümkün olmadığı bir bedene egemen olma girişimi olarak görülebileceğini söylemek mümkündür. Bu kızlar kendilerini kanatırken bir anlamda bedenlerine iktidarın hâlâ kendilerinde olduğunu göstermiş olurlar. Yapılan araştırmalar bedende açılan yaralar ve regl dönemleri arasında sıkı bir ilişki olduğunu göstermiştir (Breton, 2016).

Kızlarda ergenlik döneminde başlayan kanamalar sayesinde erojen bir açıklığın içe girilmeye ilişkin olduğunun farkına varılır ki bu da ödipal arzuların yeniden canlanmasıyla birlikte baba ve kız arasındaki yakınlığa fazlasıyla uyarıcı bir nitelik kazandırır. Kimi zaman bazı travmatik yaşantılar bu erojen açıklığı korumaya çalışmanın şiddetini saldırganlık boyutuna taşıyabilir. Abrevaya (2014), adet görmenin her ne kadar kaygı verici bir durum olsa da kızlara gizil ve sessiz bir haz sağladığının ve bunun narsisistik açıdan önemli olduğunun altını çizmiştir. Kanın sıcaklığı, kokusu, akışkanlığı kadın bedenindeki canlılığı anımsatır. Adet görmek de tıpkı gebelik süreci, doğurma ya da emzirme gibi kadınlara özgü gizli hazlardan

biridir. Ayrıca kızlara yeni bir bilinci, bedenine içine dair yeni bir tasavvuru kazandırır.

Emerson (1913), Bayan A vakası üzerine yazdığı makalede, kesme eyleminin mastürbasyon için bir tür sembolik ikame haline geldiğinden söz etmektedir. Bayan A'nın mastürbasyon yaptığında çok fazla ağrı yaşaması, ağrı ve cinsel uyarılma arasında yakın bir ilişkiyi doğurmaktadır. Ayrıca, acı verici kendini kesme deneyimi, zihinsel sıkıntılarından kaçınması için bulduğu bir yoldur. Bu hastanın adet düzensizliği yaşaması ve dört haftada bir kendini kesmesinin diğer kızlar gibi olma ve onlar gibi işlev görme arzusundan ileri geldiği düşünülmüştür.

1.2.4. Ülkemizde Kendini Kesme Üzerine Projektif Testlerle Yapılan Çalışmalar

Kız ergenlerde kendine zarar verme üzerine projektif testlerle yapılan, bu konuda ülkemizde ve diğer ülkelerde gerçekleştirilen çalışmaları karşılaştıran ve kendine zarar verme davranışı içinde spesifik olarak kendini kesmeyi konu edinen bir çalışmada, kız ergenlerde özellikle bilek ve kol kesme davranışına daha yoğun olarak rastlandığına dikkat çekilmekte ve bu davranışın ödip öncesi ve ödipal kökenli olabileceğine değinilmektedir. Ödipal nesnelere duyulan aşk ve enestüel arzu ödipal yasakla bir araya geldiğinde ergenlikteki kendini kesme davranışı “artık onlara duyduğum arzudan vazgeçmem gerekiyor” demenin bedensel bir ifade biçimi olarak yorumlanmıştır (Sönmez, 2006).

Kendini yaralama davranışı gösteren 15-25 yaş arasındaki 16 gönüllü katılımcının ruhsal işleyişlerini Deri Benlik Kuramı çerçevesinde projektif testler aracılığıyla ele alan bir diğer çalışmada kendini yaralayan kişilerin nesne ilişkilerinin pregenital sorunsal ekseninde belirginleştiği; bu kişilerin bütünlükten uzak, belirsiz ve/veya olumsuz bir bedensel tasarım ile düşük bariyerlere ve iç/dış uyarımlara maruz kalan, geçişken bir deri benlik yapılanmasına sahip oldukları görülmüştür (Tarçın, 2015).

Kendine ve ötekine saldırganlık eylemi göstermiş ergenlerin ruhsal işleyişlerinin projektif testler aracılığıyla karşılaştırıldığı ve psikanalitik kuram çerçevesinde incelendiği başka bir çalışmada ise, bu kişilerin ruhsal işleyişlerinde zihinselleştirme kapasitesinde ve savunma mekanizmalarının işleyişinde yetersizlik gösterdikleri ve narsisistik yetersizliklere karşı aşırı bir hassasiyet geliştirdikleri bulgulanmıştır (Altınbilek, 2016).

1.3. Dürtü Kavramının Açıklanması

1.3.1. Psikanalitik Literatürde Dürtü

İçgüdü; genetik olarak DNA yazılımıyla belirlenmiş reflekslerin, hormon düzeylerinin ve bunların neticesi olan edimlerin, o türün bütün bireyleri için benzer olduğuna göndermede bulunurken, dürtü, içgüdü gibi biyolojik kökenli değil ruhsal kökenlidir. Ruhsallığın var olduğu andan itibaren başlayan ve ruhsallığın ortadan kalktığı ana kadar süren bir etkisi vardır (Halifeoğlu, 2020).

Freud'un kuramında dürtü kavramı cinselliğin tanımlanması sürecinde gelişmiş, dürtü; kaynağı, amacı, nesnesi ve baskısı olan bir güç olarak ele alınmıştır. Freud (2016), "Cinsellik Üzerine Üç Deneme"de dürtü ile ruhsal temsilcisi arasında kavramsal bir fark olmadığını söylese de daha sonraki metinlerinde bu ikisi arasında belirgin bir sınır çizdiği anlaşılmaktadır. Freud son yazılarında dürtülerden "idin isteklerinin neden olduğu gerginliğin gerisindeki güçler" olarak bahsetmektedir (Akvardar ve ark., 2010).

Dürtü kuramı tarihsel olarak ele alındığında, Freud'un ilk olarak kalıtsal yolla edinilen türe özgü davranışlar anlamına gelen içgüdü teriminin yerine, belirli erojen bölgelerden kaynağını alan ve zamanla bütünlüğe erişen dürtü terimini tercih etmesi ve bunu cinselliğin gelişimsel yönü içinde açıklama çabası dikkat çekmektedir. Cinselliğin sadece genital dönemle sınırlı olmadığı, çocukluktan itibaren hazzın kısmi beden bölgelerinde hissedildiği, kişinin yaşamı boyunca geliştiği ve ergenliğin

bitiminde de üremeye yönelik son şeklini aldığı bilinmektedir. 1914'te narsisizmin keşfedilmesiyle beraber kişinin kendi bedeninden keyif alması anlamına gelen “otoerotizm” terimi kurama eklenmiş ve nesne seçimi ergenlik dönemine bırakılmıştır. Freud'un kişinin yaşamında nesnenin önemli bir rol oynadığını fark etmesi onu, dürtüsel nesne ile gereksinim nesnelerini birbirinden ayırmaya itmiştir. Öyle ki; nesne sabitliği sürdürülemediği takdirde dürtülerin anlaşılması ve doyurulması zorlaşacaktır. Son olarak 1920'de “Haz İlkesinin Ötesinde” makalesinin yayınlanmasıyla birlikte Freud, dürtünün beden ile ruhsallık arasında bir sınır oluşturduğu, dürtülerin tasarımlardan ayrı değerlendirilemeyeceği görüşüne varmış ve tüm dürtüsel yaklaşımları yaşam ve ölüm dürtüleri adı altında birleştirmiştir (İkiz, 2000).

Hartmann (1947), agresif dürtüyü libidinal dürtüden daha öncelikli görmüş, ruhsal ekonomideki önemlerini neredeyse tersine çevirmiş ve teorik ilgiyi libidodan agresyona yöneltmiştir. Ona göre agresyon her türlü ilişki biçiminde vardır ve agresif dürtü yeterince dönüştürülüp nötralize edilemediğinde ötekinin varlığını tehdit eder. Sağlam bir ruhsal yapının oluşturulabilmesi ve çatışmaya yatkınlığın en aza indirilerek sağlıklı nesne ilişkilerinin kurulabilmesi için agresyonun nötralizasyonu şarttır.

Dürtü kuramını çağdaş nöropsikolojik açıklamalara dayandıran Kernberg'e (1982) göre ise, yaşamın başlangıcında dürtülerden bahsedilemez; bu dönemde içgüdüler ve afektif yatkınlıklar mevcuttur. İçgüdüsel bileşenler algısal, davranışsal, iletişimsel ve psikofizyolojik kalıplar iken, afektler temelde biyolojik olarak belirlenmiştir ve ruhsal gelişim sürecinde anne ile ilişkide etkinleşirler. İçgüdüsel afektlerin ruhsal dürtülere dönüşümü anne-bebek etkileşiminin niteliğine bağlıdır ve etkileşimden iki ana afektif değer gelişir: iyi ve kötü. Bebeğin kendi öznelliğinde “iyi” olarak kaydettiği afektler libidinal dürtünün oluşumunu sağlarken “kötü” olarak deneyimlediği afektlerin temsilleri agresif dürtünün oluşmasına hizmet edecektir. Dürtüler, içgüdülerden farklı olarak bir üst güdülenme biçiminde organize olduğunda herhangi bir dürtünün etkinleşmesi o dürtüyle ilişkili afektin de etkinleşmesi

anlamına gelir. Dolayısıyla dürtülerin yapı taşları olan afektler aynı zamanda onların habercisi ya da temsilcisi olarak görülmelidir.

Freud'un dürtü kuramına önemli katkılarda bulunan Lacan (1993), öncelikle dürtünün biyolojik ritmi olan bir itki olmadığını, zamansız ama sürekli bir içsel uyarım olduğunu ve asla doyurulamayacağını söylemiştir. Dürtünün nesnesi herhangi bir somut nesneye indirgenemeyeceği gibi güzergâhı da döngüseldir; nesneye yönelik gidiş ve dönüş esnasında yapılanır. Nesnesini ıskalayarak başladığı yere geri döner.

1.3.2. Psikanalitik Literatürde Cinsel Dürtü

Freud (2016), çocuklarda cinsel dürtünün bulunmadığı ve ancak ergenlik döneminde ortaya çıktığı genel kabulünün bir yanılgı olduğunu iddia etmiştir. Bu yalğının sebebi çocukluk amnezisidir; insanların çoğu yaşamlarının ilk altı yılını hatırlamazlar. Freud'a göre çocukluk amnezisi ile gizlenen cinsel dürtünün amacı erojen bölgenin uygun bir biçimde uyarılması ile doyum elde etmektir. Bu bölgeler psikoseksüel gelişim evreleri içinde sırası ile ağız, anüs ve cinsel organlardır. Freud'un cinsellik üzerine yaptığı araştırmalar cinsel uyarılmanın şunlardan doğduğunu ortaya çıkarmıştır: (1) cinsel olmayan organik süreçlerle bağlantılı bir sürecin yinelenmesi ile, (2) erojen bölgelerin çevreden gelen uyarılmaları ile, (3) saldırganlık dürtüsü gibi kaynaklarının henüz iyi bilinmediği bazı dürtülerin etkisi ile.

Değişik organik kaynaklardan doğan cinsel dürtülerin, erken çocukluk yıllarında birbirinden bağımsız hareket ederken gelişimin ilerleyen safhalarında birleşmeleri söz konusudur. Çocuk cinselliği otoerotik faaliyetleri kapsar; yani çocuğun cinsel nesnesi ve doyum aracı kendi bedeni, özellikle de erotojenik bölgeleridir. Daha sonraları gerçekleşecek olan cinsel aktiviteler bu erotojenik bölgelerin öncüllüğündeki erken çocukluk masturbasyonundan geçecektir. Çocukluk

mastürbasyonu üç evrede ele alınabilir: erken çocukluk dönemi, dört yaş civarı cinsel canlanma dönemi ve son olarak ergenlik dönemi (Akvardar ve ark., 2010).

Ergenlik dönemi çocuğun cinselliğinin kesin ve normal şeklini almasını sağlayacak olan birtakım değişimleri beraberinde getirir. Tüm kısmi dürtülerin bir araya gelerek erojen bölgeye hizmet etmesiyle birlikte yeni bir amaç doğacak; o tarihe kadar etoerotik nitelikte olan cinsel dürtü artık bir nesne bulmaya yönelecektir. Freud (2016), ergenlik döneminde erkek ve kızlar arasında şu açılardan karşıtlık olduğu görüşüne varmıştır: küçük erkek çocuklarında utanma, iğrenme, acı hissetme gibi durumlara karşı daha az bir direnme varken, cinsel yasaklar küçük kızlarda daha erken ve daha şiddetli içselleştirilirler. Ayrıca, kızlarda cinsel dürtüyü bastırmaya uğratma eğilimi daha fazla olduğundan, tüm dürtülerin entegre olması gereken ergenlik döneminde bile kısmi cinsel dürtüler edilgen bir şekilde sahne almaya devam ederler. Freud, kızları kadın olmaya götüren süreci anlamının yolunun klitoris uğradığı çeşitli evreleri izlemekten geçtiğini düşünmektedir. Ergenlikte, kızlarda erojen duyarlılık klitoristen vajinaya aktarılırken, erkeklerde böyle bir değişim süreci yaşanmaz. Ergenlikle birlikte erojen bölgenin farklılaşmasında bastırma kökenli yaşanabilecek sorunlar, kızları ileri yaşamlarında nevroza, özellikle de histeriye götürebilecek olan koşullar olarak kabul edilir.

1.3.3. Cinsel Dürtü Organizasyonunun Bozulması ve Cinselliğin Patolojik Görünümleri

Cinsel dürtülerin biyolojik kökenleri erotojen bölgeler olarak tayin edilirken saldırgan dürtüler için bu şekilde spesifik ve somut kaynaklar tanımlanmamış, bu durum ruhsal açıdan hangi görünümünün patolojik olduğuna karar vermeyi zorlaştırmıştır. Ruhsal ve fiziksel gelişim süresince libidinal ve saldırgan dürtülerin hedefleri ve nesneleri devamlı olarak değiştiğinden her iki güdülenme de oldukça geniş bir yelpaze içinde değerlendirilmelidir (Kernberg, 2000).

Organik bedenin sağılıının erotik bedenden ayrı düşünölemeyeceğini savunan Tunaboyle-İkiz (2005a), patolojik olanı tanımlarken cinselliğin arzuya göndermede bulunması ile fizyolojik ihtiyaç halindeki bedene göndermede bulunması arasındaki farkın altını çizer. Buna göre; arzu, aşk nesnelerinin barınmasına imkân tanırken ihtiyaç halindeki beden yalnızca boşalım arar. Sonuçta, erotik beden organik bedenin karşısında yer alır ve cinsellik de fizyolojik cinselliğin zıddı hâline gelir.

Cinsel dürtülerin amacı ve nesnesi gelişim boyunca değışkendir ve birer savunma biçimleri olarak bazen patolojik hâle gelebilecek şu değışimlere uğrayabilirler: tersine dönme ve kişinin kendisine dönmesi. Dürtünün tersine dönmesi, sadizm ve mazoşizmde göröldüğü gibi aktiflikten pasifliğe dönme veya sevginin nefrete dönüşmesinde olduğı gibi içeriğin tersine dönmesi şeklinde gerçekleşebilir. Yine, mazoşizmin gerçekte kişinin kendi benliğine döndürölen sadizm olması, dürtünün kişinin kendisine dönmesi durumu üzerinden anlaşılabilir (Akvardar ve ark., 2010).

Freud (2016), Cinsellik Üzerine Üç Deneme’de sadizmi cinsel nesneye acı çekirme arzusu içinde tanımlamış ve bir tür perversiyon olduğunu belirtmiştir. Sadizm, benlikten giderek bağımsız hâle gelen ve başlıca rolü benliği ele geçirmek olan cinsel dürtünün saldırgan bileşkelerinin yoğun bir şekilde gelişmesinden başka bir şey değildir. Mazoşizm ise, benliğe döndürölmüş sadizmdir. Freud, insanlık tarihi boyunca cinsel dürtü ile saldırganlığın sıkı sıkıya bağı olduğunu düşünmektedir.

Bazı kişiler işkencenin, asılmanın ve boğulmanın ölümlün yakın olduğı bir noktada orgazma yol açan karmaşık cinsel ritüeller vasıtasıyla ağrı, acı ve çaresizliği erotize edebilirler. Bazen bu mazoşist uygulamaların sonunda ölümler meydana gelmektedir. Zaman zaman bu mağdurlar ölüm anından hemen önce yaptıkları şeyi durdursalar da Maltzberger ve Buie (1980) gibi kuramcılar yine de bu durumların intihar olarak sınıflandırılması gerektiğini savunmuşlardır.

1.3.4. Cinsel Dürtü, Mastürbasyon ve Kendini Kesme

Odipus karmaşası, anne-baba-çocuk üçlüsünü içermesi ve her bireyin doğal biseksüalitesine bir açıklama getirebilmesi nedeniyle çocuk cinselliğinin en önemli olgularından biridir. Mastürbasyon ödipal karmaşaya bağlı cinsel uyarılmanın genital bir boşalım olarak bu dönemin cinsel yaşamı içinde yer alır ve daha sonraki yıllarda da bu ilişkiye ait önemini sürdürür. Ödipal karmaşaya ait libidinal eğilimlerin kısmen deseksüalize ve süblime edilmiş, kısmen de ketlenmeye uğratılarak sevgi impulslarına dönüştürülmüş olması beklenir. Egonun ödipal karmaşadan uzaklaşması bir tür bastırma olarak görülse de hakikatte bastırmadan daha fazlası demektir. İdeal olan durumda, karmaşa yıkılıp ortadan kaldırılır. Fakat ego, bastırmadan daha fazlasını başaramadığında ödipal arzular altbenlik içinde bilinçdışı olarak muhafaza edilip patolojik etkilerini daha sonra da gösterebilirler (Akvardar ve ark., 2010).

Psikanalitik literatürde kendini kesme davranışının cinsel dürtünün organize edilemeyişi sebebiyle mastürbatif bir eylem olduğunu iddia eden çok sayıda görüş mevcuttur. Daldin (1988), kendini kesme davranışının mastürbasyonu içeren cinsel bir bileşene sahip olduğunu ileri sürer. Maltzberger ve Buie (1980), cezalandırılma arzusunu ödipal arzuların ve cinsel faaliyetlerin sebep olduğu suçlulukla ilişkilendirir. Bu kişilerin hastalarının çoğunun ergenlik dönemi mastürbasyon fantazilerinde küçük de olsa mazoşist eğilimlere rastlanır; burada cinsel ilişkiye sadece bir ceza verildiği takdirde izin verilmektedir. Bu hastalar beden egolarının ciddi şekilde zarar görmesine neden oldukları için kendi kendine zarar verme hareketi karşısında vücut bütünlüğünü geri kazanma çabası olarak acıyı zevke dönüştürürler. Biven (1977) ise, cildin “bir temas organı” olduğunu ve fantezilerde önemli bir rol oynadığını öne sürmektedir. Kişideki mazoşist ve otoerotik eğilimlerin kendini kesme davranışı ile ifade bulduğunu söyler. Friedman ve ark. (1972), intihar girişiminde bulunan ve kendini kesen ergenlere yönelik gözlemlerini sundukları bir çalışmada, kendini kesmeyi alınan cinsel haz ekseninde intihar davranışından farklılaştırırlar. Çünkü ilkinde kişi kendi vücuduna cinsel organları yok etmenin bilinçdışı fantezisi ile saldırırken intihar davranışı, aksine, tüm vücuda bir saldırı olarak görülmektedir. Kendini kesme eylemindeki sessizliğe bağlı rahatlama ile orgazmdan kaynaklanan rahatlama arasında çarpıcı bir benzerlik söz konusudur.

Bebeklikten sonraki normal gelişimin bir parçası olarak, odisus kompleksinin çözülmesiyle gerileyen tüm dürtü ve talepler, süperegö tarafından kabul edilebilir veya kabul edilemez olarak değerdendirilecektir. Laufer (1976), gelecekteki cinsel yönelim ve kişinin son cinsel organizasyonu açısından odisus kompleksinin çözümünün, "merkezi mastürbasyon fantazisi"nin belirleyicisi olduğunu ileri sürer. Bu fantazinin içeriğı, ergenlikte normal ve psikopatolojik gelişimi anlamada özel bir öneme sahiptir. Her ne kadar patolojik bir çözüm olsa da ergenlik döneminde kendini gösteren bozulmalar, merkezi mastürbasyon fantazisinin içeriğini düzenlemek adına yeni yollar bulmak amacıyla olan ego için tek mevcut çözümümüş gibi görünebilir.

Normal bir ruhsallıkta, mastürbasyon sırasında ensestüel fanteziler gizlenmiş durumdadır ve ergen bu fantezileri kontrol edebildiğini hisseder. Bununla birlikte, bazı hastalarda bu dürtünün egoyu bastırmak için sürekli tehdit oluşturduğu düşünülmektedir. Bazı gerici fanteziler bilince izinsiz girmekte ısrar ederler ve bu ergenler onları tekrar tekrar vücudun aktif olarak yer aldığı bir şekilde yaşamaya zorlanırlar; başka bir deyişle, bu ergenler fantezilerini mastürbasyonla karşılayamazlar. Çoğu, vücutlarından yoğun bir şekilde nefret ettiğinden, vücutlarının bu fantezileri edinmeye ve bu eylemleri gerçekleştirmeye kendilerini nasıl zorladıklarından bahsederler. Bu açıdan, kendine zarar vermenin, cinsel dürtünün kaynağı olan bedeni yok etmeyi hedeflediğı düşünülebilir. "Kötülüğün çıkmasını sağlama"nın sonucu olarak kişilerde bir rahatlama olduğu görülür; orgazm ile benzerlik dikkat çekicidir, ancak klinik veriler bunu doğrulamak için yeterli seviyede değildir (Freidman, 1972).

Altı fonksiyonel kendine zarar verme modeli tanımlayan Suyemoto (1998), kendine zarar verme ile cinsellik arasındaki ilişkiyi, kendine zarar vermenin ergenlik çağında başlamasına ve öncesinde bunun neredeyse hiç görülmemesine dayandırmıştır. Ek olarak, cinsel istismar ya da cinsel işlev bozukluğu ve kendine zarar verme arasındaki yüksek korelasyona dikkat çekmiştir. Novotny ise (1972), kendilerine zarar veren genç kızların, psikoseksüel gelişimlerinin en erken aşamalarında çatışma ve zorluk yaşadıklarını öne süren bir hipotez ileri sürmüştür. Bu hipoteze göre; kesme eylemi ile ifade edilmek istenen "kendi kendine

penetrasyon"dur ve kendine zarar verme, sembolik bir şekilde babayla ensest ilişkiye girme arzusunu ve korkusunu temsil ederken, aynı zamanda bu dürtülerin sebebi oldukları için cinsel organları yok etmeye yönelik bilinçdışı bir arzuyu da sembolize eder.

Kadınlarda mastürbasyonun oynadığı rolün önemi, kadın mastürbasyonunun erkek mastürbasyonu ile aynı işleve sahip olduğu varsayımını sorgulayabilmek için gelişimsel bir bakış açısından incelenir. Erkek ve kadın mastürbasyonu arasındaki fark, elin mastürbatif faaliyet için kullanılmasına yönelik tutumundaki fark olarak tanımlanır. Mastürbasyon esnasında elin kullanılması, kızların kendi cinsel bedenleriyle pozitif bir ilişkiyi sürdürebilmek için savunmacı bir unsurun eyleme dahil edilmesi olarak düşünülmektedir. Ancak bu sürecin beklenildiği gibi yaşanmayıp başarısızlığa uğraması, ergenin, vücudunun olumlu bir narsisistik kateksisini içselleştirememesine ve bilinçdışı olarak vücuduna saldırmaya ihtiyaç duymasına sebep olabilir. Bilek veya kolun atak alanı olarak seçilmesi daha sonra eli sembolik olarak vücuttan keserek kontrol etme çabasının bir yansıması olarak anlaşılabilir (Laufer, 1982).

Ergenlerin kendini kesme veya intihar girişiminde bulunmaları, ergenin, çiğ bir şekilde açığa çıkan ilk sahne fantezisinden kurtulmaya çalışmasını temsil ediyor gibi görünmektedir. Houssier (2013), "Ergende Eyleme Başvurma ya da Babaya Nasıl Ulaşılr?" metninde, 13 yaşında bileklerini kesen bir ergen hastasından bahseder. Julien isimli bu genç, 15 yaşındayken annesiyle babasının sevişmeleri sırasındaki orgazm sesini duymuş ve hemen ardından mastürbasyon yapmıştır. Houssier bu sahneyi Julien'in bileklerini kesme davranışıyla ilişkilendirmiştir. Houssier'e göre bu davranış, Julien'in ebeveynine karşı duyduğu cinsel arzunun bilince ulaşmasını engellediği gibi onu temsil eden erotik bir sahneyi kurgulamanın da cezası anlamına gelmektedir. Dolayısıyla kendini kesme eylemi, mastürbasyon aracılığıyla gerçekleşen ensestüel arzuların cezalandırılması ya da bu arzuyu sonlandırma çabası olarak karşımıza çıkar.

Kernberg (2000), bilinçdışında ödipal zafer olarak algılanan durumlara tepki olarak görülen davranışlarda olduğu gibi, ufak tefek kendine zarar verici davranışlara

olan eğilimin evrensel olduğunu düşünmektedir. Bununla birlikte, kişinin doyurucu bir cinsel deneyime sadece gerçek ya da simgesel bir acı çektiğinde ulaşabilmesi gibi olgularda durum patolojik bir hâl alır. Bu hastalar bilhassa cinsel alanda ödipal dürtülere karşı bilinçdışı engellemelerin bir görünümü olarak bedenlerine zarar verici davranışlar sergilerler. Bu türden davranışlara en çok depresif-mazoşistik yapılanmalar ile histerik yapılanmalarda rastlanmaktadır. Kendine zarar vermeden duyulan acının erotikleşmesi yaşam ve ölüm üzerinde, acı ve korku üzerinde, hatta bilinçdışı olarak tüm nesne ilişkileri üzerinde bir zafer anlamı taşıyabilir.

1.4. Ruhsal Gelişimde Babanın Rolü

1.4.1. Psikanalitik Kuramda Babasal İşlev

Lansky'e (2013) göre psikanalitik literatürde babasal işlevin annesel işleve göre daha az çalışılmış olması anne-çocuk ve baba-çocuk ilişkilerinin simetrik olmamasından kaynaklanmaktadır. Ona göre anne-çocuk arasındaki afektif bağın ve maternal bakımın niteliğinin anlaşılması çok daha kolay iken, babalıktan ne anlaşıldığı içinde yaşanan şartlara ve kültürel düzene bağlı olarak farklılaşabilir.

Freud (2009), babanın en önemli işlevinin çocuğu anneyle olan füzyonel ilişkinin risklerinden korumak olduğunu söylemiştir. Anne-bebek ilişkisindeki sınırsızlık dolayısıyla benliğinin yitip gitmemesi için bebek, babanın korunmasına gereksinim duyar. Baba, anneyle bebek arasına girerek bebeğin ruhsal doğumunun gerçekleşmesine, böylelikle simgeleştirme sürecinin başlamasına aracılık eder.

Lacan'a (1949) göre özneyi ötekinden ayrıştıran dildir. Dil bilinçdışı olarak yapılanır ve bu sistemin kanununu anne-çocuk arasındaki simbiyotik bağı kesintiye uğratan baba ortaya koyar. Bebeğin 6-18 aylar arasında kendi imgesini aynada seçebilmesiyle tanımlanan ayna evresi benliğin gelişimi için kritik bir aşamadır. Kendilik ötekine yansıtılır ve bu imgesel ilişkide öteki annedir. Anne ve bebeğin birbirlerini aynaladığı bu aşamada çocuk penisle, yani annenin arzuladığı ama

annede olmayan şeyle özdeşim kurar ve o şeyin (penis) kendisi hâline gelir. Baba ise bu üçgende özne ile rekabet halindeki erkek kardeş olarak yerini alır.

Fain (2014), oidipus sürecinin bebekliğin daha ilk evrelerinde, babanın anneyi bebeğinden ayırıp kadın olmaya çağırmasıyla başladığını öne sürmüştür. Kendisini çağıran baba, annenin zihninde bir temsil olarak vardır. Erkeğinin yanında olmak için bebeğini uykuya hazırlayan anne, kendi zihnindeki babaya dair temsili ona aktarırken bu sayede onu otoerotik faaliyetlere de teşvik etmiş olur. Sonuçta, anne-bebek ilişkisinde babanın araya girmesiyle oluşan kesinti simgeleştirme sürecini başlatmış olur.

Guignard (2014), klasik psikanalizde “anne-çocuk ilişkisini otoriter bir şekilde ayırmak” olarak tanımlanan baba işlevinin yanılmalı bir düşünce olduğunu, babaların vazifesinin bundan bundan çok daha fazla olduğunu, doğumdan itibaren düzenli olarak çocuğa verilen bakıma katılmaları ve çocuklarıyla uzun süreli bağları dokumaları gerektiğinin altını çizmiştir. Çocuğuyla ilişkisinde anne işleviyle özdeşleşemeyen bir baba, tamamlanmış bir baba değildir.

Bion (1962), düşleme yetisini annenin alfa işlevi ile ilişkilendirmiştir. Alfa işlevi emosyonel deneyimlerin farkında olmayı sağlar. Bion’un kuramında düşünce, olmayan ya da umulanı vermeyen nesnenin telafisidir. Baba, ödipal dönemde arzu edilen bir nesne iken, fallus da onun kısmi temsilcisidir. Elde edilemeyen penis ve bekleneni vermeyen baba nesnesi, yaratılan engellenme ile düşünmenin ve ruhsal dünyanın gelişiminin hızlanmasına katkı sağlar. Babanın çocuğuna ve eşine duyduğu sevgiye dair düş kurmaktan kaygı duyması ileride çocuğun oidipus nitelikli meselelerde başarısız olmasına neden olabilir.

Babanın, çocuğun ayrışma-birleşme sürecindeki rolü üzerine eğilen Abelin (1971), çocuğun dış dünya ile libidinal yönde bir ilişkiye girmesinde baba ile oynanan hareketli oyunların belirleyici olduğunu söylemiştir. Baba eve geldiğinde çocuk tarafından sevinçle ve coşkuyla karşılanır. Çocuk için heyecan ve keşif duygularının nesnesi olan baba, çocuğuyla birlikte koşturur, onu zıplatır, havaya

uçurur. Bu sayede çocuğun iskelet-kas sistemi gelişir, beden erotizmi canlanır ve dış dünyaya yönelik keşif arzuları uyanır.

Bebeğin babaya olan duygusal tepkileri ve sergilediği davranışlar anneye karşı olanlara kıyasla birtakım farklılıklar gösterir. Anne bakımı daha yumuşak, yatıştırıcı ve rahatlatıcı bir niteliğe sahipken baba katılımı daha aktif, heyecan verici, teşvik edicidir ve bazen de rahatsızlık verici ve endişe uyandırıcı olabilir. Annesel bakımın sağlandığı sırada bebek her şeyden önce pasif bir alıcı iken baba bakımının çocuklarda aktif reaksiyonlar oluşturma olasılığı daha yüksektir. Bazen de tam tersi bir durum olarak baba yumuşak, rahatlatıcı biri olurken, anne ona göre daha canlı, daha sert ve heyecan verici olabilir. Ebeveynler arasındaki rollerin bu şekilde tersine çevrilmesi doğal olarak çocukta ters tepkilere yol açacak; daha zevkli bir baba-bebek ilişkisine ortam hazırlayacaktır (Campbell, 1995).

Herzog (1988), babanın i selle tirilmesinde annenin rolüne vurgu yapan bir başka kuramcıdır. Ona göre babanın bir ebeveyn figürü olarak benimsenmesi annenin e iyle ve kendi babasıyla kurduğu ilişkinin niteliğine bağlıdır. Çocuğun babasal tasarımı annenin bili dı ı arzuları, d  lemleri ve beklentileri üzerinden şekillenir.

Szwec (2008), bebeğin otoerotizminin sonlanabilmesi için annenin babayı işaret etmesi, babanın kuralını hatırlatan bir konumda olması, çocuğun ruhsal gelişiminde kendi yetersizliğini kabul edip ona “bu yaptığını babana söyleyeceğim” mesajı vermesi, onunla değil babayla romantik partner olduklarını göstermesi gerektiğinin altını çizer. Dolayısıyla anne-baba- ocuk ilişkisinde babasal işlevi belirleyen annenin pozisyonudur.

Bebeğin, babasına yönelik bilişsel merakı üzerinde duran Roussillon (2001) ise kurama yeni bir kavramsallaştırma kazandırmıştır. Ona göre bebeğin ruhsal dünyası babasına duyduğu meraktan doğru gelişir. Erken dönemde anne, çocuğun kendilik düzenleyicisi konumunda yer aldığından  ocuk, anne ile kendisinin aynı olduğunu zanneder. Bundan sonraki 6-9 aylar içerisinde ise annenin haz nesnesinin baba olduğunun keşfi ile “annem ve ben ayırıyoruz” bilinci do maya ba lar. Böylece,

anneden beklenen ruhsal dünyanın organizasyonu iken baba, çocuğun yaşamının ilk nesnesi olarak yerini alır.

Babasal olanı gerçeklik düzleminden uzaklaştırıp düşlemsel alana çeken Combe (2008), babayla ilgili beş düşlem tanımlamıştır. Bunlardan ilki, çocuğu tutan, kapsayan, ona fiziksel ve ruhsal bakım veren, yani annesel işlevi üstlenen babaları içermektedir. İkincisi, annenin romantik ve erotik partneri olan, tüm ilgisini bebeğe vermek isteyen anneyi kadınlığa davet eden baba düşlemidir. Üçüncü düşlem “kanun koyucu” babayı kapsarken, dördüncüsü “öldürülmesi gereken” babaya atıfta bulunur. Sonuncu düşlemde ise çocuğa dış dünyanın inceliklerini öğreten, taklit yoluyla özdeşleşilecek, rol model alınacak bir baba vardır.

Ouvry’ e (2013) göre, çocuk ergenliğe girdiğinde baba artık mevkiini yitirir ve onun ölümlülüğü hatırlanır. Bu sebeple, babanın çocuğun yaşamına dahil olabilmesi için kendi konumu üzerine düşünmesi, çocukluk dönemindeki baskıcı ve yasaklayıcı baba figürünü terk etmesi ve çocuğunu sosyalize olmaya teşvik etmesi gerekir.

1.4.2. Ödipal Karmaşa ve Baba-Kız İlişkisi

Freudyen kuramda oidipus karmaşası küçük kızın bir penise sahip olmadığını fark etmesiyle başlar. Küçük kız karşı cinse haset ederken sorumlu olarak gördüğü annesine de kızgınlık duyar. Bu aşamadaki narsistik yaralanma onu annesinden uzaklaştırır ve gelecekte bir penise sahip olabilme hayaliyle babasına yaklaştırır. Bunun olanaksızlığını idrak ettiğinde ise babasından bir bebek sahibi olma arzusu içine girer. Burada, kız ve erkek çocuğu için şöyle bir farklılık söz konusudur: erkek çocuk babasıyla identifiye olarak oidipus çatışmasını çözerken kız çocuk babasına dışsal bir nesne olarak döner. Kızların her iki ebeveyni yeterince içselleştiremiyor oluşu, oidipus karmaşasının kızlar tarafından hiçbir zaman çözülemediği, bu sebeple kızların sağlam bir üstbenlik oluşturamadıkları ve ebeveynlerinden tam olarak bağımsızlaşamadıkları iddiasını yaratmaktadır (Ciğeroğlu, 2014). Buna karşılık Denis (1982), kız çocuğunun nesne değiştirmesinin sebebini sadece penis hasetiyle

değil, ek olarak annenin arzu nesnesinin baba oluşunun çocukta doğurduğu hayal kırıklığıyla ilişkilendirmiştir. Kız çocuğu yaşadığı narsisistik zedelenme yüzünden babayı baştan çıkarmak zorundadır.

Klasik psikanalizde kız çocuğu için iki önemli çatışma alanı tanımlanmıştır. İlk oedipus döneminden önce ve oedipus evresinde erojen bölge olan klitoristen vazgeçme ve ergenlik döneminde vajinal bölgenin önemli hale gelmesi iken, ikincisi ilk sevgi nesnesi olan anneden ayrılma, böylelikle önce babaya, daha sonra babayla aynı cinsiyetten olanlara yönelme ihtiyacıdır (Gürışık, 2014).

Klein (1945), Freud'dan farklı olarak oedipus karmaşasının kökeninin yaşamın ilk yıllarına kadar uzandığını söylemiş ve bebeğin babanın penisine yönelmesinin yolunun anne memesinin sağladığı doyumun kalitesinden geçtiğini belirtmiştir. Memeden gelen doyum ve engellenme miktarı en uygun bileşende olduğunda, baba oral doyum için alternatif bir kısmi nesne hâline gelir; iyi ve kötü meme gibi iyi ve kötü penis kısmi nesneleri oluşur. Her olumlu oedipus nitelikli ilişkiye karşılık, splitin öteki tarafında, bir olumsuz oedipus nitelikli ilişki vardır. Oedipus karmaşasının çözümü, çocuğun, iyi cinsel ilişkinin yalnızca ebeveynleri arasında yaşanabileceğini kabul etmesiyle gerçekleşir. Bununla birlikte, ebeveynlerle cinsel ilişki arzusu tamamen ortadan kalkmaz, bilinçdışında varlığını sürdürerek sonraki cinsel ilişkilerde kendini gösterir. Fallik dönemde erkekler iğdiş edilme korkusu yaşarken kızlar zaten geçmişte bir zamanda iğdiş edildiklerini kabul ederek sürece dahil olurlar. Klein'a göre bu durum kızların iyi iç nesnelerinin sağlam olduğuna inanmamalarına, bu sebeple de dış nesnelere erkeklere göre daha fazla ihtiyaç duymalarına yol açmıştır.

Klein'ın kuramını zenginleştirerek onun açtığı yolda ilerleyen Smirgel (1976) ise, Freud'un hem erkek hem de kız çocuğunun bilinçdışında bile vajina yoktur görüşüne karşı çıkar ve küçük çocukların cinsellikle ilgili her şeyi bildiklerini iddia eder. Klasik kuramdaki penis hasedini kız çocuğunun bir vajinaya sahip olduğunu bilmeme ve bundan kaynaklanan iğdiş edilme korkusuyla değil, annenin tahtını sarsacak bir çarpışma gereksinimiyle ilişkilendirir.

Ödipal karmaşayı üç evreye ayıran Lacan (1949), ilk evre olan ayna evresinde babayı ayrı bir yapılanma olarak tanımlamaz. İlk evrede baba kıskanılan erkek kardeş iken ikinci evrede anne ile kurulan ilişkide illüzyonel bağı kesen, araya giren, karışan, kastre eden kişi olarak algılanır. Böylelikle çocuk, annenin penisinin kendisi olduğu yanılgısından uzaklaşır. Son evrede ise fallusa sahip olanın baba olduğunu fark ettiğinde baba ile özdeşim başlamış olur. Artık baba olma arzusunu bırakarak baba gibi olmayı isteyecektir. İkili düzenden sembolik alana geçiş yapılır ve cinsiyetler arası ayrım kabul edilir. Öznenin, arzu nesnesinden ayrılması “babasal eğretilme” olarak kuramda yerini alır.

Cournut-Janin'in (1994) kız çocuğu hakkındaki tezi iki ana düşünceye dayanır: babanın penisini yok etme riskinden kaçınmak ve babanın hadım edilme kaygısını azaltmak. Anne bu amaçla ve aynı zamanda kızını uyumlu bir psikoseksüel gelişime hazırlarken, onu bilinçdışı bir şekilde babayı baştan çıkarmaya yönlendirir. Ancak bu yapılırken babada kaygıyı tetiklemeden ve kaçmasına neden olmadan hareket edilmektedir. Erkeklerde hadım edilme kompleksini uyandıran kadın cinsel organlarının görüntüsü olduğu için kızın anatomisinin bu kısmını babasından gizlemesi gerekir. Annenin ima ettiği mesaj şudur: “Babanı baştan çıkar ama cinsel organlarıyla değil”. Bu aynı zamanda enstestin yasaklanması amacına da sahiptir; babanın penisinden zevk almak sadece annenin hakkıdır. Babayı baştan çıkarabilecek her türlü şeyden ötürü kızın vücudunun görüntüsü tamamen fallik ve narsisistik hâle gelir. Kadınların cinsel zevk uyandırma arzusu aynı zamanda sevilme arzusudur.

Freud'un baştan çıkarma kuramını sınırlı bulan Laplanche (2001), kurama bir çocukla bir yetişkinin birlikteliği anlamına gelen “kökensele konumu” dahil etmiştir. Kökensele baştan çıkarma, yetişkinin çocuğa bilinçdışı, sözel ve sözel olmayan cinsel anlatımlar ve davranışsal gösterenler sunması kapsamında ele alınır. Ebeveynin sunduğu bu mesajların baştan çıkarıcı olmasının koşulu ebeveyn için de gizemli olmasına bağlanmıştır. Bu sayede baştan çıkarma, sapkın bir cinsel eylem olmaktan uzaklaşmakta ve çocuğun bilinçdışının gelişmesini sağlayacak gizemli mesajlar olarak kalmaktadır.

Özdağlar (2014), babanın yalnızca bir evrede ortaya çıkan kademeli gelişiminin yerini çocuğun gelişimi boyunca tekrarlanan, anne ve babayla birlikte deneyimlenen, ilerlemeci ve gerilemeci hareketler barındıran bir sürecin aldığından söz etmiştir. Kız çocukları karşısında kendini güvensiz hisseden, kızıyla oyun oynamaktan çekinen babalar, onların kendileri ile identifiye olmasına müsaade etmezler. Oysaki, kız çocuğunun özgüven duygusu geliştirebilmesi ve kendi cinsel rolünü kavrayabilmesi için baba ile kurulan ilişkinin niteliği son derece önemlidir. İleride kız çocuğunun cinselliği bir hak olarak görmesi ve aktif bir cinsel rol kazanabilmesi babanın onu muhatabı olarak alması ve onun arzusunu takdir etmesi ile mümkündür.

Benzer şekilde Balkan (2014) da kız çocuğunun büyüdüğünde kendi yaşıtı erkeklerin onu kabul edeceğine yönelik güven duygusunun babasının onun gelişmekte olan kadınsılığını görmesi ve onaylamasından geçtiğini düşünmektedir. Babası tarafından önemsenen kız, annesiyle yarışabilir ve ilksel bağlardan ayrışabilir. Ödipal karmaşanın çözülmesiyle birlikte, kız çocuk babasıyla deseksüalize olmuş bir nesne ilişkisine geçer, dişi rolünü suçluluk ve endişe duymadan kabul eder ve kendi yaşıtı bir erkeği sevebilir.

1.4.3. Babasal İşlev ve Kendini Kesme

Psikanalitik literatürde kendine zarar verme davranışı genellikle sıkıntılı anne-çocuk ilişkisi bağlamında ele alınmakla birlikte, daha az sayıda da olsa özellikle kız çocukları söz konusu olduğunda bu davranışı ödipal ekseninde inceleyen ve babanın, kişinin kendi bedenine yönelik saldırganlığındaki rolünü araştıran kuramcılar da mevcuttur.

Friedman ve ark. (1972), kendini kesme teşebbüsü olan ergenlerin daha çok kızlardan oluştuğunu ve bu kızların agresif dürtülerinin daha ziyade annelerine yönelik olduğunu söylemektedir. Babalarına ait veriler psikanalitik çalışmaya daha az girmiştir; buna göre, bu kızların babaları çoğunlukla yardımsever ve arkadaşça

davranmakla birlikte yaşamlarında önemsizdirler. Bu durumun ödipal arzulara karşı savunmacı bir tutum olduğu ortadadır, ancak baba ile olan ilişki henüz tam olarak analitik incelemeye girmemiştir.

Olumlu koşullarda baba, çocuğun zihinsel dünyasına yaşamın ilk yılında girer. Çocuk, babada sadece kendisini psikolojik bir varlık olarak algılamaz, aynı zamanda anne ile ilgili olarak babanın çocuğa yönelik olan algısını görmektedir. Bu nedenle, anne-bebek ilişkisi ciddi bir şekilde kusurlu olsa bile, çocuk kendisini etkileşimli olarak gören biriyle özdeşleştirici bir ilişkiye girebilir, bu durum psikolojik benliği genişletir. Babanın olmayışı çocuğun kendisine veya başkalarına karşı olan saldırganlığın tetikleyicisidir (Fonagy, 1995). Herzog (1988), özellikle ilk yıllarda babanın yokluğunun veya kaybının, bebeğin saldırganlığı modüle etme kapasitesini nasıl zayıflattığından söz eder.

“Bir Umut İşareti Olarak Çocuk Suçluluğu” makalesinde Winnicott (2011), çocuğun babasıyla olan ilişkisinde yaşanacak bir bozulma ya da yoksunluk durumunun, kız ya da erkek olsun, çocuğun eril tarafının babayı hedef almasıyla ve sadırganlık gibi antisosyal eğilimlerle sonuçlanacağını söylemektedir.

Campbell (1995), intihar eğilimli hastalarının analizinde bu kişilerin babalarına karşı geri çekilmiş olduklarını veya onları reddettiklerini fark etmiştir. Hastalar “sorunlu” bir anne ile baş başa kaldıklarında farklılaşmış bir benlik olarak hayatta kalma konusundaki endişeleriyle birlikte terk edildiklerini hissetmişlerdir. İntihar fantezileri, anne ve çocuk ile baba arasındaki içselleşmiş erken patolojik ilişkileri temsil ederken, babanın yokluğu veya etkisizliği bu fantaziye pekiştirir. İntihar öncesi durumdayken içselleştirilmiş babanın patolojik anne-çocuk ilişkisine müdahale edememesi en önemli sorun olarak ön plana çıkmaktadır.

Zabcı (2020), baba-kız arasındaki ilişkiye ve bilinçli ve bilinçdışı ödipal düşümlere değinirken babanın bakışının arzu dolu değil sevgi dolu olması gerektiğinin altını çizer. Bu bakıştaki fazlalık veya eksiklik ödipal karmaşayı patolojik olana doğru sürükleyebilir. Ebeveynlerden birinin dışarıda kalması ve diğeriyle kurulan baştan çıkarıcı ilişki çocuğun hem çok erken bir şekilde cinsel

açından uyarılmasına hem de kaygılanmasına neden olur. Oysaki kendisinin aşk dolu bir ikili karşısında dışarıda kalması yoğun kastrasyon endişesini de azaltacaktır. Ters durumda, ensest yasağına yaklaşıldıkça bilinçdışı suçluluk duygusu artar ve ceza görme korkusu pekişir. Gerçeklik düzeyinde bir ensest yaşantısı olmasa bile, ebeveyn-çocuk arasındaki mahremiyet sınırlarının aşılması dahi ensestüel ilişki biçiminin doğmasına, halihazırdaki cinsel düşlemlerin artmasına sebep olur. Normal bir gelişimde altı yaş civarında bastırılması gereken bu düşlemler böylesi bir durumda benliğin sınırlarının zorlanmasıyla erken ergenlik, dürtüsellik, yoğun mastürbasyon gibi klinik tabloları beraberinde getirebilir. Karşıt bir durum olarak baba, ruhsal olarak yok olduğunda, terk ettiğinde veya reddettiğinde kız çocuk bunu adeta bir ruhsal ölüm gibi yaşayabilir. Narsisistik gelişimi için gerekli ve yapılandırıcı olan babasal işlevin sevecen ilgisinden mahrum kalan kız çocuğu böyle bir durumda nefret duygusu içinde yaşamaya mahkûm olur.

1.5. Araştırmanın Hipotezleri

1.5.1. Kavramsal Hipotezler

1. Kendini kesme girişimi olan kız ergenlerin cinsel dürtüyü organize etmelerinde zorluk beklenmektedir.

2. Kendini kesme girişimi olan kız ergenlerin ensestüel içerikli düşlemlerin yoğunluğu nedeniyle ödipal arzularını bastırmakta güçlük yaşaması beklenmektedir.

1.5.2. İşlemsel Hipotezler

1.a. Kendini kesme girişimi olan kız ergenlerin Rorschach Testi'nde cinsel dürtü hakkında bilgi veren 2 ve 3. Kartlarda bütünlüklü olmayan, kısmi, agresif ve çığ yanıtlar vermesi beklenmektedir. Ayrıca, 6. Kartta cinselliğe dair aktif pasif pozisyonların tasarımılanmasında güçlük beklenmektedir.

1.b. Kendini kesme girişimi olan kız ergenlerin Tematik Algı Testi'nde libidinal ve saldırgan dürtüler hakkında bilgi veren Kart 13MF'de saldırganlığın öne çıktığı çığ bir hikâye anlatmaları, ayrıca testin genelinde de libidinal/erotik nitelikli yatırımların sürdürülememesi, bu yatırımların yıkıcı ve kontrolsüz temalarla bozulması beklenmektedir.

2.a. Kendini kesme girişimi olan kız ergenlerin Rorschach Testi'nde babasal imge hakkında bilgi veren 4 ve 6. Kartlarda fallik ve tehditkâr özellikli yanıtlar vermesi beklenmektedir.

2.b. Kendini kesme girişimi olan kız ergenlerin Tematik Algı Testi'nde babasal imgeye gönderme yapan Kart 2 ve Kart 6GF'de ayrışmanın olmadığı ve sınırların iç içe geçtiği, ödipal arzusunun ve enestüel düşlemlerin belirgin olduğu yanıtlar vermesi beklenmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Katılımcılar

Bu araştırma, yaşları 15 ile 18 arasında değişen, kendini kesme girişimi bulunan ve İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı polikliniğine başvuran, tamamı kız 12 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların hepsi İstanbul’da ikâmet etmektedir.

2.2. Veri Toplama Araçları

2.2.1. Bilgilendirilmiş Onam Formu

Bu formda, katılımcıların araştırma ile ilgili bilgilendirilmelerini sağlayacak kısa bir açıklama ve onay yazısı bulunmaktadır. Bu form, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı seçen katılımcılara ve ebeveynlerine imzalatılmıştır.

2.2.2. Yarı-Yapılandırılmış Psikanalitik Yönelimli Ön Görüşme Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan yarı-yapılandırılmış öngörüşme formundaki sorular araştırmaya katılan ergenleri tanımaya, kendini kesme davranışlarının ruhsal dinamiklerini anlamaya ve ebeveyn ve arkadaşlık ilişkilerine dair bilgi toplamaya yöneliktir. Bu görüşme için herhangi bir süre sınırlaması yoktur ve olabildiğince hastaların çağrışımları doğrultusunda sürmüştür.

2.2.3. Rorschach Testi

1911-1921 yılları arasında, İsviçreli psikiyatr Hermann Rorschach tarafından geliştirilen Rorschach Testi projektif bir test olma özelliği taşır ve üzerinde mürekkep lekeleri olan 10 adet karttan oluşur. Test 7-70 yaş arası herkese uygulanabilir, ancak çocuklarda yapılan testlerin yorumlamaları erişkin yorumlamalarından farklı olmalıdır. Testin süre sınırlaması yoktur.

Her kart kendi içerisinde şekil, renk, hareket ve gölge içermektedir. 1, 4, 5, 6, 7 numaralı kartlar koyu renkli, siyah ve beyaz, 2 ve 3 numaralı kartlar siyah ve kırmızı, 8, 9 ve 10 numaralı kartlar ise renklidir. Kartların ortak özelliği simetrik olmaları ve bir eksen etrafında oluşmalarıdır. Kompakt kartlar beden imgesine gönderme yaparken simetrinin daha belirgin olduğu kartlar ise nesne ilişkileri ve kişiler arası tasarımlara gönderme yapar.

Rorschach Testi'nde I, IV, V, VI. kartlar gri-siyah, VII. Kart sadece gri, II ve III. Kartlar siyah-kırmızı ve VIII, IX, X. Kartlar pastel renktedir. Renk farklılıkları hastaların emosyonel süreçleri hakkında bilgi verir. Örneğin, koyu renkli kartlarda endişe ve sıkıntı gibi duyguların artması beklenirken, kırmızılık içerek kartlarda ani, çığ veya şiddetli duyguların verilmesi kolaylaşabilir.

Rorschach Testi'nin, diğer projektif testler gibi hem algılayıcı hem de projektif tutumları harekete geçirdiği kabul edilen bir görüştür. Gerçek birer nesneler olan kartlar somut bir gerçeklikten hareketle bir araya gelen imgelerin belirmesine olanak sağlar. Test, bu anlamda, dış dünyayla bütünleşmenin temelini oluşturan algılara tutunmayı mümkün kılar. Bu algıların kişinin sıkıntılarına, iç ve dış nesnelerle olan ilişkilerine, yanıtların altında yatan düşlemlerine ve duygulanımlarına bağlı olarak yeniden kurulmasına hizmet eder. Psikanalitik kuram açısından Rorschach gerçek ve imgeseli, algı ve tasarımı, dışsal ve içsel uyarımları, dış ve iç arasındaki ilişkilere dair temel sorunsalları ortaya koyar (Anzieu, 2011).

Rorschach Testi bireyseldir; testör ile görüşülen kişinin yalnız başına olması gerekir. Uygulama esnasında hastanın yanıtları başta olmak üzere kartları tutuş biçimi, duraksamaları, testöre sorduğu sorular, ses tonu ve mimikleri gibi ayrıntılar

dahi not edilir. Testör yönlendirme ya da açıklama yapmaz. Test sonrasında protokoldeki tüm yanıtlar kodlanır ve içerik yorumlaması yapılır.

Bu çalışmada Rorschach Testi'nde verilen yanıtların içeriği Fransız ekolüne bağlı kalınarak yorumlanmıştır. Kodlamalar ise Rorschach Testi'nin ergen normlarına dayanarak yapılmıştır (İkiz ve diğ., 2007).

2.2.4. Tematik Algı Testi (TAT)

1935 yılında H. Murray tarafından geliştirilmiş ve projektif bir test olan TAT, çeşitli fotoğrafların bulunduğu 16 adet karttan oluşur. Bazı kartlar hem kadın hem erkeklere verilirken bazı kartlar yalnızca kadınlara, bazıları da yalnızca erkeklere verilir. Bireysel olarak uygulanan bu testin süre sınırlaması yoktur. Hastadan kendisine verilen kartlardan hareketle bir hikâye hayal etmesi ve anlatması istenir. TAT, genellikle Rorschach Testi'nden sonra uygulanır ve bu iki test tamamlayıcı özellik taşır.

Kartların tamamının gizil ve görünür içerikleri olmakla birlikte veriliş sırasında birbirleri ile de devamlılığı söz konusudur. Psikanalitik yorumlamada testin başından sonuna kadar kişinin söyleminin nasıl bir salınım içinde olduğu dikkate alınır. TAT, ödipal ve narsisistik düzlem olmak üzere iki önemli eksen etrafında oluşur (Tunaboğlu-İkiz, 2011).

TAT uygulaması sırasında verilen yanıtlar not edilerek daha sonra “katılık”, “değişkenlik”, “çatışmadan kaçınma”, “birincil süreçlerin ortaya çıkması” sınıflamalarına göre kodlanır. Bu çalışmada TAT Fransız ekolü esas alınarak yorumlanmıştır.

2.3. Veri Toplama Süreci ve Analiz

Bu araştırma, çalışmaya katılan ergenlerle ve ebeveynleriyle ayrı ayrı olmak üzere sadece araştırmacının ve katılımcıların olduğu bir odada, tek oturumda yapılandırılmış ve katılımcılara onları daha yakından tanımak ve ruhsal dünyalarını anlamak amacıyla bir görüşme yapılacağı söylenmiştir. Onam formu aracılığıyla ergen ve ebeveynler çalışma ile ilgili aydınlatılmış ve sonrasında bu form imzalatılmıştır. Ardından çalışmaya katılan ergenle yarı-yapılandırılmış psikanalitik öngörüşme gerçekleştirilmiş ve Rorschach ve Tematik Algı Testleri uygulanmıştır. Öngörüşme ve test uygulama süresi katılımcının çağrışımları ve yanıt süresine göre değişkenlik göstermekle birlikte ortalama 90 dakikadır. Katılımcı ile yapılan görüşmeden sonra, ebeveyni ile de kendisinin kızıyla ilgili düşünce ve gözlemlerini dinlemek üzere kısa süreli (10 dakika) bir görüşme yapılmıştır. Tüm bu görüşmeler boyunca konuşulanların yazıya dökülebilmesi amacıyla katılımcıların da izni alınarak ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Veri toplama işlemi bittikten sonra görüşmeler sırasında alınan ses kayıtları bilgisayar ortamında yazı dökümü hâline getirilmiş, Rorschach ve Tematik Algı Testi yanıtları Fransız ekolü esas alınarak kodlanmış, öngörüşme ve test bulguları üzerinden içerik yorumlaması yapılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Bu bölümde katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine dair bulgular, ön görüşmelerin genel değerlendirmesine dair bulgular ve araştırmanın hipotezleri kapsamında Rorschach testi ve TAT bulguları değerlendirilecektir.

3.1. Sosyo-demografik Bulgular

Araştırma örneklemini 12 gönüllü kız katılımcıdan oluşmaktadır. Yaş aralığı 15 ile 18 arasında değişen katılımcıların yaş ortalaması 15,9'dur. Tüm katılımcılar ebeveynleri ile yaşamaktadır. 11 katılımcı lise öğrenimine devam ederken, 1 katılımcı 2 yıl önce liseyi yarım bırakmıştır. Katılımcılardan birinin ebeveynleri ayrı, diğerlerinininki birliktedir. 6 katılımcının ailesi yüksek sosyo-ekonomik düzeye, diğer 6 katılımcının ailesi de orta sosyo-ekonomik düzeye sahiptir. Ön görüşme sırasında 2 katılımcıda taciz öyküsüne rastlanmıştır.

3.2. Görüşmelerin Genel Değerlendirilmesi

Katılımcılara psikanalitik oryantasyonlu yarı-yapılandırılmış öngörüşme ile kişisel tarihlerini anlamaya yönelik sorular sorulmuş ve görüşmenin akışını kişilerin serbest çağrışımları belirlemiştir. Böylelikle görüşmedeki ortak temalar tespit edilmiş ve bunlar aşağıda başlıklar hâlinde sıralanmıştır.

3.2.1. Anne-Baba Evlilik Öyküsü

Katılımcılardan 5'i anne babasının severek evlendiğini söylemiştir.

Olgu 1, 17 yaş

“Üniversitede masa tenisi oynarken tanışmışlar. Birbirlerini çok seviyorlar ama sevgi yeterli olmuyor bence. Anneme hep demişimdir, senin yerinde olsam şimdiye on defa boşanmıştım diye.”

Olgu 2, 15 yaş

“Bir arkadaş vasıtasıyla tanışıp 3 ayda evlenmişler. Hızlı olmuş. Aşk evliliği. Birbirlerini dinlerler. Babam içmemiş olduğunda iyi anlaşırlar.”

Olgu 8, 15 yaş

“Üniversitede tanışmışlar. Birbirlerini sevmeye başlamışlar. Annem bunu fark edince babamdan uzaklaşmış. Çünkü günah (gülüyor). Benimle görüşmeye devam etmek istiyorsan evleneceğiz demiş. Babam da tamam demiş. Abartmıyorum, bu şekilde evlenmişler.”

Olgu 9, 16 yaş

“Aileler karşı çıkınca babam annemi kaçırmış. Severe evlenmişler. Bence evlilikleri çok güzel.”

3 katılımcı anne babasının görücü usulü ile evlendiğini ifade etmiştir.

Olgu 3, 15 yaş

“Görücü usulüyle. Bence evlilikleri kötü. Hatta sürekli boşanmanın eşiğinden dönüyorlar.”

Olgu 5, 18 yaş

“Görücü usulü. Annem hiç istememiş o yaşta. Dedem zorlamış. Bütün kızlarını küçük yaşta evlendirmiş.”

Olgu 11, 15 yaş

“Annem bekârdı, babam o zamanlar bir başkasını seviyordu. Görücü usulüyle olmuş. Evlenmek istememişler ilk başta. Sonra ne olduysa evlenmişler.”

Geriye kalan 2 katılımcı yalnızca bir ebeveyninin sevgisi ve ilgisinden söz ederken, 1 katılımcı “arkadaş önerisi” şeklinde olduğunu, diğer 1 katılımcı ise bilmediğini ifade etmiştir.

3.2.2. Ebeveynler ve Ebeveynlerle İlişkinin Niteliği

Katılımcıların ebeveynleriyle ilişkilerine dair en belirgin ortak bulgu, bir ebeveynin seilmeyen, müdahaleci, çatışma yaşanan kişi olduğu durumda diğerinden çok sevilen, samimi, arkadaş gibi olarak bahsedilmesidir. Ebeveyn imgeleri arasında bir splitting olduğu düşünülmüştür.

Katılımcıların yaklaşık yarısı annelerini “pasif”, “sakin”, “arkadaş gibi” bulurken, babalarından “sinirli”, “uzak”, mesafeli” olarak söz etmiştir.

Olgu 1, 16 yaş

Anne: *“Çok tatlı biri. Anlayışlı. Baskın bir karakter değil. Aynı zamanda çok iyi bir arkadaşır.”*

Baba: *“Aslında ben biraz daha babam gibiyim. Daha asosyaldır. Sabit fikirlidir. Kızana kadar çok sakın biridir. Kızınca direk bağırmağa başlar, annem de araya girmek istemez. Ben küçükken ilişkimiz çok daha iyiydi.”*

Olgu 2, 15 yaş

Anne: *“Yumuşak yapılı. Kişilik olarak biraz pasif buluyorum. Ergenliğimden dolayı ona biraz çemkiriyor olabilirim.”*

Baba: *“Babam daha agresiftir. İlişkimiz iyidir, birbirimize çok değer veririz. Baba konusunda anne konusundan daha hassasımdır. Baya bir çatışmamız oldu onunla geçmişte. Biraz fazla içiyordu. Bir kere beni dövdüğünü hatırlıyorum.”*

Olgu 3, 15 yaş

Anne: “Ailemizi bir arada tutmaya çalışan biri. İlişkımız güzel ama çatışıyoruz. En ufak şeyde kavga ediyoruz.”

Baba: “Küçüklüğümde benimle hiç ilgilenmedi. Ara sıra çok az sevgi gösterirdi. Çok çatışma yaşıyoruz babamla. Hayatımdan çıkarmak isteyebileceğim biri. Zaten eve gece geliyor. Yüzünü bile görmüyorum.”

Olgu 7, 16 yaş

Anne: “Arkadaşım gibidir. Genelde her şeyi onla paylaşıyorum. Her şeyi birlikte yaparız. Onla birlikte içebilirim mesela.”

Baba: “Dindar biri. Takıntılı bir insan. Ben küçükken işsizdi, iflas etmişti. Evdeydi. Çok sinirliydi. Bize neler etti... 8 ay küs kaldık aynı evin içinde. Benim çocukluğum hep babamsız geçti. Onunla olduğum zamanlarda çok iyi anılarım yok. Bana çok defa tokat atmışlığı var.”

Katılımcıların yaklaşık olarak diğer yarısı ise annelerinin “her şeye karışan”, “sinirli”, “inatçı” bir yapıda olduğunu düşünürken, babalarını “daha yakın” ve “daha çok sevdikleri kişi” olarak görmektedir.

Olgu 8, 15 yaş

Anne: “Din kültürü öğretmeni. Çok dominanttır ama benim üstümde geçerli olduğu pek söylenemez. Her şeyin nedenini soran biriyim. Bir şeye hayır diyorsa sebebini söyleyecek.”

Baba: “Çok dindardır. Eskiden daha iyi anlaşıyorduk, annemle olduğumdan daha yakındım. Çok sinir bozucu bir insan olabiliyor bazen. Ama ne yapayım, katlanmak zorundayım.”

Olgu 9, 16 yaş

Anne: “Bize bir şey olacak diye çok korkuyor. Çok televizyon izliyor. Kaçırılacağız, öldürüleceğiz diye çok korkuyor. Önceden sinir krizleri geçiriyordu. Çok inatçı, çok geri kafalı bir insandı. Tedavi gördü.”

Baba: “Çok sakın biri. Ama yeri geldiğinde çok sinirli olabiliyor. Kavga etmediğimiz zamanlarda iyiyiz. Babamı seviyorum. Hatta daha çok babamı seviyorum galiba. Babam bana karışacağı zaman anneme söylüyor.”

Olgu 11, 15 yaş

Anne: “Çok baskıcı. Ben iş yapmayı sevmem, sürekli uzanayım yatayım isterim. Yapmayacağımı bildiği halde ısrarla söyler. O bana bağırtıyor, ben ona bağırtıyorum. Akşam konuyu babama söylüyor.”

Baba: “Ailede ilk kız torun bendim. O yüzden bana herkes çok ilgi gösterir, babam da dahil. Babam beni çok seviyor, bana karşı çok iyi ama etrafa karşı çok sinirli.”

Olgu 12, 17 yaş

Anne: “Sinirlidir. İsteddiği gibi bir insan olmadığım için benden soğumuş. Hatta belki de nefret ediyordur. Sevmiyor yani.”

Baba: “Babam çok iyi. Annemden daha iyi. Biz hep kavga ederiz; annemle ablam, ablamla ben, benle annem. Babam da işten gelir yorgun yorgun, bizi sakinleştirir, hepimizi güldürmeye çalışır. O olmasa zaten... Ona da yazık. Bizimle uğraşıyor hep. Ben olsam şimdiye bırakırdım bizi. Hep affetti beni.”

Geriye kalan 2 katılımcıdan biri her iki ebeveynini de “sinirli” bulurken, diğeri her ikisinin de “arkadaş gibi”, “çok iyi anlaşılan” kişiler olduğunu düşünmektedir. Bu durum, ebeveyn tasarımının yine bütünlüklü olmadığına, her ikisinin de yalnızca olumsuz ya da yalnızca olumlu imgelerden oluştuğuna işaretir.

Olgu 4, 15 yaş

Anne: “Bizim yanımızda agresif, sinirlidir. Başkalarının yanında daha tatlı gösteriyor kendini. Genellikle çok fazla inatlaşıyoruz. Her konuşmamızda kavga çıkıyor.”

Baba: *“Onunla fazla muhatap olmuyorum. O biraz daha sinirli bir insan. Bağılıyor, sesi yükseliyor.”*

Olgu 5, 18 yaş

Anne: *“Arkadaş gibiyiz. Beraber dışarı çıkıyoruz, şakalaşıyoruz falan. Hatta Allah kızımдан razı olsun, bütün dertlerimi ona anlatabiliyorum, der.”*

Baba: *“Kendimi bildim bileli beni okulun kapısına kadar bırakır. Liseye gidiyorum, hala dolmuşa o bindirir. Her sabah beni o uyandırır. Her gün arar sorar. Çok iyi anlaşıyoruz.”*

3.2.3. Akran ve Kardeş İlişkileri

Katılımcıların yarısı arkadaşlık ilişkilerinde kullanıldıklarını, hayal kırıklığına uğratıldıklarını, bu sebeple yakınlıklarının sonlandığını ve yalnız kaldıklarını ifade etmiştir.

Olgu 2, 15 yaş

“Arkadaşım okula içki getirdi. Pet şişede viski getirip bak burda bir şey var, gel bir tadına bak dedi. Ben de bir yudum aldım. Yakalanınca da suçu benim üstüme yıktı.”

Olgu 3, 15 yaş

“İnsanları hayatımdan çok zor çıkarıyorum. Önceden, ortaokulda çok kullanılan bir insandım. Zarar gördüğümü anladım. Sonra arkadaşlığımızı kestim, konuşmuyoruz.”

Olgu 7, 16 yaş

“Kimseyi üzmemek istemem. Biraz enayi gibiyim. İnsanlara iyilik yapmak isterim. Merhametliyim. Benden bir şey isterler. Ben onu yerine getiririm. Sonra beni bırakırlar. Dertlerini dinlerim, yardımcı olmaya çalışırım ama sonra giderler.”

Olgu 10, 17 yaş

“Nasıl insanlar olduklarını görmek çok zor değil. Yüzüne gülüp arkandan iş çevirecek kişiler. Kazık yedim. Geçen sene birkaç arkadaşım vardı, şimdi onların da samimiyetlerine güvenmiyorum.”

Olgu 12, 17 yaş

“Arkadaşlarımın hepsiyle küstüm. Ben her zaman arkadaşımın yanında oldum, aynı kardeşim gibiydi. Sonra şey demiş kuzenine “zor zamanlarımda işime geliyor, kullanıyorum” gibisinden. “Konuşmayacağım, hiç sevmiyoruz” demiş ama biz çok yakın arkadaştık. Çok üzüldüm yani.”

Asch (1971), kendini kesme davranışı gösteren kız ergenlerin boş veya ölü hissetmekten şikâyet ettiklerini söyleyerek bu klinik durumun anhedoni olarak adlandırılan ilkel bir depresyon şekli olduğunu belirtir ve bilek kesilmesinin tekrarlayan duyarsızlaşma dönemlerine karşı spesifik bir tepki olduğuna inanır. Bu kişiler nesneyle kalıcı bir bağ kuramadıkları için bir ilişkiden veya gruptan bir diğerine geçerler. Her ilişkide kopukturlar ve ilişkilerden zevk alamazlar. Asch’e göre, bu fenomen iki kaynaktan beslenir: birincisi, benlik ve nesne temsilleri yetersiz tasvir edilmiştir; ben ve ötekinin ayrışmasına yönelik çabalar bile sınırların daha da çözülmesine yol açar. İkincisi ise, inkâr ve bastırmanın sürece dahil olmasıdır. Emosyonların bastırılması, kendilik temsillerindeki karmaşayı da beraberinde getirir.

Katılımcıların üçte biri kardeşlerinden bahsederken ebeveynleri tarafından ayrımcılığa maruz kaldıklarına, kardeşlerine daha iyi muamele edildiğini düşündüklerine, diğer aile üyeleri tarafından dışlandıklarına değinmişlerdir.

Olgu 4, 15 yaş

“Bana çok haksızlık yapıyor evde. Masada şarkı söylediğimde babam bana bağıyor. Kardeşim telefonda müzik açıyor. Annemle babam beraber dans etmeye başlıyorlar. Onun eve gelme saati daha geç. Benden daha çok dışarı çıkıyor, geziyor. Ben hafta içi arkadaşlarımla iki kere buluşuyorsam o her gün çıkıyor.”

Olgu 7, 16 yaş

“Aramız kötü. Benden çok farklıdır. Çok yer, çok uyur. Keyfine düşkündür. Gece gündüz oyun oynar, başka hiçbir şey yapmaz. Sadece kendini düşünür. Tam bir kapitalist gibi yaşar. Babam kardeşime hiç vurmadı, bana çok defa tokat atmışlığı var.”

Olgu 8, 15 yaş

“Benden sonraki kardeşlerim erkek. Bazen varlıklarını unutuyorum. Benim odam uçta kalıyor, dışlandım resmen evde.”

Olgu 12, 17 yaş

“Ablam da sorunlu bence. Sürekli bir yanlışımı bulunca tehdit ederek işlerini yaptırıyor, sonra da sinirlenince söylüyor her şeyi. Önceden de zaten hep beni döverdi. Annem karışmaz. Hep onu seviyorlar, beni sevmiyorlar.”

Anne, baba ve çocuk üçgeninde karşılıklı bir tanınmanın yokluğu bazı olumsuz sonuçlar doğurabilir. Anne ve babası tarafından tanınıp kabul gördüğünü yeterince hissetmeyen genç, yasanın dışında kalan bir yerde konumlandırıldığını düşünerek ebeveynlerine ve kardeşlerine başkaldırmaya hakkı olduğunu varsaymaya eğilimli hâle gelir. Böylesi bir durumda süperegöy yapılması da zarar görür (Eiguer, 2007).

Kardeşler arasındaki rekabetin düzeyini belirleyebilecek olan etmenlerden biri nesne sürekliliği, yani çocuğun ebeveyniyle arasındaki emosyonel bağı ve onların imgesini zihninde tutabilme becerisidir. Bu beceri sayesinde çocuk, ebeveyni onu engellediğinde, hayal kırıklığına uğrattığında ya da görünürde olmadığında dahi onların sakinleştirici ve yol gösterici varlığını hissedebilir. Nesne sürekliliği bir

anlamda kaynağın sürekliliğidir ve nesne sürekliliğine erişildiğinde artık ebeveynin kaynakları sınırlı değildir; sevgi her çocuğa yetecek kadar vardır (Mahler, 2003).

Katılımcıların diğer üçte biri ise kardeşlerinin olumsuz özelliklerine vurgu yapmış ya da aralarında çatışma yaşandığının altını çizmiştir.

Olgu 2, 15 yaş:

“Pek kardeş istediğim söylenemez. Biraz fazla oyun oynuyor. Ağzı bozuk. Bana da cevap veriyor, fazla başkaldırıyor.”

Olgu 3, 15 yaş

“Abim hayatımdan çıkarmak isteyebileceğim biri. Ailemden değilmiş gibi. Bir çatışma konusu da yok aslında.”

Olgu 11, 15 yaş

“Küçüküyle iyi ama ortanca ile iyi değil. Hep kavga ediyoruz, anlaşıyoruz. Kendi kafasından uydurduğu şeylerle beni tehdit ediyor, babama söylerim diyor.”

Kardeşlerin birbirleriyle olan rekabetinde kardeşlerin yaş ve cinsiyetleri, doğum sıraları, özel yeteneklerinin olup olmadığı, ebeveynlerin ulaşılabilirliği, çocuklarına yaklaşımları, ebeveynler arasındaki ilişkinin doğası ve ebeveynlerin kendi kardeşleriyle ilişkilerinin doğası etkilidir (Akthar, 2018). Patolojik kardeş kıskançlığında çocuk ebeveyni ve kardeşiyle aynı üçgende bulunmak yerine başka bir nesneyle ilişkiye geçer ve ruhsal dünya ikili ilişkiler üzerine temellenir (Neubauer, 1982).

3.2.4. Kendini Kesme Girişiminin Nasıl Deneyimlendiği

Katılımcıların neredeyse tamamı kendini kesme eylemi sırasında “acı hissetmediklerini”, aksine “rahatladıklarını” belirtmiş, bu eylemin zevk veren, olumlu bir deneyim olarak yaşantılandığından söz etmiştir.

Olgu 1, 17 yaş

“Rahatsız olmam. Hiçbir zaman rahatsız etmedi. Bir şey hissettirmez. O dönem rahatlatıyordu. Kendimi cezalandırır gibiydim aslında.”

Olgu 2, 15 yaş

“Kan gördüğümde artık zevk dalgası mı deniyor, onun biraz daha altı diyeyim, öyle bir şey hissetmiştim.”

Olgu 4, 15 yaş

“Benim kan fobim var ama o kanı gördüğüm zaman yine de hiçbir şey hissetmedim. Beni rahatlattı.”

Olgu 5, 18 yaş

“Hiç acıdığını hatırlamıyorum, acı hissetmedim. Kan görmek beni rahatlattı. 2 kere oldu bu. Diğeri de duştaydı. Babamın traş olduğu jilette ellerimi kestim.

Olgu 6, 15 yaş

“O kadar iğrendirecek bir şey yok. Hiçbir şey hissetmiyorum. Rahatlatıyor.”

Olgu 9, 16 yaş

“Hoşuma gidiyor kanı görmek. Kesince 5 dakikalık bir rahatlama oluyor. Sonra yeniden acıyor, hafif yanıyor. Hatta ben bazen kolonya bastırıyordum. Acıması hoşuma gidiyor, yanıyor biraz. Annemlerin verdiği harçlıkla jilet alıyorum.”

Olgu 11, 15 yaş

“O esnada hiçbir şekilde acı hissetmedim. Arkadaşım yanımda ağlıyordu ama ben gülüyordum. Delirdiğimi sanmış.”

Breton (2016), kendini kesme girişiminde bulunan çok sayıda kişinin kanı gördükleri andan itibaren rahatladıklarını söylemiştir. Beden üzerinde kesikler açmak

bireyin kendisiyle ve dünyayla daha mutlu bir ilişki hâlinde olması için uygulanan özel bir ritüeldir.

Bunun dışında birkaç katılımcı ise, özellikle içinde bulundukları boşluk duygusu ya da duygusal karmaşadan ve bu karmaşa ile başa çıkamama durumundan söz etmişlerdir.

Olgu 3, 15 yaş

“Hep gece yarıları oluyor bu. Değişik duygular yaşıyorum. Bir anda ağlıyorum. Ya kendime zarar veriyorum ya da yastığa gömülüp bağırtıyorum sinirimin geçmesi için. Sinirlenecek bir şey de yok. Kendi kendime yapıyorum. Sanki hayat boşmuş gibi geliyor.”

Boşluk duygusu, ergen sorunsalları arasında sıklıkla karşılaşılan bir durumdur. Kendilikle iç dünyanın nesneleri arasındaki bağ zarar gördüğünde, iç nesnelerin kendiliği terk ettiği durumlarda boşluk duygusu kaçınılmazdır. Böyle zamanlarda, ergenin kendini kesmesi ya da sürekli olarak kusma davranışı göstermesi boşluk hissiyle mücadele etmenin bir görünümü olarak karşımıza çıkmaktadır (Parman, 2000).

Olgu 8, 15 yaş

“Öncesinde sinirli ya da üzgün oluyorum. Bir şeye çok üzüliyorum, ağlayamıyorum, mood’um çok düşüyor. Artık bundan dönemem diye düşünüyorum. Yaşamak istemiyorum. Gidip kendimi kesiyorum. Sonra bir anda hayat enerjisi geliyor.”

Bedeni kesmek ya da riskli davranışlarla eyleme geçmek bazen bir duygu felâketini önleme amacıyla yapılabilir. Eylemin öncelik kazanmasıyla yıkıcı etkiler beden üzerinde yoğunlaşır ve emosyonların yarattığı felâket denetim altına alınır (Breton, 2016).

3.2.5. Geleceğe Yönelik Hayal ve İdealler

Katılımcıların yarısından fazlasının gelecekte tıp/sağlık alanında çalışmak istediği anlaşılrken, tam olarak yarısının özellikle ruh sağlığı alanında çalışmak istedikleri, psikiyatrist ya da psikolog olmayı hayal ettikleri görülmüştür.

Olgu 2, 15 yaş

“Psikiyatrist olmak istiyorum. İnsanları gözlemlemeyi seviyorum. Ruhsal hastalıklar 6. sınıftan beri ilgimi çeken bir konuydu. Kendimi bildim bileli zaten tıp okumak istiyordum.”

Olgu 3, 15 yaş

“Doktor olmak istiyorum. Sağlık sektöründe olmak istiyorum. Bana daha cazip geliyor. Birisini iyileştirmek mesela. Özeniyorum bence yaptıkları şeylere, ameliyatlara vs. Hemşire bile olsam beni mutlu eder diye düşünüyorum.”

Olgu 4, 15 yaş

“Karşımdaki sevdiğim bir insansa dinlemeye ve sorunlarını çözmesine yardım etmeye bayılırım. Psikolog olmayı düşünüyordum.”

Olgu 5, 18 yaş

“Ben sağlık okuyorum. Psikiyatri düşünüyorum. İnsanlara ruhsal anlamda yakın olmak önemli geliyor bana. Derslerim çok iyi. Geçen yıl takdir aldım.”

Olgu 9, 16 yaş

“Psikolog olmak istiyorum.”

Olgu 10, 17 yaş

“İnsanların hikayelerini dinlemeyi, onları çözümlemeyi seviyorum. Kriminal psikolojiye yönelmek istiyorum.”

3.3. Rorschach ve TAT Protokollerinde Cinsel Dürtü Organizasyonuna Dair Yanıtların İncelenmesi

3.3.1. Rorschach Protokollerinde Cinsel Dürtü Organizasyonuna Dair Yanıtların İncelenmesi

Rorschach Testi'nde cinsel dürtü hakkında bilgi veren kartlar 2., 3. ve 6. Kartlardır. Cinsel dürtü organizasyonu ve kurulan cinsel özdeşimlerin niteliğinin değerlendirilebilmesi adına bu kartlara verilen yanıtlar incelenmiş ve Fransız ekolüne göre analiz edilmiştir.

2. Kart Yanıt Örnekleri

Katılımcıların çoğunun bu kartta kendilerinden beklendiği gibi nesne ilişkisi ve özdeşim süreçlerine gönderme yapan yanıtlar vermek yerine, kırmızı renkten fazlasıyla etkilendikleri ve kontrolsüz, çığ anatomi yanıtları verdikleri, özellikle “kan” yanıtının ortaklaştığı görülmektedir. Protokollerde libidinal dürtü, yerini agresif dürtüye bırakmış ve adeta “kan” ve “kırmızılık” erotize edilmiştir. Bilhassa “C” ve “CF” yanıtları canlı ve duygusal bir dünyanın varlığına işaret etse de hastaların uyaranlara karşı fazla hassasiyet gösterdikleri, kendilerini uyaranların akışına bıraktıkları ve uyaranlar karşısında kendilerini koruyamadıkları görülmüştür.

Olgu 2, 15 yaş

“Şimdi ilk başta kan. Direk kırmızı noktalardan aklıma ilk kan geldi. (?) Kırmızı ve saçılmış olmaları.”

“Ve iki tane dövüşen insanımsı figür demek daha mantıklı.”

Olgu 4, 15 yaş

“Bir kadın veya bir adam veya bir canlı, ne olduğunu tam bilmiyorum. Aynanın kenarında dururken kafasından vurulmuş. Ve her yeri kanıyor.”

Olgu 7, 16 yaş

“Kan sıçramış. (?) Kırmızılık.”

Olgu 12, 17 yaş

“Kan var. (?) Bunlar. Kırmızı.”

“Akciğer mi karaciğer mi? (?) İşte bu öyle gözüküyor. Bi de kanlı gibi. Bilmiyorum ki.”

Rorschach Testi’nde renk yanıtlarının anlamına bakıldığında “FC” yanıtlarının dış dünya ile uyumlu ve toplumsal açıdan kabul edilebilir duygulanımsallığı temsil ederken, “CF” yanıtlarının narsisizmi ve değişkenliği, “C” yanıtlarının ise dürtüselliği ve kontrol eksikliğini temsil ettiği görülmektedir (Anzieu & Chabert, 2011). Bu bilgiler ergenlik döneminin özellikleriyle birlikte düşünüldüğünde çalışmada “C” ve “CF” yanıtlarının neden artış gösterdiği daha anlaşılır hâle gelecektir.

Ergen bedeni, her şeyden önce istekleri olan ve bu istekleri dışa vuran cinselleşmiş bir bedendir. İhtiyaçlarını gidermede o zamana kadar kullandığı otoerotik doyum haricinde bir tecrübesi olmayan ergen için bu durum sıkıntılı bir görünüm alabilir. Bedenin giderek baş edilemez dürtülerin merkezi hâline gelmesi onun denetim sorununu da gündeme getirecektir (Kayaalp, 2006).

Katılımcıların bir kısmında “kan” yanıtı ile kendi içsel yaşantıları da devreye girmiş ve beraberinde malzemeye karşı mesafe alınamayarak kişisel deneyimlere gönderme yapan yanıtlara başvurulmuştur.

Olgu 9, 16 yaş

“Kan var sanki. (?) Genellikle izler benim kanı alıp kâğıda sürmem gibi. Defterim var, ona sürüyorum, tarih atıyorum. Onu anımsattı.”

Olgu 11, 15 yaş

“Bir an bunu görünce kan, ölüm, mazoşizm, kendine zarar verme geldi aklıma. (?) Kırmızılık, aralarında sürekli var.”

Nesne ilişkileri kuramı açısından bakıldığında ergenlik dönemi, kendilik ve nesne farklılaşmasının belirginleştiği bir dönemdir. Agass (2013), gelişimsel olarak kendilik ve nesne farklılaşmasının olmamasını, nesneye yönelik yıkıcı dürtülerin kişinin kendi vücuduna yaptığı saldırılarla ifade bulmasına sebep olduğunu öne sürmektedir. Diğer bir yandan, zararlı ama yine de sevilen ve ihtiyaç duyulan nesne yıkımdan korunurken, fantazide nesneye verilen hasardan doğan suçluluk dolayısıyla kendini cezalandırma eylemi kaçınılmazdır. Bu durum, sadomazoşistik bir ruhsal organizasyona işaret eder. Glasser (1996), bundan nesneyi yok etme dürtüsünün onu incitme ve kontrol etme isteğine dönüşmesi ve daha sonra bu saldırganlığın hastanın kendi bedenine yöneltilmesi olarak bahseder.

Bununla birlikte 2 hastanın, sembolizasyonun hiç olmadığı, çığ bir biçimde cinsel organ yanıtları verdiği ve testörün sorusuna gülerek, testi ve test malzemesini devalüğe etmeye çalıştıkları görülmüştür. Cinsel özdeşim ancak kısmi nesne üzerinden (“D” yanıtları) kontrolsüz bir şekilde verilebilmektedir. Burada da bastırmanın yeterince işlemediği ve zihinselleştirme becerisinin iyi olmadığını söylenebilir.

Olgu 7, 16 yaş

“Ve garip bir şekilde kadın cinsel organına benziyor. (?) (Gülüyor) Nasıl yani? Öyle görünüyor çünkü.”

Olgu 8, 15 yaş

“Aslında vajinaya benzettim ama (gülüyor) bilemiyorum. (?) Kırmızılıklar. Burdaki ayrıntılar. Saçma bir şekil. Evet. Bunu düşünüyorum.”

Cinsel özdeşimlerin çatışmalı olduğu durumlarda cinselliği simgeleştiren kartların endişe uyandırdığı ve ketlenmelere ya da rijid tavırlar takınılmasına sebep olduğu bilinmektedir (Anzieu & Chabert, 2011). Bu bağlamda, cinsel çağrışımlar doğuran malzeme ile karşılaşıldığında katılımcıların gülmeleri ya da defansif bir tutum sergilemeleri cinsel özdeşimlerinin sağlam olmadığını, çatışmalı bir durumda olduğunu düşündürmüştür.

3. Kart Yanıt Örnekleri

Katılımların çoğunun bu kartta cinsellemiş bir beden tasarımı oluşturamadığı, bedenine içine gönderme yapan, bozulmuş, deforme olmuş iç organ yanıtları verdiği, kırmızı rengin tetiklediği regresyonla birlikte dağıldıkları görülmüştür.

Olgu 2, 15 yaş

“Yine kan. Kırmızı saçılmış noktalardan dolayı.”

“Kafası kopmuş iki insan. Kafaları burda. Şurası kopma noktası. Artık iç organları falan gözükiyordur. Şurası da vücutları.”

Olgu 4, 15 yaş

“Burda ölmüş adamlar var. Canlı diyeyim, adam demiyeyim. Ölmüş canlılar var ve bağırsağı patlamış. Şu bağırsak. Mide pardon, bağırsak diyorum. Şu kalp.”

Olgu 12, 17 yaş

“Bunlar aynı şeye benziyor yaratık gibi. (?) Kafaları. Bu vücudu, bu ayakları.”

“Bunlar da kalpleri çıkmış gibi burdan. (?) Buraları açılmış kalpleri çıkmış gibi hissettim.”

Rorschach Testi’nde insan bedeninin içine gönderme yapan bozuk yanıtlar ve özellikle renklerle birlikte verilen parçalanma yanıtları uyarı kalkanlarının zayıflığının yanı sıra düzensiz ve dağılmış bir iç dünyaya işarettir (Anzieu & Chabert, 2011). Ergenin cinselleşmiş bedeni tüm zorlayıcı dürtülerin merkezi olması bakımından başlı başına bir uyarı kaynağıdır ve henüz nasıl başa çıkılacağı bilinmemektedir. Dürtülerinin doyurulması konusunda hazırlıksız yakalanan ergen cinsel gereksinimlerini anlayabilmek, bunları diğer çocuksu ihtiyaçlarından ayırabilmek ve zihinsel olarak tasarımılandırmak konusunda yetersiz kalır (Kayaalp, 2006). Tasarımılandırmadaki bu güçlük özellikle cinsel dürtünün bir tehdit olarak algılandığı ergenlerde beden üzerinden eyleme geçişi hızlandırır.

Yine bu kartta, katılımcıların insan yanıtlarının cinsiyet içermediği, kendilerinden beklendiği üzere kadınsı yönde bir özdeşim kuramadıkları, bununla birlikte dürtülerin libidinal, erotik ögeler üzerinden değil agresif ögeler üzerinden verildiği ve yer yer persekütif nesne çağrışımlarının doğduğu görülmüştür.

Olgu 7, 16 yaş

“Ve karşılıklı iki kişi var. Konuşuyorlar. Ve ikisinin de şeytanları var. (?) Kuyrukları.”

Olgu 9, 16 yaş

“İki kişi var gibi sanki. (?) Bir şeyi paylaşamıyorlar gibi sanki. Ortadakini çekiştiriyorlar gibi. Başka bir şey görmedim. Kopardıklarında sanki ona zarar verecekler gibi duruyor.”

Kastrasyon tehdidinin kabulü bir anlamda eksikliğin kabulüdür. Çünkü kastrasyon kompleksi bireyi kadın ya da erkek olmaya zorlar. Birini seçmek ötekinden vazgeçmek ve tamamlanma ihtiyacı için ötekine muhtaç olduğunu kabullenmek demektir. Dolayısıyla cinselliği kabullenerek yetişkin olmanın koşulu eksik olmayı kabul etmektir. Cinsel nesne seçiminin başarılabilmesi için anne-baba nesnelerinden uzaklaşmış olmak, cinsel ve narsisistik ihtiyaçları gidermek için başka nesnelere yönelebilmek ve biseksüaliteyi geride bırakmış olmak gerekmektedir (Parman, 2000).

Olgu 11, 15 yaş

“Aklıma direk örümcek geldi. (?) Şurda sivri dişler var farklı boylarda. Canavar tarzı bir şey.”

Şahin (2020), ergenin bedenini canavarlaştırmasını temelde kırılğan bedeni korumaya yönelik bir girişim olarak görmektedir. Bedene yöneltlen agresif müdahaleler bir yandan ergenin kendi enest arzularının cezası iken, diğer yandan intrüziv ve enest hissi uyandıran ebeveyni de cezalandırma amacı taşır. Bir başka

deyişle kendini kesme davranışı fazla uyarılmaya karşı ergenin kendini koruma yöntemidir.

6. Kart Yanıt Örnekleri

Katılımcıların cinsel anlamlar bakımından yüklü olan bu kartta tasarım oluşturmakta oldukça zorlandıkları, daha çok muğlak tasarımlar verdikleri ve araştırma hipotezlerinde beklendiği üzere yanıtlarda aktif-pasif pozisyonların oluşturulmasında güçlük yaşandığı dikkati çekmiştir. Yanıtlarda fallik göndermeler ve edilgen pozisyonlar iç içedir.

Olgu 3, 15 yaş

“Geyik, aslan gibi bir şey duruyor. Şu ağız tarafı köpeğe benziyor. Geyik gibi bir şey gördüm. (?) Şu taraf hayvan vücuduna benziyor. Sanki şuralar bıyıklarıymış gibi.”

“Burası da insan vücuduna dönüyor. (?) Omuzları gibi, bunu da elleri gibi düşünürsek. Bunu da ayakları gibi düşünelim, belki yere yatan bir köpek olabilir veya başka bir şey olabilir.”

Olgu 4, 15 yaş

“Bu bir yaratığa benziyor. Şurda boynuz gibi bir şeyler var. Şu kıskaçlı bir ağız. Sürüngen herhalde. Sürüngen olmalı. (?) Vatoz balığına benziyor. Yayık, arkası ince. Vatoz muydu adı neydi, hatırlamıyorum. Ya sürüngen yerde sürünüyor ya da suyun içinde yaşıyor.”

Olgu 7, 16 yaş

“^ Burdan bakıldığında da ölü bir hayvan gibi duruyor. Bir post gibi. (?) Kolları. Ama başı yok. Post gibi duruyor.”

Matha (2009), kendini kesme girişimi olan genç bir kızın Rorschach Testi’ne verdiği yanıtları yorumlarken biseksüelliğin çevresindeki temsilleri uyaran edilgenliğe rastladığına, bu edilgenliğin karşısında ise fallik olana dair bir

duyarlılığın dikkat çektiğine ve böylelikle fallik yatırımın edilgenliğin yatırımına karşı savunmacı bir boyuta ulaştığına vurgu yapmaktadır. Bu türden fallik saplanmalar, aynı zamanda özdeşimsel güçlükleri öngören veriler olarak değerlendirilmelidir.

Bazı katılımcılar 6. Kart'ta yine sınır kaybı yaşayarak öznel yaşantılarındaki kendini kesme eylemine gönderme yapan yanıtlar vermiştir. Bu yanıtlarda cinsel dürtünün bedene zarar verici eylem üzerinden ifade edildiği düşünülmüştür. Aşağıda verilen yanıt örneklerinden ilki daha sembolik bir düzeydeyken diğer ikisinde test malzemesine olan mesafe kaybının arttığı ve doğrudan özneliliğin devreye girdiği görülmektedir.

Olgu 6, 15 yaş

“Burası sanki toprakta bir çatlağa benziyor. Buralar normal yürünen yerler. Buraya doğru kırılmış.”

Olgu 9, 16 yaş

“Şurası kesiklere benziyor. Uzun bir kesik gibi. (?) Özellikle bacağımdakilere çok benziyor.”

Olgu 11, 15 yaş

“Görünce aklıma sadistlik geldi. Zarar vermeye meyilli insan. (?) Sanki böyle kesilmiş bir şey var ve hani acıyla karışmış, karanlık bir tarafı var.”

Freud'a (1957) göre, cinsel dürtülerle benliği koruyan dürtülerin birbirinden ayrışması benlikle nesne arasındaki farklılaşmayı kolaylaştırır. Bunun olmadığı, dürtülerin birbirinden ayrışmadığı durum ise kişiyi benlikle nesne arasındaki farkı ortadan kaldıran sınır kaybına götürecektir.

Sınır yapılanmalarda bastırmanın zayıflığı nedeniyle iç ve dış sınırların yapılanmasında bir yetersizlik olduğu bilinmektedir. Rorschach Testi'nde ben ve

ötekinin ayrışmaması ve sınırların kaybolması yansıtma düzeneğinin doğrudan, net bir biçimde kullanılmasıyla anlaşılır (İkiz, 2022).

Ravit (2017), Rorschach Testi'nde güncele gönderme yaparak gerçekliğin unsurlarına başvurmayı içsel oluşturma'nın yetersizliği şeklinde yorumlar. Ego, kendini ancak intrajeksiyondan duyduğu hazla tatmin edebildiğinden sınırlar muğlaklaştırılır ve şimdi ve buradaki dış çevreye yaslanır.

3.3.2. TAT Protokollerinde Cinsel Dürtü Organizasyonuna Dair Yanıtların İncelenmesi

Kart 13MF Yanıt Örnekleri

Katılımcıların cinsel dürtü organizasyonlarını değerlendirebilmek adına TAT'de dürtüsel açıdan en yoğun kart olarak bilinen Kart 13MF'ye bakılmıştır. Bu kartta katılımcıların büyük çoğunluğunun bir tecavüz sahnesi aktardıkları, cinsel ve erotik unsurların persekütif nesne çağrışımlarına sebep olduğu görülmüştür.

Olgu 2, 15 yaş

“Adam bir kadını öldürmüş. Fazla içmiş. Bilmiyorum kafasına sanırım baltayla vurmuş, kanımsı bir şey var. Şuç ve Ceza'daki gibi. Belki de kadına tecavüz edip öldürmüştür.”

Olgu 5, 18 yaş

“Bence bu adam isteydi. Ve karısı bence birisi tarafından tecavüze uğramış. Çıplak gözükyor çünkü. Tecavüz edildikten sonra büyük ihtimal kadın öldürülmüş. Adam da bunu görünce tabii yıkılıyor. Sonra gidiyor intihar ediyor.”

Olgu 10, 17 yaş

“Yani bu direk kadına tecavüz edip öldürmüş bence (gülüyor). Yani kadını kullanıp atmış. Sonra da suçsuz çıkmak için de büyük ihtimalle birazdan cesedi yakarmı, gömer mi bilemiycem.”

TAT’de E2-2 (kötü nesnenin çağrışması ve zulmedilme temaları) paranoid özellikte projektif tutumlara gönderme yaparken E2-3 (cinsel ya da saldırgan temalara bağlı çığ ifadeleri) baş edilmesi olanaksız olan yoğun tasarım ve duygulanımların istilasını gösterir (Anzieu & Chabert). Katılımcıların bu karta verdikleri yanıtlarda saldırganla özdeşleşmeleri Ravit’nin (2017) tecavüz eyleminin devamlı artan ve yatıştırılması imkânsız hâle gelen bir gerilimden kaynaklandığı ve zarar görmüş iç nesnelerin uzun süreli bir birikimine işaret ettiği görüşü üzerinden düşünülebilir. Bağımlılık ihtiyacını provoke eden nesneye zarar verme arzusu, ona içeriden sahip olma amacı taşır. Dolayısıyla cinsel saldırı aynı zamanda tümgüçlü bir misillemedir ve erotizasyon güçlü yıkıcı gerilim durumlarının etkisi altındadır.

Sonuçta, bu yanıtlarda dikkati çeken en önemli unsur bastırma mekanizmasının tamamen işlevsiz kalmasıdır. Laufer’a (2018) göre, normal ya da sorunlu bir gelişimin belirleyicisi erken dönem mastürbasyon düşlemlerinin içeriğidir. Eğer ergen bu fantazideki enestüel içeriği yeterince iyi bastıramazsa enest tehdidi artar. Ergen bu tehdiitten kurtulmanın yolunu sadomazoşistik şiddet eylemlerinde bulur.

Diğer Kartlara Dair Yanıt Örnekleri

Testin geneline bakıldığında katılımcıların bir kadın-erkek çifti gördüklerinde genellikle kadınların sonunda zarar gördüğü (“dayak yediği”, “kaçırıldığı”, “öldürüldüğü”, “işkence gördüğü”) hikâyeler anlatmayı tercih ettikleri fark edilmiştir. Hikâyelerdeki erkekler hem âşık olunan, idealize edilen hem de zarar veren, tehditkâr figürlerdir. Kadın ve erkek tasarımları arasındaki etkin/edilgin ve mağdur/saldırgan splitleri dikkat çekicidir.

Olgu 4, 15 yaş, Kart 3

“Kocasından veya başka birinden, kocası olmalı, dayak yiyen biri. Koltuğa sığınmış. Şiddet görüyor. (?) Kocasını herhalde kötü biri.”

Olgu 4, 15 yaş, Kart 10

“Adamla kadın gece eğlenmeye bir yere gidiyorlar. Adam kadının içeceğini içine bir şey atıyor. Kadın dans ederken birden bayılıyor. (?) Adam herhalde kadını kaçırıyor. Bir yere götürüyordur. Mafyadır belki.”

Olgu 6, 15 yaş, Kart 3

“Kızı biri vurup öldürmüş. Çünkü yerde silah var. Kocas olabilir. Çünkü evde gibiler. Kanepeye benziyor yaslandığı şey. (?) Manyak olduğu için.”

Olgu 10, 17 yaş, Kart 10

Bu Antony Hopkins’e benziyor (gülüyor). O yüzden ister istemez aklıma Hannibal geldi. Yani ama gerçek aşk var burda.

Freud (1919), “Bir Çocuk Dövülüyor” isimli makalesinde baştan çıkarmaya dair düşüncelerini açıklarken ötekinin arzusuna tabi olan kız çocuğunun edilgen konumuna dikkat çekmektedir. İlişkinin bir tarafında sapkın yetişkin erkek, diğer tarafında ise travmatik eyleme maruz kalan edilgin kız çocuğu yer alır. Histerinin inşasındaki bu tersine çevirme (“arzulayan ben değilim, beni baştan çıkaran o, ben ise onun kurbanıyım”) küçük kızın masumiyetini korumasına hizmet eder. Öte yandan sadist içerik (dövülmek), otoerotik ve mazoşist unsurlarla birleşerek libidinalize bir düşleme dönüşür.

3.4. Rorschach ve TAT Protokollerinde Babasal İmgeye Yönelik Yatırımlarının Ödipal Eksende İncelenmesi

3.4.1. Rorschach Protokollerinde Babasal İmgeye Yönelik Yatırımlarının Ödipal Eksende İncelenmesi

Katılımcıların babasal imgeye yönelik düşlemlerinin incelenebilmesi için Rorschach Testi'nde babasal imge ve otorite hakkında bilgi veren 4. ve 6. Kartlara gelen yanıtlara bakılmıştır.

4. Kart Yanıt Örnekleri

Bu kartta katılımcıların “ejderha”, “yılan”, “böcek”, “yaratık” gibi kötü nesne çağrışımlarını akla getiren yanıtlar verdiği, araştırma hipotezlerinde beklendiği üzere tehdit edici unsurların ön plana çıktığı görülmüştür. Yanıt örneklerine bakıldığında “kanatlar çok büyük”, “kocaman”, “boynuz gibi”, “yılanın ayağı, kuyruğu”, tarzındaki ifadelerden söz konusu endişenin kastratif türde bir endişe olduğu anlaşılmaktadır.

Olgu 1, 17 yaş

“Bu direk böyle bakınca ejderha gibi. Şurda kafası, sırt kısmı, kanatları. Ama şunlar daha böyle boynuz gibi geldi, kafasından çıkan. (?) Tepeden bir hayvana bakıyormuşum gibi. Kanatlar çok büyük.”

Olgu3, 15 yaş

“Bu da yaratığa benziyor. Şu tarafı sanki yılanın başı gibi. Burda bir ayak var. Burası sanki kuyruğu gibi. Yan tarafta da kollar olabilir.”

Olgu 10, 17 yaş

“Bu da böceğe benziyor. (?) Direk şekli yani. Kocaman.”

Rorschach Testi'nde 4. Kart otorite imgesi karşısında alınan konumu gösterir. Oldukça aktif rol tasarımları üzerinden bunların dinamik gücüyle özdeşleşme söz konusu olabilir (Anzieu & Charbert, 2011). Yukarıdaki yanıtlarda açık bir şekilde görülen fallik olana duyarlılığın, hemen her protokolda tekrar eden edilgenliğe ve pasif gerilemeye karşı bir savunma olduğu, fallik yatırımın edilgenliğin yatırıma karşı defansif bir boyut taşıdığı düşünülmektedir.

Babasal imge ve otorite kartında dikkati çeken bir başka ortak özellik ise katılımcıların bu kart karşısında yaşadıkları yoğun endişeye bağlı olarak fobik yanıt sayısında artış ve biçim yanıt oluşturmada yaşanan güçlölüttür. “Duman”, “karanlık”, “kâbus” tarzındaki ifadeler hastaların otorite imgesini tasarımılandırmakta zorluk çektiğini ve depresif duygulanımın açığa çıktığını göstermektedir.

Olgu 4, 15 yaş

“Siyah bir dumana benziyor. (?) Hani hiçbir şeye benzetemedim ve karanlık sadece.”

Olgu 9, 16 yaş

“Kâbus gibi. Bazen korkunç rüyalar gördüğümde böyle şekiller oluyor. Siyah bir ortam veya beyaz bir ortamda siyah siyah şekiller, eşyalar. (?) Şekli. Bazen kâbus gördüğümde garip görünümlü şekiller ya da insanlar oluyor.”

Olgu 11, 15 yaş

“Görünce aklıma direk şeytan geldi. (?) Siyah olması etkiledi.”

Olgu 12, 17 yaş

“Korkunç bir şey gibi. Rüyamda da böyle büyük bir şey görmüştüm. (?) Karanlık heralde ondan.”

Brusset (2005), kız çocuğu tarafından arzulanan babanın bir yanılla tehlikeli bir baba olduğundan söz etmiştir: küçük kızın düşleminde “gündüz babası” ve “gece babası” olmak üzere iki yönlü bir baba imgesi mevcuttur. Gece babası kız çocuğunu kaçıran, onu taciz eden ve baştan çıkaran bir babadır. Küçük kız, anneyi ilişkinin dışında tutan ve kızına arzu dolu gözlerle bakan baba ile karşılaştığında gece babasını görür.

6. Kart Yanıt Örnekleri

Daha önce, ilk hipotezi sınamak için cinsel anlamlar bakımından yorumlanan bu kart, bu kez babasal imgenin özelliklerini değerlendirmek üzere yorumlandığında katılımcıların, ödipal arzuların yeterince bastırılamaması nedeniyle özellikle fallik yanıtları, malzemede gördükleri girinti, çıkıntı ve uzantılarla fazla meşgul olma eğilimleri dikkat çekmektedir.

Olgu 1, 17 yaş

“Bu daha böyle bir şey, müzik aleti gibi. Keman ya da viyolonsel gibi bir sapı var, şurda şöyle devam ediyor gibi. Tellerin geçtiği ortadan bir bölüm var. Bu gitarlarda da telleri sıkığımız yerler şuralar gibi. Bu daha gitara benziyor.”

Olgu 6, 15 yaş

“Bu yusuşuk böceğine benziyor. Türkçe adı o mu bilmiyorum da. (?) Siyah gövdesi var kalın. Sonra kanatları daha açık ve şeffaf renkte.”

Olgu 7, 16 yaş

“Burda bir ağaç var. (?) Palmiye gibi. Yaprakları var gibi duruyor. Ordaki çıkıntılar.”

Olgu 8, 15 yaş

“Esrarengiz kasabayı biliyor musunuz? Bir çizgişim. Onun bir bölümünde bir deniz canavarı vardı. Onun üstten görüntüsü olabilir. Dinazora benziyor biraz.”

Lacan (2019), tüm kadınların kastrasyondan kaçan bir yanı olduğunu, kadınların fallik işleve bütününü tabi olmadıklarını iddia etmektedir. Lacan’a göre, kadın fallusa sahip olamayacağının farkında olduğu için gerek fallusla gerek Öteki’ndeki eksikle yakından ilgilenir. Kadın, fallusa sahip olmanın olanaksız olduğunu bilir fakat erkeğin sürekli olarak fallusa sahip olma peşinde koştuğunu da bilir. Bu sebeple kadının fallusla ilişkisi fallus olmaktır. Kadınların kastrasyona girmeyen bir yanının bulunması bu demektir.

Chabert (2007) ise, kadındaki kastrasyonun kaygı yüklü olduğunun altını çizmiş ve bu görüşünü kadınsı üstbenliğin yeterince koruyucu olmamasına dayandırmıştır. Ona göre kadınsı üstbenlik, nesne değişiminden doğan annenin aşkını kaybetme korkusu sebebiyle zayıf bir katlanma gücü ve persekütuar sapmaların bulunduğu kaygı yüküyle kendini gösterecektir.

Yukarıda, görece nevroza daha yakın olduğu düşünülen olguların yanıtlarında fallik tasarımların daha bütünlüklü ve sembolik olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, ruhsal örgütlenme düzeyi sınırdan olduğu düşünülen hastaların verdiği fallik yanıtlar ise, bütünlüklü olmayan, detaylarda lokalize edilen, uzantıların ön plana çıktığı, daha az sembolik ve persevere niteliktedir ve bu yanıtlarda kastrasyon endişesi daha yoğun bir şekilde hissedilmiştir. Özellikle öyküsünde cinsel taciz olduğu bilinen katılımcının (Olgu 5) test protokolü neredeyse sadece fallik yatırımdan ibarettir.

Olgu 5, 18 yaş

“Şurası akrebe benziyor. (?) Sivri yerleri.”

“Bu içteki açık gri de sanki bir tırtıla benziyor.”

“Burası ayak baş parmağına benziyor.”

Racamier (1995), enest yasağının delindiği durumlarda çocuğun bilinçdışında suçluluk duygusu ve buna bağlı iğdiş edilme kaygısının artış göstereceğini söylemektedir. Bedensel mahremiyet sınırlarının belirginleşmediği, diğer ebeveynin ayırıcı fonksiyonunun sürece eklenemediği enestüel ilişki biçiminin ortasında kalan çocuk, endişe yüklü bir uyarılımla cinsel fantazilerini bastıramaz ve bunun sonucunda dürtüsellik, cinsel meşguliyetlerde artış ve yoğun mastürbasyon gibi klinik tablolar ortaya çıkabilir.

3.4.2. TAT Protokollerinde Babasal İmgeye Yönelik Yatırımlarının Ödipal Eksende İncelenmesi

Katılımcıların babasal imgeye yönelik düşlemlerinin incelenebilmesi adına TAT’de ödipal senaryonun nasıl oluşturulduğu hakkında bilgi veren Kart 2 ve babasal imgeyle kurulan mesafe ve bu imge karşısındaki konum alış hakkında bilgi veren Kart 6GF’ye bakılmıştır.

Kart 2 Yanıt Örnekleri

Ödipal üçgenin nasıl kurulduğuna dair bilgi veren bu kartta, katılımcıların ya sonunda ayrışmanın olmadığı ya da ayrışamamanın kişiyi intihara sürüklediği, çözümü itihar etmekte bulduğu, dolayısıyla ebeveynlerle ilişkide simbiyotik tarzda bir hikâye anlattıkları; ya da ödipal üçgeni rekabet edilen bir annesel imge ve ödipal aşkın sürdüğü bir babasal imge ile nesiller arası farkın görülmediği bir düzleme yerleştirdikleri göze çarpmıştır. Aşağıda sıralanan yanıtlar müdahaleci, yasaklayıcı baba imgesine ve ödipal nesnelerden ayrışamamaya dair bulgular olarak değerlendirilebilir.

Olgu 3, 15 yaş

“Köyde yaşayan bir aile gibi. Ailesinin bir atı var. Babası da onu gezdiriyor. Anne de babaya yardım ediyor. Çocukları ise okula gidiyor. Bu kadar. (?) Herkes işini yapar.”

Olgu 7, 16 yaş

“Bir zamanlar bir taşrada küçük bir kız yaşarmış. Bu kızın en büyük ideali okumakmış. Fakat ailesinin durumu olmadığı için okuyamıyormuş. Biriktirdiği parayla kitap almaya çalışıyormuş. Fakat aynı zamanda da tarlada çalışıyormuş. Annesiyle babası onun artık evlenmesi gerektiğini düşünüyorlarmış. Çünkü büyümüş artık. Tabii onlara göre. Fakat o sadece okumak, iyi bir yerlere gelmek istiyormuş. Evlenmek istemiyormuş. Bunun için evden kaçmaya karar vermiş. Fakat kaçarsa

ailesini bir daha göremeyeceğini biliyormuş. Onları çok seviyormuş. Böylece kız intihar etmeye karar vermiş. Bir gün kendini uçurumdan atmış.”

Olgu 12, 17 yaş

“Bir tane kız köyde okumaya çalışıyormuş. Ama okuyamamış. Üzgün. Annesi de hamile. Köyde işler varmış, okula gidememiş. Babası izin vermemiş.”

Parman (2006), ergenlik krizinin çözümlenmesinin ve yetişkin yaşama geçişin son adımının ayrılığı kabullenme oduğunu söyler. Özerkleşme yalnızca ötekilere güvenli bir mesafe alınarak mümkündür. Buna engel olan bağımlılık durumu bir yandan cinsiyet ve nesiller arası farkları yadsırken, bir yandan da ailenin gitgide kendi kabuğuna çekilmesine, dış dünyaya açılmamasına neden olur. Bağımlılık daima ölümü çağırır. Aile bireyleri kurtuluşun yolunu yasağı delerek cinsel ve saldırgan dürtülerini eyleme vurmada ya da aileden dışarı kaçmakta bulurlar. Ensestin karşısında yer alan ikinci durumda özerkleşme anlamına gelen bir ayrılığın değil kopuşun olduğunun altını çizmek gerekir.

Fonagy (1995), sınırdaki hastaların bağımsızlık çabası ile aşırı yakınlık fantazisi arasındaki salınımlarından bahsederken, bu hastaların özerk bir kimlik veya varoluş kurma ümidiyle ayrışma arzusu içinde olsalar da kimlikleri benlikle bağlantısı olmayan bir zihinsel durum etrafında toplandığından paradoksal olarak ayrışma isteğinin sadece füzyona doğru bir hareket üreteceğini söyler. Gelişimsel olarak bakıldığında, ayrışma süreci özellikle ergenliğin son dönemlerinde ve yetişkinliğin erken dönemlerinde karşı konulamaz bir hâl alır. Fonagy’ye göre bu zamanda kendine zarar verme ya da intihar davranışı çözülme bir ikilem için tek uygulanabilir yol olarak algılanmaktadır.

Aşağıdaki örnekler ise sınır kaybının yaşandığı, ödipal arzunun yoğunlaşarak babasal imgenin tamamen bir arzu nesnesi hâline geldiğine dair bulgulardır. Anne ile rekabet dikkat çekicidir; annesel imge, arzu nesnesi ile kurulan ilişkide araya giren, ilişkiyi bozan bir rakip olarak tasarımılandırılmıştır.

Olgu 4, 15 yaş

“Bur ahırdaki kız bir erkeği seviyor. Fakat bu erkek bu kızın kalbini kırıp başka bir kızla beraber oluyor. Diğer kız da bu ikisini beraber görüyor ve uzaklaşıp gidiyor.”

Olgu 8, 15 yaş

“Bu istediği gibi yaşayamıyor hayatını. Adı ne olsun, Joe olsun. İngilizce koyalım. Bu da ailesi sanırım. Bu üvey kız kardeşi olsun, kötü bir hayatı var. Ben öyle olsun istiyorum (gülüyor). Bu da orda çalışan biri. Buna âşık ama bu da bunu seviyor. Bu sadece okumak ve burdan gitmek istiyor. Öyle de yaptı yani gitti ileride. İyi bir işi oldu. Veteriner olmuş. Bi daha da buralara geri dönmüyor. Çünkü niye dönsün.”

Olgu 10, 17 yaş

“Kızın âşık olduğu adam onu başkası için terk etmiş. Yolları ayrılıyor. (?) Başka bir kadın için.”

Ödipal karmaşasının nasıl yaşandığı ve çözümlendiği bireyin sağlıklı ruhsal ve cinsel yapılanması açısından son derece önemlidir. Karmaşanın çözümlenmesi için cinsiyetler ve kuşaklar arasındaki farkı kabul etmek ve enest yasağını tanımak gerekli temel unsurlar olarak sıralanabilir (Postacı, 2020). Halifeoğlu’na (2020) göre öznelleşme, ebeveyn ile bir olma ve ödipal arzular gibi temel düşlemler meselesinde ergenin hangi seviyede yol kat edebildiği ve kendi arzusıyla ötekinin arzusunu hangi ölçüde birbirinden ayırd edebildiğiyle yakından ilişkilidir. Yukarıdaki yanıt örneklerine bakıldığında babasal imgenin ergenin düşleminde bir arzu nesnesi olarak varlığını sürdürdüğü ve enest yasağının tam olarak içselleştirilemediği görülmektedir.

Kart 6GF Yanıt Örnekleri

Babasal imge hakkında bilgi veren bu kartta neredeyse tüm katılımcıların kuşaklar arası farkı görmezden gelerek erotik yatırımın hâkim olduğu bir kadın-erkek ilişkisi anlattıkları, kartın gizil içeriğinde var olan baba imgesinin flörtöz, baştan çıkarıcı hatta hostile olarak tasarımılandırıldığı, çığ ve kontrolsüz cinsel ifadelerle

ensestüel düşlemlerin yoğunlaştığı görülmüştür. Hikâyedeki kadınlar genellikle şaşkın, huzursuz, endişeli fakat maruz kaldıkları sınır aşımına direnmeye çalışan kişiler olarak tarif edilmektedir. Arzunun tamamen ötekine atfedildiği bu türdeki senaryoların cinsellikten arındırılmış, her şeyden habersiz, masum bir kurban imgesi oluşturmaya hizmet ettiği düşünülmektedir.

Olgu 4, 15 yaş

“Kocasını sevmeyen, davranışlarından rahatsız olan bir kadın. Kocasını görünce şaşıyor. (?) Adam tütün mü ne deniyor ona, bir şey içiyor. Kadın da herhalde bundan rahatsız.”

Yukarıdaki örnekte nesiller arası fark bütünüyle ortadan kaldırılarak bir karı-koca çifti betimlenmektedir. Ödipal senaryo gerçek olmuştur: babasal imge rahatsız edici romantik ve cinsel partner konumundadır.

Olgu 5, 18 yaş

“Bence bu kadın bu adamla aynı iş yerinde çalışıyor. Hatta müdürü bile olabilir. Adam bu kadını odasına çağırıyor bir işi olduğunu söyleyip. Sonra ona yaklaşıyor ve ondan hoşlandığını söylüyor. Ve ahlaksız bir teklifte bulunabilir gibi bir tipi var. Ve bence kadın sonunda o iş yerinden çıkıyor. Ve adamı şikâyet ediyor.”

Olgu 6, 15 yaş

“Adam kadına şaşırtıcı bir şey söylemiş. Ne olabilir bilmiyorum. Onla flört ediyor olabilir çünkü ağzında pipo var. Burası bar gibi bir yer olabilir. (?) Kadın adama gitmesini söylemiştir, o da gitmiştir heralde, ilgilenmediği için.”

Ebeveynlerin düşlemleri ve bilinçdışı imgesel rolleri kendi temsillerine olduğu gibi çocuklarıyla bilinçli ve bilinçdışı iletişimlerini de etki eder. Çocuk, anne baba tarafında hissettiği fantazmatik baskılara bağlanma ve tutulma gereksinimlerine göre cevap verir. Kendisine yansıtılan temsille kısmen ya da bütünüyle identifiye olabileceği gibi ona dayatılan rolü reddetme yoluna da gidebilir. Her iki durumda da ödipal nesne ile mesafenin iyi ayarlanamamasının bir sonucu olarak çocuğun ruhsal

gelişimi sekteye uğrayabilir ve semptomların oluşumuna zemin hazırlanır (Manzano, Espasa ve Zilkha, 1999). Yukarıdaki örneklerde babasal imgenin tehlikeli rolü reddedilirken aşağıdaki örnekte erotik taleplerin geri çevrilemediği ve babasal imgeden yansıyan partner olma rolünün kabullenildiği görülmektedir.

Olgu 7, 16 yaş

“Karanlıkta oturuyordum. Sonra onun geldiğini fark ettim. Kendimi toparlayıp ağlamıyormuş gibi görünmeye çalıştım ve her zamanki sakin tavrımla ona döndüm. Ağzında bir pipo vardı. Bana baktı ve biraz içip içmek istemediğimi sordu. Ben de biraz şarap iyi olurdu dedim. Buzdolabından şarabı getirdi. Dışarda yağmur yağıyordu ve biz içerde şarabımızı içerek kafamızı dağıtıyorduk.”

Klasik kuramda baştan çıkarılma düşleminde özne bilinçdışında kendini pasif ve masum bir konuma yerleştirirken, öteki ayartıcı ve tahrik edicidir. Chabert (2003), özellikle erinlik değişimlerinin kişide yarattığı zorluklarla birlikte, baştan çıkarılmanın bazen histerik bir biçimde değil melankolik bir biçimde deneyimlendiğine dikkat çeker. Yoğun ödipal suçluluk duygusu altında ezilen kişi bir misilleme yöntemi olarak mazoşistik davranışlar sergiler. Chabert’e göre kişiyi self kastrasyona götüren şey ebeveyn figürleriyle kurulan ilişkinin aşırı bir cinsel nitelik kazanması ve ensest yasağının yeterince içselleştirilmemesidir.

Aşağıdaki iki örnekte baba imgesinin persekütuar özellikleri devreye girmiş, öteki ile fiziksel yakınlık tümenden tehlikeli bir hâl almış ve tecavüz senaryoları ortaya konmuştur. Her iki yanıt örneğinde şiddet eyleminin cezasız kalması ve tekrarlayıcı niteliği dikkat çekicidir.

Olgu 8, 15 yaş

“Sapık bir öğretmen. Bu da yazık kurbanı olmuş. Ama kendini koruyabilmiş. Sonra gitmiş burdan. Adam da bilmiyorum adama n’olmuş. Adam da devam etmiş heralde mesleğine. Ama kadın çok gergin yani onu görebiliyorum.”

Olgu 10, 17 yaş

“Arkadaki adam bir sapık. Kadını cinsel olarak kullanmak için yaklaşmaya alışıyor. Hatta buyk ihtimal tecavz edip sonra da öldürür. Sonra da adalet yerini bulmaz. Zengin bir adam çünkü.”

Katılımcıların bir kısmının ise, bastırmanın bir miktar devreye girmesiyle birlikte diğerkleri gibi doğrudan bir romantik/erotik ilişki tariflemeseler de yine tehdit edici, endişe uyandıran ve huzursuzluğa sebep olan erkek tasarımlarının ön plana çıktığı hikâyeler anlattıkları görülmüştür.

Olgu 3, 15 yaş

“Adamın sesi kötü bir şeyler söylemiş gibi. Kadın da ona karşı tepkisi şaşkın. Adam biraz daha kötü düşünüyor. (?) Kötü bakıyor ama hangi anlamda olabileceğini bilmiyorum. Kötü bir adama benziyor. Sinsi gibi.”

Olgu 9, 16 yaş

“ok şaşırmiş gibi duruyo. Sanki bu arkadaki erkeğini hiç beklemiyordu. Erkek ona bir şey yapacak gibi duruyor.”

Olgu 12, 17 yaş

“Kadının beklemediğini bir anda geliyor adam. Kadın da şaşırıyor. Beklemediğini birisiymiş heralde. Biraz korkmuş.”

Lacan (1964), ebeveyninin bakışının katlanılamayacak seviyede fazla gelen bir hazzın temsilcisi durumunda olduğunda ölümcül bir nitelik kazandığını, başka bir deyişle çok yoğun hissedildiğinde baş edilemez bir kaygı unsuru hâline geldiğini ne sürmektedir. Diğerk yandan Denis (2002), her bakışa olan hassasiyetin bakılan kişinin nesne olma arzusuyla yakından ilişkili olduğunu, çünkü her bakışın nesne olan kişiye bir el koyma girişimi taşıdığını söyler. Yukarıdaki örneklerde babasal imgenin varlığında ve bakışında hissedilen tehdit, endişe ve korkuya sebep olmuş görünmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Tarihsel olarak kökenleri Antik Yunan’a kadar uzanan, mitolojiden dini metinlere, görsel sanatlardan performans sanatlarına kadar geniş bir alana yayılan kendini yaralama davranışı insanlık tarihi boyunca ilgi çekmiş, özellikle de tıbbın ve sosyal bilimlerin inceleme konusu olmuştur.

Kendini yaralama davranışının tanımının yapılmasındaki güçlük davranışın etiyolojisinden söz etmeyi zorlaştırdığı gibi, farklı kuramcılar tarafından ortaya atılan çok sayıda terim bazı alışılmadık, tuhaf ifadelerin literatüre girmesine sebep olmuş ve anlamsal bir karmaşanın doğmasına zemin hazırlamıştır. Her ne kadar kişinin doğrudan kendi bedenine uyguladığı zarar verici girişimlere işaret eden “self-injury”, “self-mutilation” ve “self-harm” terimlerinin birbiri yerine kullanıldığı görülse de dolaylı yoldan kendine zarar verme davranışı için “self-harm” kullanımının daha doğru olduğu kabul edilmektedir (Tarçın, 2015).

Psikanalitik literatürde kendini yaralayanlara dair bilinen en geçerli sınıflama Favazza ve Rosenthal tarafından yapılan psikotik olanlar, stereotipik/basmakalıp kendine zarar verme eylemleri gerçekleştirenler ve kesici/yakıcı olanlar şeklindeki sınıflamadır ve bu eylemlerin çeşitli semptom, sendrom, dürtü kontrol bozukluğu ya da bağımlılıkla ilişkilendirildiği görülmektedir (Favazza, 1990). Bununla birlikte, güncel psikiyatrik ve psikolojik yaklaşımın hastalığı değil hastayı önceleyen bir prensip doğrultusunda, kendini yaralama davranışını kategorize etmeye çalışmak yerine, onun anlamı üzerine yoğunlaştığı ve çok daha geniş bir perspektifte ele almaya çalıştığı söylenebilir. Bu çalışma, doğrudan bir psikiyatrik hasta grubunu değil, gelişimsel süreç açısından bakıldığında normalin kliniği içerisinde de değerlendirilebilecek bir kız ergen grubunu hedef almıştır. Araştırmaya katılım koşulları 15-18 yaş arasında olmak, kız olmak ve bir veya birden fazla kez kendini kesme girişiminde bulunmakla sınırlı tutulup belirli bir psikiyatrik tanı almış olma şartı aranmamıştır.

Kendini yaralama davranışı üzerine psikanalitik literatür incelendiğinde, bu davranışın kişiyi gerilimden kurtararak rahatlatma amacı taşıdığı ve bu rahatlatmanın

da cinsel bir bileşene sahip olduğu görüşünün ortaklaştığı görülür. Bununla birlikte, konu üzerine yapılan çok sayıda araştırmanın erken dönem anne-çocuk ilişkisine odaklanmış olması bu davranışla ilgili olarak babanın konumunun gölgede kalmasına sebep olmuştur.

Kendini yaralamada annenin rolüne odaklanan araştırmalarda genellikle çocuğun duygularını regüle edemeyen, onu sakinleştiremeyen, invaziv, aşırı müdahaleci ve kontrolcü bir maternal imge tasvir edilmiştir. Böylesi bir anne, çocuk ihtiyaç duyduğunda orada yokken, gereksinim duymadığı ve kendi başının çaresine bakabildiği sırada çocuğun alanını işgal eder (Küey, 2014). Jeammet (1990), bununla ilgili olarak anne çocuk ilişkisinde aşırı uyarana maruz kalmanın ya da uyarandan mahrum bırakılmanın nesneye bağı olmayan bir otoerotizmle sonuçlanacağını ve otoerotik faaliyetlerin nesneye karşı güçleneceğini söylemektedir. Öyleyse, otoerotizmin bir nesneye bağlanmasının yolu anneyle kurulan iyi ilişkinin içselleştirilmesinden geçer. Benzer şekilde Smirgel (1988), kendine yönelik saldırganlığın kökenlerini annenin narsisistik yaraları onarmak konusundaki eksikliğine dayandırır. Yeni doğan bakımı sırasında anne, ruhsal dengeyi sağlamak konusunda yetersiz olduğunda narsisistik kateksisi ve nesne kateksisini dengelemek bebeğin kendi psişik organına bırakılmış olur. Bunun sonucu olarak, benlik, daha sonraları karşılaşacağı travmatik deneyimler karşısında aşırı hassas ve duyarlı bir hâle gelir ve böylece patolojik cinsellik, özsaygının korunmasının temel yolu olarak ön plana çıkar.

Her ne kadar bu çalışmanın kapsamında olmasa da öngörüşmeler sırasında katılımcılardan elde edilen bilgilerin literatürde annesel imgeye dair yazılanlarla kısmen uyumlu olduğu söylenebilir. Katılımcıların yarısı annelerini “kontrolcü” ve “müdahaleci” bulurken, diğer yarısı beklenenden farklı olarak “sakin” ve “pasif” bulduklarını söylemiştir. Ancak yine de burada sözü edilen pasifliğin literatürle uyumlu bir şekilde annesel işlevlerin yetersizliğine işaret edebileceği unutulmamalıdır. Katılımcıların “Anneniz nasıl biridir?” sorusuna yalnızca olumlu ya da yalnızca olumsuz tasarımlarla yanıt vermiş olmaları bölme mekanizmasının hakimiyetinden kaynaklanıyor gibi görünmektedir.

Psikanalitik literatürde kendini yaralama davranışıyla ilgili olarak babasal işlevin rolünün incelenmesinin annesel işlevin rolü kadar yer kaplamadığı görülmüştür. Kendini yaralama davranışı gösterenlerin babalarıyla ilişkisi çoğunlukla doğrudan değil, üstbenlik yapılanması üzerinden dolaylı bir şekilde ele alınmıştır. Söz gelimi Millar (2014), ödipal dönemin erken aşamasında birtakım zorluklar yaşanır, içsel ebeveynler arasındaki yapılandırıcı ve bağlayıcı işlevin zarar görebileceğini, bunun sonucu olarak da bu bağın iyi bir deneyim üzerine kurulan benliğin bir parçası olarak içselleştirilemeyeceğini söylemiştir. Sonuçta acımasız nitelikte bir üstbenlik, bağımlı benliğin ihtiyaç duyduğu her türlü iç ve dış bağ ile alay edecek ve bu durum savunmacı bir ruhsal örgütlenmenin gelişmesine sebep olacaktır.

Bu çalışmada, babayla kurulan ilişkinin kendini kesme davranışı üzerindeki etkisi incelenirken araştırmanın odağı üstbenlikten ödipal eksene taşınmış, dolayısıyla araştırma perspektifi babasal imge, babayla kurulan ilişkinin niteliği, ödipal arzular, cinselleşmiş beden ve tüm bunlar karşısında cinsel dürtünün nasıl organize edildiği gibi konuları kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Araştırmanın örneklemi belirlenirken kendini kesme davranışının ruhsal dinamiklerinin cinsiyetler ve kuşaklar arasında farklılık gösterdiği düşünüldüğünden araştırmaya yalnızca kız ergenler dahil edilmiştir. Bu seçim yapılırken psikanalitik literatürde ödipal dönemin kız ve erkek çocuklar için belirli noktalarda farklılaştığı kabulü esas alınmıştır. Kız çocuklarının cinsel kimliklerine ulaşırken erkek çocuklara göre daha karmaşık bir yol izledikleri bilinen bir gerçektir. Gelişim sürecinde hem hâlâ gereksinim duyduğu bir nesneden vazgeçmesi hem de kadın olmaya doğru ilerlerken o nesneyle bağını koruması gerekecektir. Bu durum kız çocuğunun anneyi babadan uzaklaştırma ve onun yerini alma arzusunu artıracaktır (İkiz, 2005b).

Araştırmanın hipotezlerinin ilkinde, kendini kesme girişimi olan kız ergenlerin cinsel dürtüyü organize etmelerinde zorluk beklenmekteydi. Araştırma bulgularına göre, kendini kesme girişimi olan kız ergenler Rorschach Testi'nde cinsel dürtü hakkında bilgi veren 2 ve 3. Kartlarda bütünlüklü olmayan, kısmi, agresif ve çığ yanıtlar vermiştir. Protokollerde libidinal dürtü yerini agresif dürtüye bırakmış, "kan"

ve “kırmızı” yanıtları neredeyse erotize edilmiştir. Katılımcılar özellikle 3. Kart’ta cinselleşmiş bütünlüklü bir beden yanıtı verememiş, sembolik bir forma sokulamayan cinsel organ yanıtları artış göstermiştir. Ayrıca, 6. Kartta cinselliğe dair aktif pasif pozisyonların tasarımılanmasında güçlük yaşanmış ve bazı katılımcıların bu kartta sınır kaybı yaşayarak öznel yaşantılarındaki kendini kesme eylemine gönderme yapan yanıtlar verdiği görülmüştür. Bu yanıtlarda cinsel dürtü ve bedene zarar verici eylem iç içe geçmektedir.

Ergenlikte bağların kurulması öncelikli olarak dürtüsel boyutta gerçekleşir. Erinlik çağıyla yeniden harekete geçen erojen dürtüler ve cinselleşen beden o zamana dek varlığını sürdüren narsisistik ve özdeşleşmeye dair kırılgan dengeyi sarsar. Dürtüleri tekrar organize etme mecburiyeti kişiyi bazen rasyonel olmayan pozisyonlara zorlar (Lauru, 2014). Kendini kesme eylemi bunlardan bir tanesidir ve değişen bedenin şartlarında artış gösteren ensest tehlikesiyle birlikte ergen, kendisini zorlayan cinsel dürtülerle başa çıkamadığında bu eylemi tek çıkış yolu olarak görebilir. Paradoksal olan şudur ki; kendini kesme eylemi her ne kadar rahatsız edici cinsel dürtü ve düşlemlerden bir kaçış yolu olsa da aynı zamanda bir rahatlama yöntemidir ve erotik bir bileşene sahiptir. Woods (1988), “Kendini Kesmenin Anlam Katmanları” isimli makalesinde kaşıma veya kesme eyleminin pervert cinsel hazla ilişkili olduğunu söylemiştir. Kendini kesmeden alınan hazzın orgazmı benzerliği dikkat çekicidir. Fakat burada ergen için önemli olan ve bu eylemi tercih sebebi kılan, aktif bir pozisyona geçerek kendi bedeni üzerindeki kontrolü yeniden ele alma çabası gibi görünmektedir. Küey (2014), bununla ilgili olarak “Bedenin değişimi ve gelişimi sırasında ahengi yakalayamama, kendi bedeninin sahibi olamamaya yol açar; erişkin bedene geçişi engeller” demiştir. Tüm bunların yanı sıra, kanın varlığının kişiyi sakinleştirici ve yatıştırıcı bir unsur taşıdığı da düşünülebilir. Araştırmadaki birçok katılımcı kan gördükten hemen sonra rahatladığını ve yara izlerinin kendisi için özel bir anlam taşıdığını ifade etmiştir. Bazı katılımcılar kan lekesini bir deftere sürüp orada muhafaza ettiğini ve bu şekilde istediğinde lekeleri yeniden bakabildiğini söylemiştir. Bununla ilgili olarak Kafta (1969), her iki ebeveyn tarafından erotik olarak uyarılmış ve sonuçta kendini kesen bir ergen kız olgusunda,

kanın geçiş nesnesi olarak hizmet eden içselleştirilmiş bir anneyi temsil ettiğini ileri sürmektedir.

Kendini kesme girişimi olan kız ergenlerin Tematik Algı Testi'nde libidinal ve saldırgan dürtüler hakkında bilgi veren Kart 13MF'de saldırganlığın öne çıktığı çiğ bir hikâye anlatmaları, ayrıca testin genelinde de libidinal/erotik nitelikli yatırımların sürdürülememesi, bu yatırımların yıkıcı ve kontrolsüz temalarla bozulması beklenmekteydi. Buna göre, kart 13MF'ye verilen yanıtlara bakıldığında, katılımcıların önemli bir kısmının bir tecavüz ya da cinayet sahnesi anlattıkları, cinsel ve erotik unsurlar ile "kaçırılma", "dayak yeme", "işkence görme" gibi persekütif çağrışımların birbirine karıştığı görülmüştür.

Kendini kesen kız ergenlerin, kendini kesen erkek ergenlere kıyasla kendilerini cezalandırma isteklerinin daha fazla olduğu bilinmektedir (Lüleci, 2007). Cinsel faaliyetler neticesindeki cezalandırılma isteğı, genellikle ensest arzuların doğurduğu suçluluk duygusuyla ilişkilendirilir. Matsberger ve Buie'nin (1980) hastalarının çoğunun psikanalitik incelemesi, ergenlik dönemi mastürbasyon fantezilerinde küçük mazoşist eğilimleri ortaya koymaktadır; burada cinsel ilişkiye yalnızca bir ceza verildiğı takdirde izin verilmektedir. K. Menninger (1935), kendini kesmenin self kastrasyonun gizlenmiş bir prototipi olduğunu gösteren kuvvetli nedenler bulunduğunu ve kesilenin genital organ olmasa bile onun bilinçdışı bir temsilcisi olduğunu iddia etmektedir. Genital organın veya ikâmesinin bu şekilde kurban edilmesi, belirli erotik ve agresif arzuları doyurma ve aynı zamanda kendi kendini cezalandırma ihtiyacını tatmin ediyor gibi görünmektedir. Benzer şekilde Emerson (1913) da cildi kesme davranışının kişiye sadomazoşistik bir haz verdiğini, bu davranışın sembolik düzeyde bir kastrasyon olarak görülebileceğini ve babanın hem korkulan hem de arzulanan penetrasyonunu temsil ettiğini söylemektedir Kernberg (2000), kendine zarar verici davranışların ve cinsel mazoşizm unsurlarının olduğu vakalardaki ortak noktaları şu şekilde sıralamıştır: (1) güçlü, primitiv saldırgan dürtüler, (2) patolojik nesne ilişkileri, (3) cinsel açıdan mazoşistik senaryoda preödüpal çatışmanın baskın olması, (4) bütünleşmemiş süperego. Kenrberg' göre

mazoşizm, bu hastaların karşı cinsle ilişkilerinde birincil düzenleyici unsur olarak belirlemektedir.

Araştırmanın ikinci hipotezine göre, kendini kesme girişimi olan kız ergenlerin Rorschach Testi'nde babasal imge hakkında bilgi veren 4 ve 6. Kartlarda fallik ve tehditkâr özellikli yanıtlar vermesi beklenmekteydi. Katılımcıların 4. Kart'ta özellikle dürtüselliğe ve taşkınlığa gönderme yapan ya da kötü nesne çağrışımlarını akla getiren yanıtlar verdiği, araştırma hipotezlerinde beklendiği üzere tehdit edici unsurların ön plana çıktığı görülmüştür. Bu kartta göze çarpan bir başka ortak özellik ise kart karşısında yaşanan yoğun endişeye bağlı olarak fobik yanıt sayısında artış ve biçim yanıtı oluşturmada yaşanan güçlülüdür. Hastaların otorite imgesini tasarımılandırmakta zorluk çekmekleri muğlak yanıtlara başvurmalarına ve testöre yaslanmalarına neden olmuştur. 6. Kart'a bakıldığında ise, ödipal arzuların yeterince bastırılmaması ve kastrasyon endişesinin tetiklenmesi nedeniyle hastaların malzemedeki tüm girinti ve çıkıntılar için bir yanıt verme çabasına girdiği ve fallik unsurlarla fazla meşgul oldukları görülmüştür.

Ödipal arzunun yeterince bastırılmadığı ve bilinçdışı enestüel düşlemlerin kişinin cinsel dürtü organizasyonunu bozduğu durumlar psikanalitik kuramda histerik yapılanmalar olarak ele alınmaktadır. Bu kişilerde cinsel dürtüye karşı güçlü bir direnç uygulanmaya çalışılır. Bu direnç kendini utanma, iğrenme ve ahlâki değerlere sıkı bir bağlılık olarak gösterebilir. Bu kişiler cinsel olgunlaşmanın yaşandığı ergenlik döneminde cinsel konulara dair genellikle ilgisiz ve umursamaz bir tutum sergilerler. Ancak histerideki asıl mesele cinsel dürtünün aşırı gelişmiş olmasıdır. Sonuç olarak abartılmış bir cinsellik arayışı ile cinsellikten fobik nitelikte bir kaçınma bir arada seyreder (Akvardar ve ark., 2010). Bu bilgiler ışığında 4. Kart'ta sık rastlanan fobik yanıtlar ve 6. Kart'ta artış gösteren fallik yanıtlar, hastaların yoğun bir direnç uygulamalarına rağmen bilinçlerine sızan ödipal arzular ve bu arzular karşısında hissedilen kastratif endişeyle ilişkilendirilebilir.

Kendini kesme girişimi olan kız ergenlerin Tematik Algı Testi'nde ödipal üçgenin nasıl kurulduğu hakkında bilgi veren Kart 2 ve baba ile kurulan ilişki hakkında bilgi veren Kart 6GF'de babayla ayrışmanın olmadığı ve sınırların iç içe

geçtiği, ödipal arzunun ve enestüel düşlemlerin belirgin olduğu yanıtlar vermesi beklenmekteydi. Ödipal üçgene gönderme yapan Kart 2’de ebeveynlerle ayrışmanın olmadığı son derece simbiyotik tarzda bir ilişki anlatıldığı, bununla birlikte hastaların rekabet edilen bir anne ile ödipal aşkın sürdüğü bir baba imgesi tarif ettikleri ve nesiller arası farkın görülmediği saptanmıştır.

Parman (2000), ergenlik sürecinde önemli olduğunu düşündüğü özdeşimlerin sürekliliği ve gelecekteki ilişkiler dünyasına zemin hazırlamanın altını çizer ve her ikisini de bastırma düzeneğinin kalitesi ile ilişkilendirir. İlk ilişkilerin taşıyıcısı olan nesne betimlemeleri yeteri kadar bastırılmadığında yeni ve özgün nesne ilişkileri kurulamayacağı gibi, bastırma fazla olduğunda ise çocukluk amnezisi şiddetlenecek, geçmiş yaşantı ve ilişkiler tamamıyla benimsenemeyecektir. Kız çocuğunun ödipal arzularının yok sayılması, bu arzuların görmezden gelinerek tamamen karşılıksız bırakılması ya da şiddetli bir biçimde kastrasyona uğratılması, babasıyla kuracağı özdeşimin kalitesini bozacağı gibi ileride bastırma temelli sorunlar yaşamasına sebep olacaktır.

De Masi (2016), çocukluk çağı travmasına sahip olan kişilerdeki ortak özelliğin -gerçek bir travma olsun ya da olmasın- ebeveynlerinin zihinsel varlıklarının hissedilemeyişi ve çocuğun çoşkusal gelişimine kayıtsız kalışları olduğunu ileri sürmüştür. Masi’ye göre yıkıcılık doğuştan gelmez, ruhsal gelişim içinde çevresel öğelerle tetiklenir. Gerilim azaldığında saldırganlık eyleminin sonlanmasına karşılık, yıkıcılık haz alma hissi sayesinde sürdürüldüğünden kendi kendini devam ettirme gücüne sahiptir. Ebeveynleri tarafından afektif ihtiyaçları karşılanmayan, dolayısıyla herhangi bir tasarıma bağlanamayan cinsel ve saldırgan dürtülerin yıkıcı itkilere dönüşmesi kolaylaşır. Bu bağlamda kendilik psikologları da klasik dürtü kuramı savunucularının aksine dürtü yerine emosyonlara öncelik verirler. Cinsellik ve saldırganlığın Freud’un ileri sürdüğü ölçüde kökensel birinciliği yoktur. Çocuğun esas ihtiyacı duygulanımların kendilik deneyimi ile bütünleşmesine yardımcı olacak kendilik nesnesi deneyimleridir. Kendilik psikologlarından biri olan Kohut’a (2008) göre, çocuğun aşk ve şefkat ihtiyaçlarının kendilik nesneleri tarafından keskin bir şekilde hayal kırıklığına uğratılması patolojik erotizasyona,

rekabet ve özgüven ihtiyaclarının hayal kırıklığına uğratılması ise patolojik saldırganlığa sebep olur.

Lane ve ark. (1991), olumsuzluğa bağımlılığın kendini, kontrol edilemez, zorlayıcı davranış biçimleri ile kendine ve başkalarına yönelik yıkıcı tutumlarla gösterdiğini iddia etmektedir. Bu durum esas olarak preoedipal deneyimlerden kaynaklansa da ödipal aşamadaki olaylar kendi başlarına veya daha öncekilerle birleştiğinde belirleyici olarak işlev görürler. Eksik veya olumsuz ödipal yaşantılar bazı sapkın ya da yıkıcı davranışların temelini oluşturabilir. Özellikle ebeveyn birliğinin dışında olma, aile içindeki sevgi bağında yer alamama hissi, daha sonraki yaşantılarda acıya ve kıskançlığa yol açabilir. Bu hastalar yasak ebeveyni elde etmek için çabalar ve ödipal bir zafer kazanmak isterler. Ancak bu hedefe ulaşmaktan korkarlar, çünkü ödipal zafer kaçınılmaz olarak hadım edilme korkusunu ve cezalandırılma arzusunu uyandırır. Bu sebeple kişi, olası sonuçların farkında olsa bile sıklıkla ve tekrarlayan biçimlerde yüksek riskli davranışlarda bulunur. İhmal veya reddedilmeye yönelik geçmiş deneyimlerin yeniden belirmesi durumunda bu hastaların bir başa çıkma yöntemi olarak otoerotizm biçimlerinin sapkın formlarını kullanmaları olasıdır.

Tematik Algı Testi'nde ödipal üçgen kartı olarak da bilinen Kart 2'de özellikle rekabet temasının tekrarlandığı dikkati çekmiştir. Babanın bir arzu nesnesi olarak varlığını sürdürüyor olması, anneyi rekabet edilen bir nesne konumuna itmiştir. Ödipal dönemden çıkmanın yolunun sağlıklı bir identifikasyon süreci olduğu hatırlanacak olursa, bu kızların ne anneleriyle ne de babalarıyla yeteri kadar identifiye olduğu, çocuksu ve simbiyotik tarzdaki ilişki biçiminin ayrışmanın önüne geçtiği yorumuna ulaşılabilir. Guignard (2002), kadınlığın annenin arzu duyduğu erkekle (babayla) özdeşleşmekten geçtiğini savunmuştur. Guignard'a göre kız çocuğunun narsistik sağlamlığı anne ile aynı erkek tarafından sevilme koşuluna bağlıdır. Küçük kızın baba düşlemi son derece güçlüdür ve gerçekten de babanın, anne ile olan ilişkide ayırıcı bir yaptırımı olmalıdır. Annesi tarafından sevilme isteyen kız ona açılmak ve kendini ona sunmak isterken, bu sırada kendine ait alanın daralmasını da istemez. Babanın simbiyotik türde bir bağlanma riskinin olduğu bu

ilişkide ayırıcı bir vazife görmemesi, anne ile kızın ilişkisinde nefret ve şiddetin ortaya çıkmasına sebep olacaktır. Bu noktada sıklıkla haset duygusunun kızın, babasından önce yanında olanı kışkırdığı bir durum olarak geliştiği görülmektedir.

Babasal imge hakkında doğrudan bilgi veren Kart 6'da ise araştırmanın en çarpıcı sonucu olarak, katılımcıların tamamına yakınının flörtöz, baştan çıkarıcı ve tekinsiz bir baba imgesi anlattıkları görülmüştür. Kuşaklar arası fark yine görmezden gelinmiştir ve kartın gizil içeriğinde var olan baba-kız ilişkisine erotik bir nitelik eklenmiştir. Öyle ki; bazı hastaların yanıtlarında oldukça çığ ve kontrolsüz cinsel ifadelere rastlanmaktadır. Hipotezde beklendiği üzere enestüel düşlemlerin bastırılmadığı görülmüştür.

T. Parman (2000), ergenlik dönemindeki intihar girişimi olgularında “benlik zayıflığı”, yani uyum ve savunma mekanizmalarının yeterince sağlam olmadığı durumlarda ruhsal sürekliliğin sağlanamaması üzerinde durur. İntihar girişimi bedene yapılan bir saldırı ise; bu bedenin ebeveyn imgeleriyle hâlâ ilişkisi sürdürülen çocuksu bir beden olgusu gibi, ebeveyn imgelerinin enestüel düşlemlere yol açtığı cinselleşmiş ergen bedeni olduğu da unutulmamalıdır. Parman'a göre ergenlik döneminde yas tutmak zorunludur ve yası tutulanlar da sonlanan çocukluk, biseksüalite ve anne babayla kurulan yakın ilişkidir. Kız ergenler yastan kaçmanın ve büyümeyi durdurmanın yolunu babalarıyla enestüel ilişki kurmakta bulabilirler; böylelikle ödipal üçgende eksik kalan annenin varlığı inkâr edilir ve yası hiçbir zaman tutulmaz. Oysaki, enestüel düşlemler her ne kadar ergenlik döneminin temel düşlemlerinden biri olsa da anne babayı öldürme düşlemini beraberinde getirmelidir. Ergen, anne babasını simgesel olarak öldürerek, enestüel arzuların yarattığı tehlikelerden de uzaklaşmış olur. Kendini kesme girişimi olan kız ergenlerin baba kartlarındaki yanıtları değerlendirildiğinde, babasal imgenin tıpkı ödipal dönemdeki gibi kendileri için hâlâ bir arzu nesnesi olduğunu, bu arzuyu dönüştürüp başka bir nesneye yatıramadıkları için enestüel düşlemlerin tehlikeli bir hâl aldığını söylemek mümkündür.

Sonuç olarak bu tez çalışması ile literatürde kendini kesme olguları üzerine yazılanlar arasında davranışa ilişkin dinamikler açısından tutarlı bilgilere ulaşılmıştır.

Psikanalitik literatürde ve bu çalışmada elde edilen bulgulara göre, kendini kesme davranışı gösteren kız ergenlerin babalarına yönelik ödipal arzularını yeterince bastıramadıkları, enstüel düşlemlerinin sürdüğü ve cinsel dürtülerini organize etmekte güçlük yaşadıkları ortaya konmuştur.

Araştırmanın kısıtlılıklarından biri çalışmanın az sayıda katılımcıyla gerçekleştirilmiş olmasıdır. Öte yandan, bu sayının olguların daha derinlemesine incelenmesine imkân tanıdığı düşünülmektedir. Bundan sonraki araştırmalarda çalışmanın daha fazla sayıda katılımcı ile yapılması ve katılımcıların daha geniş bir örneklem grubundan seçilmesi yararlı olacaktır. Kendini kesme davranışının araştırmada bahsi geçen dinamikleri nevrotik, borderline ve psikotik olmak üzere farklı ruhsal örgütlenme düzeylerinden seçilen hastalarda bir kıyaslamaya gidilerek yeniden incelenebilir. Ayrıca, çalışmaya kendini kesme davranışı göstermeyen bir kontrol grubu dahil edilerek normal ve patolojik olanın ayrımı konusunda daha nitelikli bilgiler edinilebilir.

Bu araştırmada katılımcı sayısının azlığına bağlı olarak niceliksel veri analizi yapılmamış, bunun yerine Rorschach ve Tematik Algı Testi'nden sağlanan bulgular Fransız ekolüne göre içerik analiziyle ele alınmıştır. Kendini kesme davranışı gösteren kız ergenlerin ruhsal dünyalarına projektif testlerin olanak tanıdığı derinlikle bakabilen bir araştırma olması dolayısıyla bu çalışmanın diğer çalışmalara öncü olması ve kılavuzluk etmesi beklenmektedir.

KAYNAKÇA

- ABELIN, E. L.: 1971
“The Role Of The Father In The Separation-
Individuation Process In Separation-
Individuation”. **Essays In Honor Of
Margaret S**
**The Shell and the Kernel: Renewals of
Psychoanalysis, Volume 1 (Vol. 1).**
University of Chicago Press.
- ABRAHAM, N., & TOROK, M.: 1994
“Cinsellik Karşısında Ergen Kız Çocuğu ve
Anne Babalar”. Küey, A. (Ed.). **Ergenlikte
Değişim ve Erişkin Yaşama Geçiş.**
- ABREVAYA, E.: 2014
“Clinical Reflections On Self-
Attack”. **Psychoanalytic
Psychotherapy**, 27(3), 228-247.
- AGASS, R.: 2013
**Comprehensive dictionary of
psychoanalysis.** Routledge.
- AKHTAR, S.: 2018
“Kendine ve Ötekine Saldırganlık Göstermiş
Ergenlerin Ruhsal İşleyişlerinin Projektif
Yöntemlerle Karşılaştırılması”.
Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,
İstanbul Üniversitesi.
- ALTINBİLEK, E.: 2016
“Aux origines féminines de la sexualité”.
Presses universitaires de France.
- ANDRÉ, J.: 2004
Deri-Ben, Demiryontan, N. T. (Çev.), Metis
Yayınları.
- ANZIEU, D.: 2008
Projektif Yöntemler, B. Kolbay (Çev.),
Bağlam Yayınları.
- ANZIEU, D., & CHABERT, C.: 2011
“Wrist Scratching As A Symptom Of
Anhedonia: A Predepressive State”. **The
Psychoanalytic Quarterly**, 40(4), 603-617.
- ASCH, S. S.: 1971

- ASSOUN, P. L.: 2006
“La géométrie inconsciente”. In **Les limites du corps, le corps comme limite** (pp. 17-38). ERES.
- BALKAN, R.: 2014
“Babalar: Kısıtlayıcı Mı Yoksa Özgürleştirici Mi? Bana Bir Masal Anlat Baba”. **Baba İşlevi**, 149-156.
- BAR-ON, V.: 2014
“It Cuts Both Ways: An Analysis Of The Psychological Discourse On Self-Injury From A Linguistic Point Of View”. **The Psychoanalytic Review**, 101(5), 701-734.
- BION, W. R.: 1962
“Bir Düşünme Kuramı”. **Tereddütlü Düşünceler (Second Thoughts)**.
- BIVEN, B.: 1977
“A Violent Solution: The Role of Skin in a Severe Adolescent Regression”. **Psychoanalytic Study of the Child**, 32, 327-352. New York: International Universities Press.
- BLOS, P.: 1962
“On Adolescence New York”. NY: Free Press of Glencoe.
- BRADY, M. T: 2000
“Changing Bodies, Changing Minds: A Report”. **Fort Da**, 6(2), 82-84.
- BRADY, M. T.:2014
“Cutting The Silence: İntial, İmpulsive Self-Cutting İn Adolescence”. **Journal Of Child Psychotherapy**, 40(3), 287-301
- BRETON, D. L: 2016
Ten ve İz, Sel Yayınları
- BRITTON, R.: 2001
“Beyond the depressive position: Ps (n + 1)”. In **Bronstein C, editor. Kleinian theory: A contemporary perspective**, 63–76. London: Routledge.
- BRONSTEIN, C.: 2010
“Two modalities of manic defences: their function in adolescent breakdown”. **The**

- BRUSSET, B.: 2005 "Les psychothérapies et la loi: un débat d'actualité". **Revue française de psychanalyse**, 69(2), 537-560.
- CAMPBELL, D.:1995 "A Pre-Suicide State İn An Adolescent Female". **Journal Of Child Psychotherapy**, 32(3), 260-272.
- CETAD: 2017 Kadın Cinselliği Bilgilendirme Dosyası: Erişim Tarihi: 10.09.2017. Erişim Adresi: http://www.cetad.org.tr/CetadData.Book/26/269201116550-bilgilendirme_dosyasi_5.pdf.
- CHABERT, C.: 2003 "Féminin mélancolique [Melancholic femininity]". Paris: PUF.
- CHABERT, C.: 2007 "Le complexe d'Œdipe, entre renoncement et perte". **Actualité de l'Œdipe**, 96-97.
- CHASSEGUET-SMIRGEL, J.: 1976 "Freud and Female Sexuality—The Consideration of Some Blind Spots in the Exploration of the Dark Continent". **International Journal of Psycho-Analysis**, 57, 275-286.)
- CHASSEGUET-SMIRGEL, J.: 1988 "A Woman's Attempt At A Perverse Solution And Its Failure". **International Journal Of Psycho-Analysis**. 69: 149-161.
- CHOQUET, M.: 2001 "Les élèves à l'infirmerie scolaire: identification et orientation des jeunes à haut risque suicidaire: [enquête réalisée auprès de 21 établissements scolaires du département de la Gironde]". Inserm.
- ÇİĞEROĞLU, B.: 2014 "Melanie Klein Kuramında Dişil Konum:

- COMBE, C.: 2008
Nesne Değişiminden Simgeleştirmeye Giden Yolda Baba İşlevi”. **Baba İşlevi**, 7-14.
“Le marteau sans maître”. Dominique Cupa, Images du père dans la culture contemporaine, hommage à André Green, Paris, Puf.
- CONWAY, F., LYON, S., & MCCARTHY, J.: 2014
“Object Relations Of Hospitalized Adolescents Engaged İn Nonsuicidal Self-Injurious Behaviors”. **Journal Of Infant, Child, And Adolescent Psychotherapy**, 13(2), 108-119.
- COURNUT, M.: 2010
“The feminine and femininity”. **Reading French psychoanalysis**. London: Routledge.
- DALDIN, H. J.:1988
“A Contribution To The Understanding Of Self-Mutilating Behaviour İn Adolescence”. **Journal Of Child Psychotherapy**, 14(1), 61-66.
- DE MASI, F.: 2016
“Ölüm Dürtüsü Kavramı Klinik Alanda Hâlâ Kullanışlı mı”. **Turkish Annual of Psychanal. Int.**, 8, 17-34.
- DENIS, P.: 1982
“Homosexualité primaire base de contradiction”. **Revue française de psychanalyse**, 46(1), 35-42.
- EIGUER, A.: 2007
“Ergenin ailesi ve ataları”. **Psikanaliz Yazıları**, 15, 57-75.
- EMERSON, L. E.: 1913
“The Case Of Miss A: A Preliminary Report Of A Psychoanalytic Study And Treatment Of A Case Of Self-Mutilation”. **Psychoanalytic Review**, 1(1), 41-54.
- ESTIN C., & LAPORTE, H.: 2003
Yunan ve Roma Mitolojisi, Tubitak

- Yayınları
- FAIN, M.: 2014
“16 The Prelude To Fantasmatic Life”.
Reading French Psychoanalysis, 338.
- FAVAZZA, A. R., &
ROSENTHAL, R. J.: 1990
“Varieties Of Pathological Self-Mutilation”. **Behavioural Neurology**, 3(2), 77-85.
- FAVAZZA, A. R., &
ROSENTHAL, R. J.: 1993
“Diagnostic Issues In Self-Mutilation”. **Psychiatric Services**, 44(2), 134-140.
- FEINGENBAUM, J.: 2010
“Self-Harm—The Solution Not The Problem: The Dialectical Behaviour Therapy Model”. **Psychoanalytic Psychotherapy**, 24(2), 115-134.
- FLECHNER, S.: 2005
On aggressiveness and violence in adolescence. **International Journal of Psycho-Analysis**, 186, 1391 – 140
- FONAGY, P.:1995
“2: Peter Fonagy”. **British Journal of Psychotherapy**, 11(4), 575-584.
- FONAGY, P., & TARGET, M.:
1995
“Understanding The Violent Patient: The Use Of The Body And The Role Of The Father”. **International Journal Of Psycho-Analysis**, 76, 487-501.
- FREUD, S.: 1957
“Instincts and their vicissitudes”. In The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIV (1914-1916): **On the History of the Psycho-Analytic Movement, Papers on Metapsychology and Other Works** (pp. 109-140).
- FREUD, S.: 1919
“A child is being beaten: a contribution to the study of the origin of sexual perversions”.

- FREUD, S.: 1993
Standard edition, 17.
“Yas Ve Melankoli”.Çev: R. Uslu Ve OE
Berkun. **Kriz Dergisi**, 1(2), 98-103.
- FREUD, S.: 2009
Uygarlığın huzursuzluğu. Metis Yayınları.
- FREUD, S.: 2016
**Cinsellik Üzerine Üç Deneme: Bekâret
Tabusu, Kadın Cinselliği, Fetişizm Ve
Diğer Konular**. İstanbul: Öteki.
- FREUD, S. & BREUER, J.: 2001
Histeri Üzerine Çalışmalar. Çev: Emre
Kapkın Payel Yayınları.
- FRIEDMAN, M., GLASSER, M.,
LAUFER, E., & WOHL, M.: 1972
“Attempted Suicide And Self-Mutilation İn
Adolescence: Some Observations From A
Psychoanalytic Research
Project”. **International Journal Of Psycho-
Analysis**, 53, 179-183.
- GARMA, A.: 1968
“The deceiving superego and the masochistic
ego in mania”. **Psychoanal Q** 37:63– 79.
- GLASSER, M.: 1996
Aggression and sadism in the perversions.
- GROSSMAN, W. I.: 1991
“Pain, Aggression, Fantasy, And Concepts Of
Sadomasochism”. **Psychoanalytic
Quarterly**, 60, 22 – 51
- GUIGNARD, F., &
BOKANOWSKI, T.: 2002
“La relation mère-fille”. **Entre partage et
clivage**. Paris, comunicación privada,
Collection de la Sepia.
- GUIGNARD, F.: 2014
“Baba, Kimsin Sen? Baba İşlevi ve Ötekinin
Keşfi”. M. Ertüzün (Çev.), **Baba İşlevi**
içinde, 39-48.
- GÜRIŞİK, E. & ÖZDAĞLAR, A.:
2014
“Tartışma”. **Baba İşlevi**, 143-148.
- HALİFEOĞLU, S.: 2020
“Dürtü ve İçgüdü Olarak Cinsellik”.
**Psikanaliz Defterleri 4: Çocuk ve Ergen
Cinselliği** içinde, 31-38.

- HALİFEOĞLU, S.: 2020
“Ergenlik Kimin Krizidir”, **Çocuk, Ergen ve Ailesi** içinde, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- HARTMANN, H., KRIS, E., & LOEWENSTEIN, R. M.: 1947
“Notes on the theory of aggression”. **The psychoanalytic study of the child**, 3(1), 9-36.
- HERZOG, J. M.: 1988
“On father hunger: The father's role in the modulation of aggressive drive and fantasy”.
- HOUSIER, F.: 2013
“Ergede Eyleme Başvurma ya da Babaya Nasıl Ulaşılr”. L. Kayaalp (Çev.), **Ergenlikte Değişim ve Erişkin Yaşama Geçiş** içinde, 73-86.
- İKİZ, T. T.: 2002
“Sigmund Freud ve klasik psikanalitik görüşte dürtülerin akıbeti”. **Psikanaliz buluşmaları**, 4, 11-19.
- İKİZ, T. T.: 2005a
“Hasta Beden/Erotik Beden: Ergenlerle Psikanalitik Yönelimli Gevşeme Tedavileri”. **Psikanaliz Konuşmaları**, Düş/Düşün, 14.
- İKİZ, T. T.: 2005b
“Anne-Kız İlişkisi: Cinsel Gelişimin Öbür Yakası”. **Psikanaliz Konuşmaları**, Düş/Düşün, 14.
- JEAMMET, P.: 1990
“Destins de l’autoerotisme a l’adolescence”. İçinde: **Devenir Adulte, Allean et all. PUF, Paris, 1990.**
- KAFKA, J. S.:1969
“The Body As Transitional Object: A Psychoanalytic Study Of A Self-Mutilating Patient”. **British Journal Of Medical Psychology**. 42(3), 207-212.
- KAYAALP, L.: 2006
“Ergenlikte cinsel kimlik dalgalanmaları”. **Yansıtma Psikopatoloji ve Projektif Testler Dergisi**, 3(5-6), 17-24.
- KERNBERG, O. F.: 1982
“Self, ego, affects, and drives”. **Journal of**

- KERNBERG, O. :2000 **the American Psychoanalytic Association**, 30(4), 893-917.
- KLEIN, M.: 1945 **Sapıklıklarda Ve Kişilik Bozukluklarında Saldırganlık**. Büyükkal, M. B. (Çev.), Metis Yayınları.
- KLEIN, M.: 1975 “The Oedipus complex in the light of early anxieties”. **International Journal of Psycho-Analysis**, 26, 11-33.
- KOHUT, H., & CEBECİ, O.: 2008 “The Writings of Melanie Klein”. **Love, Guilt and Reparation and Other Works. Kendiliğin yeniden yapılanması**. Metis.
- KÜEY, A.: 2014 “Erişkin Olmanın Önündeki Engeller”. Küey, A. (Ed.). **Ergenlikte Değişim ve Erişkin Yaşama Geçiş**.
- LACAN, J.: 1949 “The mirror stage as formative of the function of the I as revealed in psychoanalytic experience”. **Cultural Theory and Popular Culture. A Reader**, 287-292.
- LACAN, J.: 1964 **Psikanalizin dört temel kavramı Seminer 11. Kitap** (N. Erdem, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları.
- LACAN, J., MILLER, J. A. E., & GRIGG, R. T: 1993 “The seminar of Jacques Lacan, Book 3: The psychoses 1955–1956”. In Translation of the seminar that Lacan delivered to the Société Française de Psychoanalyse over the course of the academic year 1955–1956. WW Norton & Company.
- LACAN, J.: 2019 **Yine/Hâlâ**. (Çev.) Murat Erşen. İstanbul: Metis.
- LANE, R. C.; HULL, J. W.; “The Addiction To Negativity”.

FOEHRENBACH, L, M. :1991

Psychoanalytic Review, 78.3: 391-410.

“Temel Düşlem/Kökenlerin Düşlemleri”.

LANSKY, M. R.: 2013

“Fathers who fail: Shame and psychopathology in the family system”. Routledge.

LAPLANCHE, J., & PONTALIS, J.

Düşlemlerin Kökenleri, çev: Talat Parman, Bağlam Yayınları, İstanbul.

B.: 2001

LAUFER, M. E.:1976

“The Central Masturbation Fantasy, The Final Sexual Organization and Adolescence”. **The Psychoanalytic Study Of The Child**, 31(1), 297-316.

LAUFER, M. E.: 2018

“Adolescence and developmental breakdown: A psychoanalytic view”. Routledge.

LAURU, D.: 2014

“Ergenlikte Ruhsal Sorunlar”. E. Abrevaya (Çev.), **Ergenlikte Değişim ve Erişkin Yaşama Geçiş** içinde, 43-56.

LEMMA, A.: 2010

“Under the skin: A psychoanalytic study on body modification”. Routledge.

LÜLECİ, S.: 2007

“Kendini Yaralama Davranışı Olan Ergenlerin Psikiyatrik ve Sosyokültürel Özellikleri”. **Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi**, TC Sağlık Bakanlığı Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı Ve Sinir Hastalıkları Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, İstanbul.

MAHLER, M. S., PINE, F.,

İnsan yavrusunun psikolojik doğumu.

BERGMAN, A., & BABAOĞLU,

Metis Yayınları.

A. N.: 2003

MALTSBERGER, J. T., & BUIE,

“The Devices Of Suicide Revenge, Riddance, And Rebirth”. **International Review Of**

D. H.:1980

Psycho-Analysis, 7, 61-72.

- MANZANO, J., ESPASA, F. P., & ZILKHA, N.: 1999
“The narcissistic scenarios of parenthood”. **International journal of psycho-analysis**, 80(3), 465-476.
- MATHA, C.: 2009
“Lea veya Pasifliğin Tehlikeleri Ergenlerde Kendini Kesmeye Başvuru”. İ. Göksu (Çev.), **Yansıtma Psikopatoloji ve Projektif Testler Dergisi** içinde, 11-12.
- MEDİNA, M.: 2011
“Physical And Psychic İmprisonment And The Curative Function Of Self-Cutting”. **Psychoanalytic Psychology**, 28(1), 2.
- MENNINGER, K. A.: 1933
“Psychoanalytic Aspects Of Suicide”. **International Journal Of Psycho-Analysis**, 14, 376-390.
- MENNINGER, K. A.: 1935
“A Psychoanalytic Study Of The Significance Of Self-Mutilations”. **The Psychoanalytic Quarterly**, 4(3), 408-466
- MILLAR, D.: 2014
“Aktarım-Karşıaktarımda Baba İşlevi: Baş Ağrısından Oidipus Nitelikli Yanılsamaya”. T. Tokuş (Çev.), **Baba İşlevi** içinde, 79-92.
- NEUBAUER, P.B.: 1982
“Rivalry, Envy, and Jealousy”. **Psychoanal. St. Child**, 37:121-142
- NOVOTNY, P.: 1972
“Self-cutting”. **Bulletin of the Menninger Clinic**, 36(5), 505.
- OUVRY, O.: 2014
“Ergenlikten Gürültülü Patırtılı Çıkış”. Ö. Alemdar (Çev.), **Ergenlikte Değişim ve Erişkin Yaşama Geçiş** içinde, 227-242.
- ÖGEL, K. & AKSOY, A.: 2006
“Kendine Zarar Verme Davranışı Raporu”. Yeniden Yayın no: 18, İstanbul Portzky G, Van Heeringen K (2007). “Deliberate self-harm in adolescents”. **Curr Opin**

- ÖZDAĞLAR, A.: 2014
“Çocukluk Çağında Baba Tarafından Korunma İhtiyacının Şiddetine Benzer Şiddette Başka Bir İhtiyaç Tespit Edemiyorum”. **Baba İşlevi**, 131-142.
- PARMAN, T.: 2000
Ergenlik Ya Da Merhaba Hüzün: Ergenlik Dönemi Üzerine Psikanaliz Yazıları. İstanbul: Bağlam.
- PARMAN, T.: 2006
“Ailenin yaşamsal döngüsünde ergenlik krizinin yeri”. **Yansıtma Psikopatoloji ve Projektif Testler Dergisi**, 3(5-6), 11-16.
- RACAMIER, P.: 1995
L'inceste et l'incestuelle.
- POSTACI, Ş.: 2020
“Anne Babalar İçin Oidipus Rehberi”. **Psikanaliz Defterleri 4: Çocuk ve Ergen Cinselliği** içinde, 95-110.
- RAVIT, M.: 2017
“Tecavüzün Kliniği”. Z. Okçuoğlu Kadioğlu (Çev.), **Yansıtma Psikopatoloji ve Projektif Testler Dergisi** içinde, 28.
- ROSENBERG, B.: 1991
“Masochisme mortifere et masochisme gardien de la vie”. **Paris: PUF**.
- ROUSSILLON, R.: 2001
“Le plaisir de la difference”. Le père figures et récits, sous la dir. de Jean Guillaumin.
- RUGGIERO, I.: 2006
“Consultation in adolescence: Hurried, terminable, interminable”. **International Journal of Psychoanalysis**, 87, 537 – 554
- SCHAEFFER, J.: 2018
“The Universal Refusal: A Psychoanalytic Exploration of the Feminine Sphere and Its Repudiation”. Routledge.
- SEZAIÖĞLU, H.: 2014
“Babanın Alfa İşlevi”. **Baba İşlevi**, 23-30.
- SÖNMEZ, F.: 2006
“Kız Ergenlerde Kendine Zarar Verme Davranışının Rorschach Testi ile

- STRAKER, G.: 2006
Değerlendirilmesi”. **Yansıtma Psikopatoloji ve Projektif Testler Dergisi**, 5-6.
“Signing With A Scar: Understanding Self-Harm”. **Psychoanalytic Dialogues**, 16(1), 93-112.
- SUYEMOTO, K.: 1998
“The functions of self-mutilation”. **Clin. Psychology Rev.**, 18:531-554.
- SZWEC, G.: 2008
“Je vais en parler à ton pere”. Cupa D. (sous la dir. de).
- ŞAHİN, A.: 2020
“Çatışmaların Alanı Olarak Ergen Bedeni”. **Psikanaliz Defterleri 2: Çocuk, Ergen ve Ailesi** içinde, 137-148.
- TARÇIN, S. :2015
“Kendini Yaralayan Gençlerin Ruhsal İşleyişlerinin Deri Benlik Kuramı Çerçevesinde Projektif Testlerle Değerlendirilmesi”. **Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi**, İstanbul Üniversitesi
- TUNABOYLU-İKİZ, T.: 2002
Rorschach testinin psikanalitik yorumu 2; erişkin psikopatolojisi. İstanbul: Bağlam Yayınları.
- TUNABOYLU-İKİZ, T., ERDEM-ATAK, İ., PİRİM-DÜŞGÖR, B., ZABCI, N.: 2009
Rorschach Kodlama Kitabı 2: Yetişkin Normları, İstanbul, Bağlam.
- TUNABOYLU-İKİZ, T.: 2011
Tematik Algı Testi (TAT) Psikanalitik Yönelimli El Kitabı, İstanbul, Bağlam.
- WINNICOTT, D. W.: 1962
“L’adolescence in De la pédiatrie à la psychanalyse”, 1980. **Paris, Payot**, 257-266.
- WINNICOTT, D. W.: 2011
“Deprivation and Delinquency”. **Routledge**.
- WOODS, J. : 1988
“Layers Of Meaning In Self-Cutting”. **Journal Of Child Psychotherapy**. 14.1: 51-60.

ZABCI, N.: 2020

“Babalar ve Kızları: Bir Bakışın Öyküsü”.
**Psikanaliz Defterleri 4: Çocuk ve Ergen
Cinselliği** içinde, 61-72.

EKLER

EK 1. BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

T.C. İstanbul Üniversitesi

Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

Sizi Dr. Öğr. Üyesi Bengi Pirim Düşgör danışmanlığında Aylin Çıtakbaş tarafından yürütülen “Kendini Kesen Kız Ergenlerde Babayla İlişkinin Cinsel Dürtü Organizasyonundaki Rolünün Projektif Testlerle Değerlendirilmesi” başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu araştırmanın amacı kendini kesme girişimi olan kız ergenlerin ruhsal dünyalarını çeşitli projektif testler ve görüşmeler ile incelemek ve kendini kesme davranışında bulunanlara özgü temaları ayırt etmektir. Araştırmada sizden tahminen ayrı ayrı 30 dakika, toplamda 1 saat süren, 2 oturuma zaman ayırmanız istenmektedir. İlk oturumdan önce sizinle yine 30 dakika sürecek bir ön görüşme yapılacak ve ardından projektif testler uygulanacaktır. Araştırmaya sizin dışınızda tahminen 11 kişi katılacaktır. ¹Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, size en uygun gelen cevapları içtenlikle verecek şekilde cevaplamanızdır. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahipsiniz. Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup kişisel bilgileriniz **gizli tutulacaktır**; ancak verileriniz yayın amacı ile kullanılabilir. İletişim bilgileriniz ise sadece izninize bağlı olarak ve farklı araştırmacıların sizinle iletişime geçebilmesi için “ortak katılımcı havuzuna” aktarılabilir. Eğer araştırmanın amacı ile ilgili verilen bu bilgiler dışında şimdi veya sonra daha fazla bilgiye ihtiyaç duyarsanız araştırmacıya şimdi sorabilir veya ***** e-posta adresi ve ***** numaralı telefondan ulaşabilirsiniz. Araştırma tamamlandığında genel/size özel sonuçların sizinle paylaşılmasını istiyorsanız lütfen araştırmacıya iletiniz.

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları anladım. Çalışma hakkında yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı/araştırmacılar tarafından yapıldı. Bana, çalışmanın muhtemel riskleri ve faydaları sözlü olarak da anlatıldı. Kişisel bilgilerimin özenle korunacağı konusunda yeterli güven verildi.

Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve telkin olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının ²:

Adı-

Soyadı:.....

İmzası:

İletişim Bilgileri: e-posta:

Telefon:

Velayet veya Vesayet Altında Bulunanlar İçin:

Veli veya Vasisinin

Adı-

Soyadı:.....

İmzası:

İletişim bilgilerimin diğer araştırmacıların benimle iletişime geçebilmesi için “ortak araştırma havuzuna” aktarılmasını; ☐ kabul ediyorum ☐ kabul etmiyorum (lütfen uygun seçeneği işaretleyiniz)

EK 2. ÖN GÖRÜŞME FORMU

KİŞİSEL BİLGİLER

İsminiz nedir?

Yaşınız kaç?

Öğrenci misiniz, çalışıyor musunuz?

Kiminle yaşıyorsunuz?

Kendinizden biraz bahseder misiniz?

AİLE ve YAKIN ÇEVRE ÖYKÜSÜ

Anneniz kaç yaşında ve ne işle uğraşır? Anneniz nasıl biridir, ilişkiniz nasıldır?

Babanız kaç yaşında ve ne işle uğraşır? Babanız nasıl biridir, ilişkiniz nasıldır?

Anne babanızın evlilik hikâyeleri nasıldır?

Kardeşleriniz var mı? Varsa yaşları ve cinsiyetleri nedir? Onlarla ilişkileriniz nasıldır?

Arkadaş ortamınızdan ve ilişkilerinizden biraz bahseder misiniz?

Hoşlandığınız biri veya bir partneriniz var mı? Varsa ondan bahseder misiniz?

ÇOCUKLUK ANISI ve RÜYA

Çocukluğunuza dair bir anı anlatabilir misiniz?

Hatırlınızda kalan bir rüyanızı anlatabilir misiniz?

GELİŞ NEDENİ

Kendinize zarar vermeye nasıl ve neden başladınız? Sizin için yolunda gitmeyen nedir?

Ebeveynleriniz kendinizi kestiğinizden haberdar mı? Öyleyse bu duruma nasıl tepki verdiler?

EK 3. RORSCHACH TESTİ ÖRNEĞİ

YANITLAR	ANKET	KODLAMA
1. KART 2” 1. Birbiriyle kavga eden 2 insan var burda. Birbirlerine el kaldırmışlar. 2. Ayrıca uzaktan bakıldığında da şey, ateşböceği gibi bir şeye benziyor. Bitti.	(?) Ne biliyim şurda beden gibi bir şey var. Burda da kanatlar var.	D K H Gbl CF A
2. KART 2” 3. Kan sıçramış. 4. Şurda bir kelebek var. 5. Ve garip bir şekilde kadın cinsel organına benziyor. 6. Doğum gibi bir şey sanırım bu. Bitti.	(?) Kırmızılık. (?) Şurda antenleri var. Ve şey kanatları var. (?) (Gülüyor) Nasıl yani? Öyle görünüyor çünkü. (?) Açılmış. Kan sıçramış. Ve ordan bir kelebek çıkmış.	Dd C Anatomi D F+ A BAN G F- Anatomi/Seks G Kan C A/Sahneleme
3. KART 10” 7. Burda bir fiyonk var. 8. Ve karşılıklı 2 kişi var. Konuşuyorlar. 9. Ve ikisinin de şeytanları var. ^ Böyle de bakabiliyor muyum? 10. Böyle de röntgen gibi görünüyor. 11. Balık da var.	(?) Ortada bir kurdele var. Bu fiyonk heralde. (?) Kuyrukları. (?) O çizikler kaburga gibi durdu bir anda. (?) Yüzgeçleri var ve kuyruğu var.	D F+ Nesne D K H D F- (H) D F+ Anatomi D F+ A

4. KART 3” 12. Şey, şu ikisi, ımm, ne deniyordu oraya, rahime benziyor, şey hani görünümü oluyor ya, döl yatağı falan. Unuttum ne olduklarını. Ama onlara benziyor. 13. ^ Burdan bakınca da Salvador Dali’nin bir tablosuna benziyor. Bitti.	(?) Onun böyle kafatası gibi bir tablosu vardı, kadınlardan oluşan. Ona benzettim.	D FC’ Anatomi G FC Sanat
5. KART 1” 14. Bu tamamen bir kelebek. Bitti.	(?) Antenleri. Altında da bunlar ve kanatları.	G F+ A
6. KART 7” 15. Burda bir ağaç var. 16. ^ Burdan bakıldığında da ölü bir hayvan gibi duruyor. Bir post gibi. Bitti.	(?) Palmiye gibi. Yaprakları var gibi duruyor. Ordaki çıkıntılar. (?) Kolları. Ama başı yok. post gibi duruyor.	D F- Bitki G F+ A BAN
7. KART 2” 17. Konuşan iki kız. Birbirlerine sinirliler. Bitti.	(?) Kafalarındaki şey bence sinirli olduklarına işaret. Ağzı var. Burnu var. Saçları.	D K E H/Hd
8. KART 6” 18. Burda bukalemun var 2 tane.	(?) Ayakları var burda. Burda da kuyruğu var. Ve	D CF A

19. Burda da ortadan ikiye ayrılmış, yırtılmış bir şey var. Bayrak gibi. Bitti.	şekli böyle bukalemuna benziyor. (?) Şurda 2 tane sap var. Yırtılmış.	D F- Nesne
9. KART 7” 20. Kıta gibi duruyorlar. 21. Ve burası da yine şeye benziyor, yumurtalıklara benziyor. 22. Ve bu da erkek cinsel organına benziyor. Bitti.	(?) Avustralya gibi. Şurdaki çıkıntılar. (?) Çünkü yuvarlaklar. (?) Uzun. Dik. Ve ucu biraz değişik.	D F- Coğrafya D F- Anatomi D F- Seks
10. KART 2” 23. Mercanlar var. 24. Burası şey kalça kemiği. Ona benziyor. Burdan birleşiyor. 25. Bu da aynı şekilde benziyor kalça kemiğinin birleşmesine. 26. Sonra bunlar da denizdeki solucanlara benziyorlar. 27 ^ Ama şöyle bakıldığında da tavşan. 28. Ve geyik var burda. Çünkü boynuzları var. 29. Şunlar da kuş. Bu kadar.	(?) Kıvrılıyorlar. Burda solungaç gibi bir şeyleri var. (?) Burda 2 tane kulağı var, burda ağzı var, burda da gözleri var. (?) Gagası var çünkü şurda. Şurda da ayakları var.	D CF A D F- Anatomi Dd F- Anatomi D F+ A D F+ A D F- A D F+ A

EK 4. TEMATİK ALGI TESTİ ÖRNEĞİ

KART 1: Keman yarışması olan bir çocuk düşünelim. Çocuk iyi keman çalıyormuş. Ve zor bir yarışmaya hazırlanıyormuş. Düşünüyor, nasıl yapabilirim diye. Kemanına bakıyor. Bu kadar. Sıkıntılı. Gerilmiş. (?) Bilmiyorum. Sonu yok. Biraz da kendinden emin gibi. Büyük ihtimal ikinci veya birinci olmuştur. Büyük ihtimal ikinci oldu.

KART 2: Bu istediği gibi yaşayamıyor hayatını. Adı ne olsun, Joe olsun. İngilizce koyalım. Bu da ailesi sanırım. Bu üvey kız kardeşi olsun, kötü bir hayatı var. Ben öyle olsun istiyorum (gülüyor). Bu da orda çalışan biri. Buna âşık ama bu da bunu seviyor. Bu sadece okumak ve burdan gitmek istiyor. Öyle de yaptı yani gitti ileride. İyi bir işi oldu. Veteriner olmuş. Bi daha da buralara geri dönmüyor. Çünkü niye dönsün.

KART 3: Gece saatinde dışarıdan gelmiş ve kötü bir olay yaşamış. Ne olay yaşadığını bilmiyorum ama onun için yıkıcı bir şey olmuş ki ağlıyor yani. Burda anahtarı falan var sanırım. Yazık yani. (?) Ne biliyim belki arkadaşları kazık atmıştır. Ya da tacize falan uğramıştır. Üzülmüş ama.

KART 4: Bu Türk sanatçısına benziyor. Bir tane sinema, neydi adı hatırlamıyorum. Bu kötü bir kadın. Bunun başarısını düşürmek istiyor. Büyük ihtimal başarılı bir oyuncu bu. Bu gitmeye çalışıyor, bu da salak saçma hareketler yapıyor. Sonrasında bu kötü yola düşüyor, sürünüyor gidiyor. Bu da, iyi bir hayatı oluyor.

KART 5: Sanırım çocuğunun odasını kontrol ediyor. Çocuğu hakkında endişeleri var. Ne gibi endişeleri? Biriyle basmak olabilir. Veya bir şey yaparken yakalamak olabilir. Zırt pırt odaya giren gıcık anne tipi görüyorum bu insanda. Bu kadar. Ama hiçbir şey bulamıyor kadın. Çocuk hayatını güzelce yaşamaya devam ediyor yani.

KART 6GF: Sapık bir öğretmen. Bu da yazık kurbanı olmuş. Ama kendini koruyabilmiş. Sonra gitmiş burdan. Adam da, bilmiyorum adama n'olmuş. Adam da devam etmiş heralde mesleğine. Ama kadın çok gergin yani onu görebiliyorum.

KART 7GF: Bu küçük kız bebeğiyle oynuyor. Annesi de gelip buna hayat dersi vermeye çalışıyor, saçma sapan şeyler. Yok erkeklere fazla şey yapma, onların amacı her zaman farklıdır gibi cümleler. Kız da sıkılmış, dinlemek istemiyor, artık gitmek istiyor. Çünkü annesinin söyledikleri hiçbir işe yaramayacak. Bunalmış yani. Bir an önce bitse de gitsem diyor. Annesi de ısrarla bir şeyler söyleme devam ediyor. Büyük ihtimalle sinirlenecek ve kalkıp gidecek yakında.

KART 9GF: Aceleyle bir yere gidiyor bunlar. Birbirlerini tanımıyorlar büyük ihtimal ama benziyorlar birbirlerine. Okula falan gidiyorlar sanırım. Ellerinde bir şey var. Bunun elinde bir şey var, bunda yok ama. Bu sanırım biraz cadaloz biri, bu da çok saf. Yani bu kadar.

KART 10: Birbirine aşık 2 insan. Ama kadının aşkı yakında bitecek. Çünkü, bilmiyorum, öyle hissediyorum. Yüzü bir garip, hoşuma gitmedi yüzü. Imm, ikinci baharlarını yaşamak istiyorlar büyük ihtimal. Ama olmayacak. Hatta son sarılmaları bile olabilir yani. Kadın çekip gidecek en sonunda, sıkıldığını söyleyecek. Saçma sapan bir insan olduğunu düşünüyorum. Yani öyle olmasını istiyorum ben (gülüyor). Adam da edebiyatçı, o tip var. Kitaplarının arasında böyle yaşayacak, ölüp gidecek. Kadına da n'oluyor bilmiyorum.

KART 11: Yani bu ne (gülüyor)? Burda bir şey var. Sanırım eski çağdan bir fotoğraf. Burda da garip bir şey var. Bu bir şey yiyor olabilir. Bu da nerde olduğunu sorguluyor. Belki de kaya da olabilir bu. Bilmiyorum. Pek bir isim veremiyorum. Ama yani eski çağlardan kalma bir şey, bir yer yani burası. Adam akıllı yol da yok çünkü. Burası da bir dağ olmalı. Ya da uçurum kenarı.

KART 12: Burası Japonya olsun. Orda böyle kiraz ağaçları sanırım beyaz beyaz açıyor. Başka bir ağaç da olabilir ama beyaz beyaz açtığını biliyorum yani. Bunlar da o ağaçların tam böyle yarısı açılmış, yarısı açılmamış, ilkbahar günleri, hava birazcık soğuk. Burda birinin kayığı var. Heralde gezintiden dönmüş veya hiç çıkmamış bile. Sakin bir resim.

KART 13B: Köylü çocuğu bir tane. Şehirde yaşasa çok kültürlü biri olabilir ama köyde çiftçi olacak, öyle gidecek. Belki çocuklarını şehre gönderebilir. Biraz fazla para kazanabilirse. Ama sadece bir tanesini. Yani yazık ya, üzıldüm onun için.

KART 13MF: Bu kadın niye çıplak bilmiyorum (gülüyor). Burda bir adam var, gözünü de kapatmış. Kadın uyuyor ya da baygın. Ölü de olabilir. Eğer ölüyse adam bir şey yaptı ona ve o yüzden öldü. Kendinden utanıyor olabilir. Ama her hâlükârda sıkıldığı için böyle yapıyor ya da utandığı için, hiçbir fikrim yok. Şu an bir hikaye kuramıyorum tam net olarak. Ama kadına bir şey olmuş yani, bilmiyorum artık (gülüyor). Neden çıplak, onu da bilmiyorum. Bu kadar.

KART 19: Bir kış günü. Burda ev var. Karlar yağmış, burda bacası var. Bunlar camları. Fakir bir ailenin evi. Ben de hep acındırıyorum ama ne biliyim aklıma bu geliyor. Yani evet bir kış günü. Fakir bir evin gecekondusu. Kar yapmış. Burda bacak var. İçerde birkaç insan var. Küçük bir ev. Bunlar da bulutlar olabilir.

KART 16: Uzun mu olsun yoksa kısa mı? Aslında ben daha önce kitap yazmıştım ama çok saçma sapan bir şeydi. Yazdığım şeyler genelde kendi hayatım üzerine şeyler olur, onları çok değiştirerek yazarım. Onun üstünden bir şey olsun. Biri olsun, kız da erkek hiç önemli değil. On sekizine basmış bugün. Yeterli parayı biriktirmiş, evden gidecek çok bunaldığı için. Bu da onun yüzü olsun. Hemen arkasında küçük küçük insanlar olsun. Onlar da ailesi, uzaktalar. Burda da ev arkadaşı. Yakın arkadaşı o da. Mutlu bir şekilde birbirleriyle konuşuyorlar. Yani istediğini elde etmiş. Şimdi önünde diğer hayallerini gerçekleştirmek var. Ailesi çok önemli değil artık. Tabii her şey o kadar kolay değil ama hikâye bu sonuçta.